

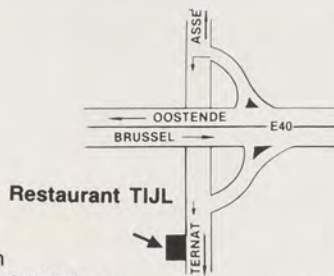
Restaurant «Tijl»

Specialiteiten:

- * Zeeuwse Mosselen (vanaf juli)
- * Paling op verscheidene wijze
- * Ribstuk aan 't been enz...

Assesteenweg 74
1740 Ternat
Tel.: 02/582.31.14

Woensdag gesloten
Zaterdag open vanaf 18.00 uur

Herberg Viking

Sinds 15 jaar Vlaams-Nationaal trefpunt in het hartje van Brussel.

Guido Dosogne
Arduinkaai 5 (KVS)
1000 Brussel
02/218.01.27

**Een advertentie
in WIJ RENDEERT.**

02/219.49.30
(redactie)

02/380.04.78
(Karel Severs)

'tboerenhof

CAFE-RESTAURANT-FRITUUR

Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill

Prijzen voor groepen
op aanvraag.

De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

**RESTAURANT
KAPELLEKESHOEF**

Kapelstraat 1
Tongerlo-Westerlo
Tel. 014-54.40.07

Maandag gesloten
Rustieke sfeer

**Banketbakkerij
ANTWERPIA**

JOOST GOSSYE

Geraardsbergsestraat
38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

**RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE**

Salons Raymond

- banketzalen tot 300 personen
- specialiteiten bruiloften en banketten

Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40

Bij vertonen van VU-lidkaart:
één aperitief gratis.

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER

Oude Brugstraat 16, 9328 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december

De familiezaak met traditie

Brood- en
banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2730 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

**SPECIALITEIT VAN ALLE
GELEGENHEIDSGEBAK**

Hostellerie

Petrus

Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room

Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, comfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.

Wij bieden U:

- 6 luxueuze hotelkamers met alle denkbare comfort
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf.

Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden: **Tel. 058/28.80.07**

Hostellerie Petrus, Oerenstraat 13, 8190 Alveringem.

DE WEG VAN OPBOUW

NU het in de Wetstraat nog even rustig is past het om in herinnering te brengen wat deze regering nog voor de boeg heeft en waarom de Volksunie twee jaar geleden het besluit nam om in deze nationale regering te stappen. Het was geen gemakkelijke beslissing, maar gedragen door het streven om een groot deel van de Vlaams-nationale verzuchtingen te verwezenlijken werd de stap gezet.

De fundamentele hervorming van de Belgische staatsstructuur en de aanpak van de sociaal-ekonomische problemen van dit land, stonden bovenaan het eisenbriefje. Naast deze tweekoppige verlangens speelden andere belangrijke redenen een rol. Maatregelen om de politieke organen en het bestuursapparaat democratischer, doeltreffender en doorzichtiger te maken leken onafwendbaar. Tevens eiste de Volksunie dat het begrip *nieuwe politieke cultuur* in het regeerakkoord werd ingeschreven.

Tot daar de grote lijnen van een vastberaden programma.

In de twintig maanden van deze regering werden twee fazen van de staatshervorming in wetteksten omgezet. Uitgebreide bevoegdheden en middelen werden naar de deelgebieden overgeheveld. Deze evolutie sneed zo diep in het Belgische vel dat sjagrijnige unitaristen probeerden deze beweging te dwarsbomen. Sommige van hen zijn met naam en toenaam gekend en spelen open kaart, maar zij roepen in de kilte op de *Coudenberg*. Anderen wroeten onderduims in de behoudende vleugels van de traditionele partijen.

In de Vlaamse Verenigingen vinden sommigen deze staatshervorming te onvolmaakt. Hun ongenoegen is begrijpelijk, ook wij hadden hadden liever dat deze federalisering nog dieper en spektakulairder had gekund. De Volksunie heeft de staatshervorming steeds realist willen benaderen, ervan uitgaande dat deze werkzaam en levensvatbaar diende te zijn. Een staat die meer dan 150 jaar oud is licht men niet met één pennetrek uit zijn hengels.

Bovendien, en laat ons dit ruiterlijk bekennen, moest de Volksunie de meeregerende partijen mee achter de ploeg krijgen, wat niet zo eenvoudig was. Iedereen herinnert zich dat de PSC tot voor kort de federalisering van het onderwijs totaal negeerde en dat de PS haar machtige stemmentrekker Happart moest krijgen en houden. De ex-burgemeester van Voeren zag zijn mini-republiek definitief onder de voogdij van de Vlaamse Gemeenschap verzeilen. Het onderwijs werd gefederaliseerd. Maar de klus is verre van geklaard.

Om de derde fase van de staatshervorming vel en vlees te geven werd een gemengde parlementscommissie opgericht. Rond Pasen moet deze tot konkluzies komen. Niet talmen dus, want resultaten vereisen wetteksten.

Op 7 december j.l. heeft voorzitter *Gabriëls* voor de kamer van Volksvertegenwoordigers verklaard: „Ik wil duidelijk stellen dat voor ons in geen geval kan teruggekrabbeld worden op principes die zwart op wit in het regeerakkoord werden opgenomen.” En hij voegde er aan toe: dat voor wie de inzichten van de VU over de staatshervorming kent de federalisering nog verdergaande vormen kan aannemen.

Deze woorden hebben niet alleen voor de Vlaams-nationalisten grote betekenis maar ook voor degenen die belang hechten aan de waarde van een gegeven woord.

Op het vlak van de Rijksbegroting, het tweede luik van de VU-stap in de regering, kan met enige fierheid gekeken worden naar het werk van Begrotingsminister *Hugo Schiltz* en zijn administratie. Nadat zij er reeds in geslaagd waren voor het eerst sinds vijftig jaar een rijksbegroting tijdig bij het parlement in te dienen kon minister Schiltz deze week meedelen dat het tekort voor 1989 lager ligt dan het streefcijfer dat volgens de begrotingscontrole mocht bereikt worden.

Toch blijft waakzaamheid geboden, de federale schulden kunnen niet blijven groeien. Bovendien moet dringend komaf gemaakt worden met de aftandse inningsmogelijkheden van de financie-ambtenaren, hun zo noodzakelijk werk kan niet op tegen de *spitstechnologie* van de grote ontduikers. Als premier Martens open en bloot verklaart dat er in dit land geld, zeer veel geld is en dat er geen problemen zouden zijn wanneer iedereen zijn plicht zou doen, dan moet er toch een reden zijn waarom niet iedereen zijn plicht doet.

Is dit verzuim niet te zoeken in het gebrek aan geloof en vertrouwen in dit

land dat voor zo weinigen (nog) een vaderland is?

De Vlaamse en de Waalse gemeenschap staan voor grote en dure uitdagingen, sommige zijn gelijklopend, andere eigen aan de twee naturen. Maar elk van de gemeenschappen zal haar eigen weg gaan door het pas begonnen decennium naar een nieuwe eeuw. Het zal een weg van zichzelf opbouwen worden in een *ontgrensd* en *ontmuurd* groot Europa waarin de volkeren meer zelfstandigheid en zelfbewustzijn zullen krijgen.

Het behoorde en behoort tot de taak van de Volksunie daaraan te werken, nu reeds 35 jaar lang.

Maurits Van Liedekerke

Vlaams-Nationaal
Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-,
Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren
Johan Artois
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redactie op prk. 000-0171139-31 van „WIJ”, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 02/217.35.10.

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Los nummer	33 fr.

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 19 ('s voormiddags) of privé, Alsebergsesteenweg 41b, 1512 Dworp. Tel. 02/380.04.78.

INHOUD

8 Ook het nieuwe voorstel van minister Busquin betreffende het historisch forfait in de klinische biologie vindt in de ogen van kamerlid Jan Caudron geen genade.

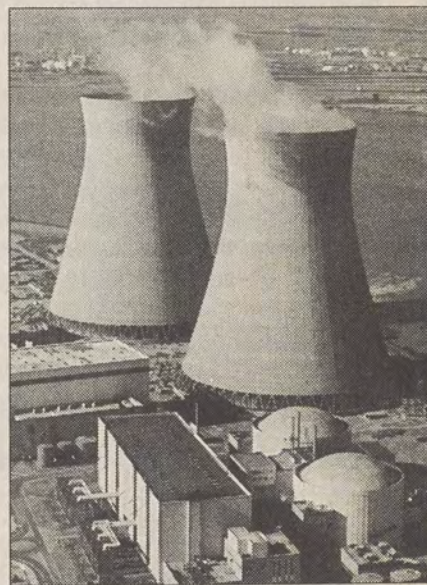
9 Ondanks de vele sombere voorspellingen bleek de regering Martens VIII toch een regering die naast de staat hervormen ook nog kan besparen. Begrotingsminister Hugo Schiltz kon zelfs bekend maken dat er beter gepresteerd werd dan het beoogde doel.

10 Dit jaar viert ons weekblad zijn 35ste verjaardag. Een kort overzicht.

11 Tijdens de jaarwende trok algemeen sekretaris Willy Kuijpers naar het IJzeren Gordijn. Kuijpers was er ook als de kippen bij om een blik te gaan werpen in Roemenië.

12 Senator De Belder vraagt zich in het laatste deel van zijn Zuid-Afrika-verhaal af of de sankties al dan niet gehandhaafd dienen te worden en of we ons verbroken cultureel akkoord met de republiek niet opnieuw moeten bekijken.

13 Verschillende bronnen melden dat de kloof tussen noord en zuid alsmaar dieper wordt. Volgens Unicef zijn de kinderen uit de Derde Wereld daar het eerste slachtoffer van.

15 WIJ vroeg aan enkele vooraanstaande personen binnen de VU en de Vlaamse Beweging hoe ze tegen de eeuwwisseling aankijken. (Aspirant-)Futurologen aan het woord!

25 In Antwerpen loopt een indrukwekkende overzichtstentoonstelling van het werk van Floris Jaspers.

32 Volgens Flandrien mogen we in de toekomst van de sport steeds meer vrouwen op het voorplan verwachten.

(omslagfoto R. Szommer
— banketbakkerij Neukermans)

MEIDAG...

VU-voorzitter *Jaak Gabriëls* zegde namens de Volksunie nogmaals zijn steun toe aan de geplande manifestatie van het *Aktiekomitee Vlaanderen '90* in Brussel. De VU onderschrijft de bedoeling van de manifestatie volledig, nl: een snelle, degelijke en volledige afwerking van de staatsvorming in een tweeledig België (inbegrepen Brussel en Brabant) en de opbouw van een betere democratie in Vlaanderen. Gabriëls riep alle VU-leden en sympathisanten op om op 6 mei massaal aanwezig te zijn in Brussel.

De Vlaamsnationalisten zijn het eens met de plaats van de manifestatie: Brussel is de hoofdstad van Vlaanderen. De Vlaamse Brusselaars kunnen door hun overtuigde deelname aantonen dat zij thuishoren bij de Vlaamse Gemeenschap.

Gabriëls verklaarde biezonder verheugd te zijn met deze nieuwe aktivering van de Vlaamse Beweging door het *Aktiekomitee Vlaanderen '90*. *Een sterke, onafhankelijke en niet-partijpolitieke Vlaamse Beweging is een noodzakelijke voorwaarde om over alle partijgrenzen heen de Vlaamse belangen ook in het parlement met sukses te kunnen verdedigen*, aldus de VU-voorzitter.

...IN BRUSSEL

Staatssecretaris voor het Hoofdstedelijk Gewest *Anciaux* had, ook n.a.v. de geplande manifestatie van het *aktiekomitee Vlaanderen '90*, heel wat kritiek gekregen van het Vlaams Blok. *Anciaux* had nochtans alleen gesteld dat een betoging zoals in '61 om twee redenen een vergissing zou zijn. Ten eerste omdat de Vlaamse belangstelling thans veel geringer zou zijn. En ten tweede omdat het negatief effect van een betoging groot zou zijn: er leven in Brussel duizenden ketjes, half verfranst, maar die in hun keuken nog *Vloms* spreken. „*De aktieve, bewuste Vlamingen van onze hoofdstad zijn nog maar pas aan de rekuiperatie van dit deel van ons volk begonnen. Wij kunnen daar eindelijk werk van maken vanuit een zekere Vlaamse machtspositie*”, aldus *Anciaux*. Die ketjes staan eerder afkerig van leeuwengewapper en tromgeroffel; een schreeuwerige betoging zou daarom wel eens het tegengestelde effect kunnen hebben.

Overigens beklemtoonde *Anciaux* dat hij helemaal geen bezwaar heeft tegen een "meeting", of "happening" of welke manifestatie dan ook in een Brusselse zaal of op een Brussels plein.

GEKO'S

De gesubsidieerde kontraktuelen (geko's) die in een van de 19 Brusselse gemeenten werken moeten tweetalig zijn. Zij die hun taalkennis nog niet bewezen, moeten dit doen middels een examen bij het Vast Wervingssekretariaat. Zo schreef de Brabantse vice-gouverneur *Van Lent* in een

De inwoners van Cluj suisteren in de eerste pakken voedselhulp die Roemenië bereikten. Heel Vlaanderen zamelde kledij en voedsel bij elkaar om de noodlijdenden in Roemenië te helpen. Willy Kuijpers trok reeds naar het getroffen land (zie blz. 11).
(foto AP)

omzendbrief aan de Brusselse burgemeesters, schepenen en OCMW-voorzitters.

Indien de kandidaat niet slaagt in zijn taaleksamen, kan hij hoogstens voor een jaar in dienst worden genomen. De omzendbrief van *Van Lent* herinnert bovendien aan de verplichting dat minstens 50% van de te begeven betrekkingen in gelijke mate over de twee taalgroepen verdeeld moet worden. Dit betekent dat minstens een kwart van de Brusselse geko's Vlamingen moeten zijn.

Het valt nog te bezien of de brief van de vice-gouverneur het gewenste resultaat zal hebben. Het is immers alleen de Brusselse regering die de kontrakten van de geko's kan verbreken. De hoofdstedelijke eksekutieve deed dit onlangs tot tweemaal toe. Waarschijnlijk was dit voor *Van Lent* de aanleiding om de Brusselse lokale besturen nog eens op hun plichten te wijzen. Want de geko's vallen onder de taalwetgeving, zoals ook de Raad van State, de Vaste Kommissie voor Taaltoezicht en minister *Toback* van Binnenlandse Zaken eerder al stelden. En de taalwetgeving is een wetgeving zoals een andere: ze moet nageleefd worden. Anders is niets nog zeker.

POLITIEKE KULTUUR

De zoon van mevrouw *Kegels* uit Verrebroek moest onlangs gekeurd worden om zijn geschiktheid voor de militaire dienst te onderzoeken. Een doodgewoon, alledaags

feit, waar elke jongeman mee gekonfronteerd wordt. Voor bepaalde politici is het echter meer. Zo bood staatssecretaris *Miet Smet* de jongeling aan om hem bij dit onderzoek ten dienste te zijn.

Ze stuurde hem — portvrij vanzelfsprekend — een briefje waarin o.m. het volgende te lezen staat: *Ik weet dat deze stap (opgevoerd worden naar het CRS, red.) talrijke vragen oproept bij vele van onze jonge mensen, daar zij niet altijd beschikken over de nodige informatie. Daarnaast is de beoogde begeleiding soms wenselijk. Daarom ben ik, naast bestaande informatiediensten, steeds bereid U met raad en daad bij te staan. In bijlage laat ik U een overzicht van mijn dienstbetoon geworden, doch in dringend geval kan U steeds contact opnemen met mijn medewerker, bevoegd voor militie.*

Goed om weten natuurlijk. Al blijft het wat onduidelijk welke raad en daad *Smet* voor ogen heeft. Is de staatssecretaris misschien bereid om de schoenen van de miliciens te komen poetsen? Of heeft zij thuis een grote wasmachine om de vuile kleren van de dienaars des vaderlands te wassen?

Mevrouw *Kegels* vond het aanbod van *Smet* in ieder geval beneden alle politiek fatsoen. Premier *Martens* verklaarde zopas dat er teveel ministers en staatssecretarissen zijn. Misschien dacht hij hierbij ook aan staatssecretaris *Miet Smet*, vraagt mevrouw *Kegels* zich terecht af.

THE BOYS IN PANAMA

Terwijl iedereen de ogen gericht had op Roemenië zagen de Amerikanen de kans schoon om even snel orde op zaken te gaan stellen in Panama. Daar had sterke man *Noriega* de sterkste natie ter wereld wat teveel het bloed van onder de nagels gepest. Zogenaamd om de democratie te herstellen en *Noriega* aan de schandpaal te spijkeren werd dan maar even *Apocalypse now* gespeeld. De echte reden was natuurlijk de verzekering van een veilige doorvaart op het Panamakanaal, dat in 1999 aan Panama overgedragen moet worden. Tegen dan moet de achtertuin van alle onkruid gezuiverd zijn.

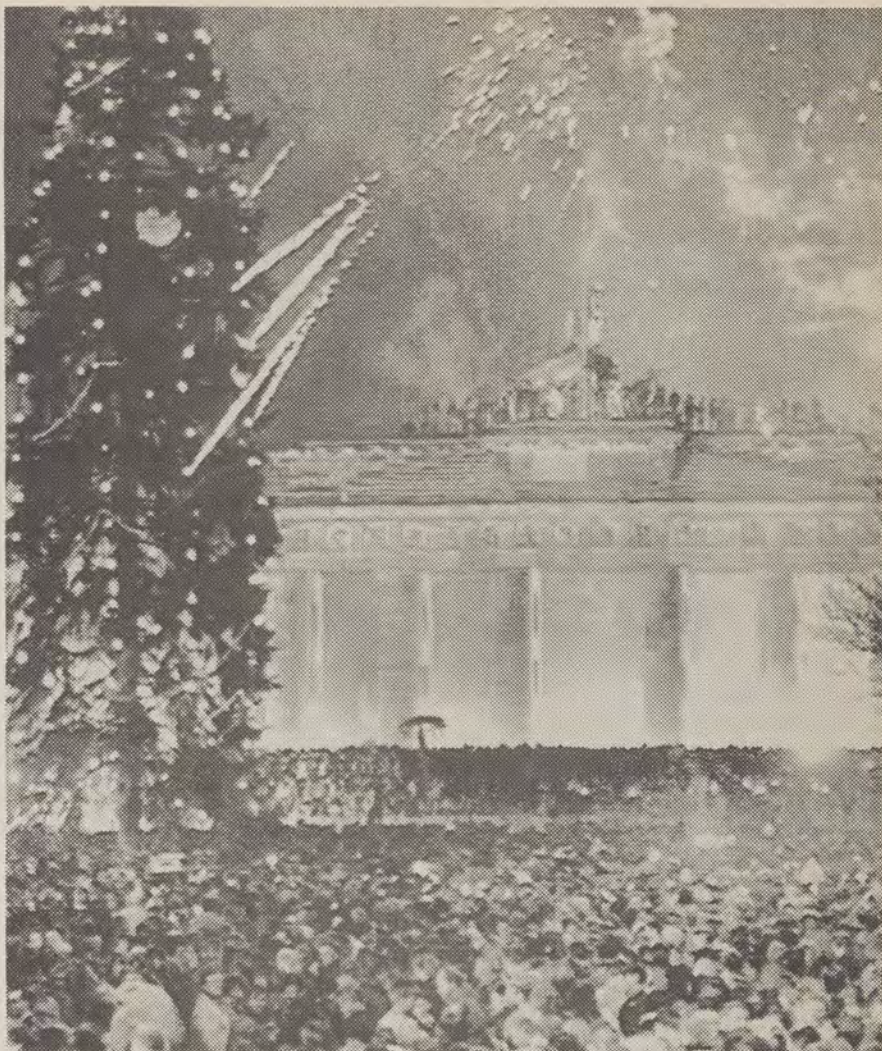
De inval van de Rambo's was bepaald niet onopgemerkt voorbijgegaan. Gekamoufleerd en beschilderd in junglekleuren, waarschijnlijk overschotjes uit Vietnam, kwamen de strijders voor de democratie aangeland. Operatie *just cause* (rechtvaardige zaak) was snel beklonken: eventjes een paar wijken bombarderen en de parade kon beginnen. Het doelwit van de operatie was spijtig genoeg gevlogen, naar de pauselijke nuntiaatuur nog wel. De nuntius, die uit oprechte goedertierigheid kandidaat politiek vluchteling *Noriega* voor de kerstdagen onderdak had verleend, werd luidruchtig gestoord in zijn ochtendgebed met *Baby, you're no good*. De nuntiale werkzaamheden werden dusdanig ontregeld, dat het Vaticaan ter hulp werd geroepen om de vrolijke Amerikaanse bende tot de orde te roepen.

Dan werd er maar ergens anders vertier gezocht. Zoals in de ambtswoning van de Nicaraguaanse ambassadeur in Panama. Groot diplomatiek schandaal natuurlijk, maar gelukkig wordt de jongens in Panama veel vergeven. President *Bush* trok even zijn meest serieuze gezicht om zich voor deze blunder te ekskuzeren. Van zodra de deur van het Witte Huis dichtging, kletste hij zich ongetwijfeld op de billen van het lachen om deze Panama-mop. Jongens, wat zijn we sterk en wat mogen we veel... *The boys in Panama*: wordt vervolgd, zoveel is zeker.

DUPRE'S SENAAAT KRIJGT...

Net voor de politieke kaste eventjes gezellig met vrouw en kinderen onder de kerstboom kroop, maakte de staatssecretaris voor Institutionele Hervormingen *Jos Dupré* naar aanleiding van de start van de parlementaire werkzaamheden over de derde fase zijn ideeetje over de hervorming van de senaat bekend.

Dupré wil 60 nationale en 60 deelstaatsenatoren, die samen de federale bevoegdheden uitoefenen. Van de 60 nationale senatoren zouden er 50 (30 nederlandsstaligen en 20 franstaligen) rechtstreeks verkozen wor-

De Oost- en West-Berlijners konden voor het eerst sinds '61 weer samen nieuwjaar vieren. Aan de dolla massa aan de pas geopende Brandenburger Poort te zien beleefde iedereen daar veel vreugde aan. (foto Reuter)

den en 10 (6 N en 4 F) gekoopteerd. De senaatsafdeling van de deelstaten moet volgens Dupré paritair samengesteld worden: 24 senatoren verkozen door de Vlaamse Raad, 24 door de Franse gemeenschapsraad en 2 door de Duitse Raad. 6 Vlaamse gekoopteerde deelstaatsenatoren en 4 franstaligen maken deze senaatsafdeling paritair.

De deelstaatsenatoren hebben alleen een inbreng in federale aangelegenheden. Samen met de nationale senatoren waken ze over de evenwichten in het federaal bestel. De nationale senatoren zijn bovendien bevoegd voor nationale materies en vormen een soort nationale Tweede Kamer met evokatierrecht en een inbreng bij bijzondere wetten.

...GEEN GENADE

VU-voorzitter *Gabriëls* nam reeds met klem afstand van de denkpijpe van Dupré. *Gabriëls* verklaarde dat „het proefballonnetje van Dupré zo snel mogelijk doorprikt dient te worden”.

De VU-voorzitter somde daarvoor drie redenen op: ten eerste is het voorstel van Dupré veel te ingewikkeld. Eén van de bedoelingen van de derde fase van de staats-hervorming was juist het doorzichtig maken van de instellingen. De voorstellen van Dupré voorzien verder volgens de VU teveel bevoegdheden voor de senaat. De mogelijkheid dat de senaat bevoegdheden van de deelparlementen recupereert moet uitgesloten worden, aldus *Gabriëls*. En tenslotte betekent de samenstelling van de senaat volgens Dupré geen afschaffing van het dubbel mandaat, vermits de helft van de senatoren uit de deelparlementen gerekruteerd wordt.

De VU ziet de toekomstige senaat als een emanatie van een tweeledig België. De essentiële voorwaarde hiervoor is een rechtstreekse verkiezing van een Vlaams parlement. Nationaal verkozen senatoren vinden in de ogen van de VU geen genade. Jaak *Gabriëls* kondigde aan dat de VU haar eigen voorstellen i.v.m. de hervorming van de senaat met spoed zal bekendmaken.

■ De Ierse schrijver en nobelprijswinnaar **Samuel Beckett** is op 83-jarige leeftijd overleden. Beckett was met Ionesco een van de grondleggers van het absurd teater. Hij verwierf wereldfaam met het toneelstuk *Wachten op Godot*.

■ **Jean Buitot**, gewezen adjunct-gevangenisdirecteur van Sint-Gillis, vertoef momenteel in Zuid-Afrika. Daar leert hij bij een beveiligingsfirma de zwarten schieten met een riot-gun.

■ Het Belgische leger gaat het voortaan roeien met drie **stafgeneraals** minder: de hoge pietten kunnen nu zonder invalers in twee groepjes bridge spelen.

■ In Ethiopië dreigt een enorme **honger**. Volgens de FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de VN, heeft het land 1,1 miljoen ton voedselhulp nodig, waarvan 700.000 ton noodhulp.

■ Het BRT-programma **Drie uur Jessie** leverde ruim vijftig miljoen frank op voor Roemenië. 25 daarvan kwamen van de Belgische regering. Een inzamelactie van de Nederlandse commerciële zender Radio Télé Veronique bracht meer dan 350 miljoen frank op.

■ Volgens De Standaard voert "meer dan een derde, en wellicht ongeveer de helft" van de Vlaamse gemeenten dit jaar een **belastingverhoging** door. De reden hiervoor is inkomstenverlies als gevolg van de hervorming van de nationale personenbelasting. De ene overheid geeft, de andere neemt.

■ Tegenwoordig moet je in de jaren tachtig en zeventig dissident geweest zijn om nu in een Oost-Europees land unaniem tot president gekozen te worden. Tenminste, zo verging het **Vaclav Havel**.

■ Een nieuwe **olieramp** bedreigt het maritiem milieu. Deze keer drijft voor de kust van Marokko een meer dan honderd kilometer lange olievlek, afkomstig van een Iraanse mammoet-tanker. De in zee gekomen massa ruwe olie zou twee keer zo groot zijn als die uit de Exxon Valdez in Alaska.

■ Amnesty International vreest dat de Israëlische regering de buitengerechtigde executie van Palestijnen door haar soldaten door de vingers ziet en zelfs aanmoedigt, om de **intifada** in de bezette gebieden onder controle te houden. In Israël ontstond een regeringskrisis nadat bleek dat minister Weizman contact had met een PLO-funktionaris. Dit is in Israël bij wet verboden.

VU-VOORZITTER JAAK GABRIËLS MET WENSEN VOOR 1990

1990 en de negentiger jaren worden erg belangrijk. Ter gelegenheid van de jaarwisseling wil ik dan ook mijn politieke wensen voor het nieuwe jaar en het nieuw decennium uiten.

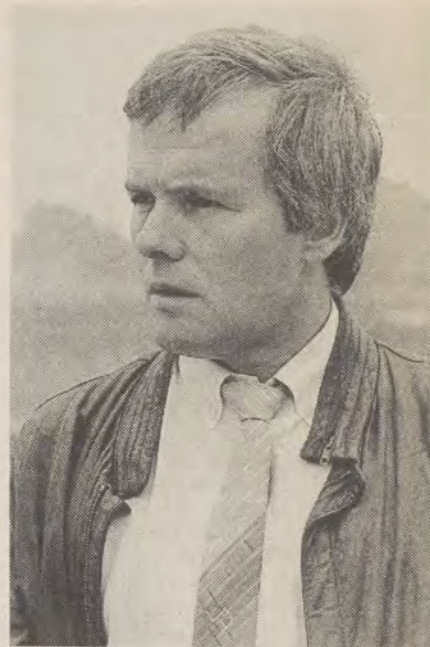
Wij moeten in de komende tijdspanne erin slagen een groot stuk van onze doelstellingen te realiseren. Wij hebben de opdracht de droom van de frontsoldaten te verwezenlijken en in 1990 moeten we daartoe een grote stap voorwaarts zetten. Daartoe is de inzet nodig van alle kaderleden en alle militanten om opnieuw de grote strijdbare partij te zijn die wervend en wervend werkt. Ons congres van 12 en 13 mei gaat ons de gelegenheid geven daaraan te werken en te bouwen.

De droom van die frontsoldaten bevat het komen tot zelfbestuur voor het Vlaamse volk. We hebben nu reeds 40 % binnen die staatsvorming en weg naar die zelfstandigheid gerealiseerd maar de derde fase moet zorgen voor de afronding. Volgende stappen zijn: de afschaffing van het dubbelmandaat, de omvorming van de senaat, de overheveling van het internationaal verdragsrecht en de restbevoegdheden naar de gemeenschappen en gewesten.

Wij wensen dat ons volk, dat op een vreedzame wijze zijn zelfstandigheid en autonomie veroverd, zijn plaats vindt in de wervelstroom van volkeren. Het is dan ook zeer hoopvol dat we 1989 kunnen afsluiten met een positief geluid. De jongste maanden en weken zijn gekenmerkt door een explosie van volksnationale krachten, vooral in de oostbloklanden. Die krachten zijn uiteindelijk veel sterker gebleken dan bepaalde systemen, die onwankelbaar werden geacht.

De volksnationalistische krachten binnen Rusland hebben heel wat in beweging gezet: denk maar aan de Litauwers, de Letten, Esten. Die volkeren met hun talen en culturen, die zolang bedreigd werden, zijn levenskrachtiger dan ooit. Dat feit moet ons hoopvol stemmen. Onmiddellijk aansluitend daarmee is een kettingreactie ontstaan in Polen, Oost-Duitsland, Bulgarije, Tsjechoslowakije, Hongarije, Roemenië. Dit alles bewijst dat volkeren uiteindelijk belangrijker zijn dan systemen. Zij willen gewoon zichzelf zijn en hun volkskracht in alle toonaarden naar buiten brengen. Wij, als Vlamingen moeten ons daar in terugvinden.

In de negentiende eeuw kenden we de strijd van het liberalisme, in de twintigste eeuw dat van het socialisme en de éénnegentwintigste eeuw moet de strijd van het volksnationalisme worden.

1990 wordt dus een belangrijk jaar. Na de fameuze staatsvorming van 1988 en '89 hebben we 40 % van de federalisering gerealiseerd. Nu hebben we de belangrijke opdracht om de nodige structuren te verwerven tot echt zelfbestuur en met die structuren ook iets doen. Wij moeten de bevolking laten voelen dat het nieuwe systeem beter is dan het voorgaande. Wij moeten het betere Vlaanderen tastbaar en voelbaar maken voor de Vlaamse bevolking. Dat is de opdracht en opgave voor de onmiddellijke toekomst.

Het volgende millennium moeten we kunnen binnentreden met een aantal verworvenheden die niemand ons nog kan afnemen. Het komende jaar moeten we hierin een belangrijke stap vooruitzetten. De negentiger jaren moeten de stempel krijgen van het volksnationalisme. Daarom moeten wij de Vlaamse zelfstandigheid voor een groot stuk waarmaken. Daartoe wil ik iedereen uitnodigen om hieraan mee te werken.

Het is mijn vurige wens naar ieder van U toe dat 1990 de aanzet zou mogen zijn naar meer geluk, meer toekomst, meer perspectief, meer hoop en dat dit alles heel persoonlijk voelbaar zou zijn.

Mocht het U allen heel goed gaan in 1990 !

Jaak Gabriëls
VU - voorzitter

KLINISCHE BIOLOGIE DOORN IN HET OOG

KAMER en Senaat hebben een druk najaar achter de rug. De begroting voor 1990 en de Programmawet vormden de hoofdbrok, maar ook wetgevend en controlerend vielen heel wat initiatieven te noteren. De evolutie in Midden- en Oost-Europa tot slot werd op de voet gevolgd en zorgde voor hoogstaande debatten.

Wat naar onze mening in het halfrond nog mank loopt, is de kracht om op sommige terreinen het eng partijpolitiek belang te overstijgen. De interpellatie van *Paul Van Grembergen* was hiervan een uitstekend voorbeeld.

HOORZITTING

Het VU-kamerlid greep de hele wansmakelijke heisa rond de benoeming van twee arrondissementsscommissarissen aan om over de partijen heen een stuk nieuwe politieke cultuur te bepleiten. „Ik heb er geen bezwaren tegen dat ambtenaren een politieke kleur hebben. Evenmin is het verwerpelijk dat er politiek pluralisme bestaat op het niveau van de topambtenaren. Even duidelijk is dat ambtenaren het recht hebben geen kleur te bekennen zonder dat hun carrière-mogelijkheden daaronder mogen lijden. Elke politieke partij loopt met boter op het hoofd. Kunnen wij over de partijgrenzen heen, een diepgaand gesprek aangaan over de politieke benoemingen?”

Deze vraagstelling moet voorlopig negatief beantwoord blijven. Het gebekvecht tussen Binnenlandse Zaken-minister *Toback* en de liberaal *Cortois* laat geen andere keuze. Het lijkt wel of de liberalen hun recent verleden totaal vergeten zijn... en hopen op betere dagen.

Meer algemeen blijft senator *Bob Van Hooland* zich vastbijten in de organisatiestructuur en het management van het Openbaar Ambt. Zijn resoluties en interpellaties vermochten tot op vandaag weinig. Eerst-daags wil hij uitpakken met een alomvattend concept voor de herwaardering van het overheidsapparaat. Ondertussen eiste hij alvast de bijeenroeping van de commissie Financiën om zonder uitstel een hoorzitting te houden met topambtenaren van het ministerie van Financiën over het management van dit departement. „Iedereen maakt zich zorgen over dat management, over de werking

van de Financiën en over de vermindering van de fiskale ontvangsten in een periode van grote economische bloei. De evolutie van de overheidsfinanciën evolueert zorgwekkend. Het fiscaal-financieel apparaat van de centrale overheid verkeert in crisis. Het telt 34.831 ambtenaren.”

„HISTORISCH FORFAIT”

Eensgezindheid was er in beide kamers wel bij het beoordelen van de resoluties over de gebeurtenissen in Roemenië. In de Senaat was het initiatief uitgegaan van *Walter*

Op donderdag 21 december mochten Senaatsvoorzitter Swaelen en de eerste-minister hun wensen voor Kerstmis en het nieuwe jaar formuleren. Een dag later herhaalde dit scenario zich in de Kamer. Waarna het doek viel over het eerste luik van het zittingsjaar 1989-1990.

Al bij al was het nog een drukke laatste week in het Parlement. De Programmawet, de vele administratieve begrotingen, wetsontwerpen over onder meer de bescherming van de gezinswoning en de kruispuntbank van de sociale zekerheid, tal van interpellaties en uiter-aard de politieke ontwikkelingen in Roemenië zorgden voor een erg gevarieerde agenda.

Luyten. Hij mocht rekenen op een spoedbehandeling, en een eenparige stemming.

Bij de wetsontwerpen dienen de oprichting van een kruispuntbank van de sociale zekerheid aangestipt en de bescherming van de gezinswoning. Dit laatste ontwerp heeft betrekking op de bescherming van de huurder en op het uitstel van de kadastrale preekwatie. Volgens *Frans Baert* moet nu zo vlug mogelijk gewerkt worden aan een definitieve en algemene herziening van de huurwetgeving. „Het is de taak van de wetgever om een evenwicht te zoeken tussen de belangen van de huurder en deze van de eigenaar, belangen die minder uiteenlopend zijn dan men wel zou denken.”

Een doorn in het oog van beide VU-frakties blijft de problematiek van de klinische biologie.

Tot eind vorig jaar werden de enveloppen voor ziekenhuislaboratoria berekend op de omzet van het jaar voordien, het zogenaamd „historisch forfait”. Deze regeling was voor de VU totaal onaanvaardbaar: de overconsumptie werd beloofd, het zuinig beheer bestraft. Kwam hierbij dat ze vooral Vlaanderen benadeelde. Onrechtmatig stroomden vele miljarden van Vlaanderen naar Wallonië. Zo berekende *Walter Peeters* dat amper 39 % van het totaal budget klinische biologie in de hospitaalsektor Vlaanderen ten goede kwam, 42 % Wallonië en 19 % Brussel. Volgens *Jan Caudron* heeft deze vaststelling geen uitstaans met intermenselijke solidariteit, maar „is ze het gevolg van het verschil in primaire consumptie en medische cultuur tussen het noorden en het zuiden van het land”.

ONVOLDOENDE

Op aandringen van de frakties en van vice-premier *Hugo Schiltz* legde minister *Busquin* een nieuw voorstel op tafel. Maar ook dit vond geen genade. Volgens *Jan Caudron* hebben de voorgestelde verbeteringen slechts betrekking op zowat de helft van de begroting, en is er geen parallelisme tussen de negatieve en positieve correcties wat in strijd is met het principe „voor gelijke pathologie gelijke middelen”. Het gevolg is dat zuinige beheerders nog steeds te weinig worden beloofd, verkwisters te weinig betaald.

Samen met het Vlaams Geneesherenverbond, de Vereniging van Vlaamse Ziekenfondsen en zovele andere verenigingen zijn *Jan Caudron* en *Walter Peeters* van oordeel dat de middelenverdeling voor de gezondheidszorg en in het bijzonder voor de klinische biologie moet gebeuren volgens de bevolkingsverhouding 60 N en 40 F. Op termijn is een federalisering van de sociale zekerheid dan ook onontwikkbaar.

Bij wijze van signaal onthield *Caudron* zich bij de administratieve begroting van minister *Busquin*. *Walter Peeters* deed hetzelfde bij de Programmawet. Kan dit de minister aanzetten om zijn inspanning om het rechtvaardig historisch forfait te verbeteren, door te zetten?

(j.a.)

DE (RELATIEF) BLIJDE BOODSCHAP VAN SCHILTZ

SCHILTZ was verheugd te kunnen melden dat de regering het begrotingsobjectief voor '89 gehaald heeft. In een gedetailleerd betoog bevestigde hij dat het resultaat voor '89 de vooropgestelde 6,7% (405,4 miljard) van het BNP zelfs nog verbeterd tot 6,6% of 397,2 miljard frank.

Dat lag nochtans helemaal niet voor de hand. De regering moest bvb. afrekenen met een minder-ontvangst van ongeveer 50 miljard frank (bijna 1% van het BNP) door de verlaging van de fiscale druk. Die zorgde voor een forse verhoging van de koopkracht van de gezinnen en bedrijven, en dus een flinke stijging van hun bestedingen. „Spijt die 50 miljard minder-ontvangsten en spijt de enorme rentestijging komen onze openbare financiën beter uit de verf dan een aantal doemdenkers voorspeld hebben. En dat zowel waar het om de cijfers gaat als waar het de begrotingsprocedure betreft, meer bepaald het tijdig afwerken en indienen van de begrotingen. In het jaar waarin ons land gefederaliseerd werd, waarbij de laden werden leeggemaakt en waarbij er meer dan één lijk uit de kast viel is dat een prima resultaat”, verklaarde de begrotingsminister.

VERHOFSTADTMYTHE

Inderdaad: volgens de begrotingscontrole van maart '89 mocht het netto te financieren saldo (NTFS) hoogstens 405,4 miljard bedragen, wat op dit ogenblik overeenkomt met 6,7% van het BNP. Deze doelstelling is al duidelijk strenger dan wat in de regeringsverklaring vermeld stond, nl. 7%.

De sanering wordt dus onverdroten voortgezet. De fiscale en niet-fiscale druk samen daalde nochtans van 26,9% in '88 naar 26% in het voorbije jaar. Een welkome stimulans voor de Belgische economie, maar ook een enorme aderlating voor de schatkist op een ogenblik waarop het NTFS in percentage van het BNP sterk zou moeten verminderen. De verbetering is desondanks ingetreden. Ze is evenmin aan de verminderde renteuitgaven te wijten. De stijging van de rentelasten in percentage van het BNP van 8,2% naar 8,4% (dus met 0,2%) vloeit enkel en alleen voort uit de aanzienlijke stijging van de gemiddelde rente op de overheidsschuld. De sneeuwbal werd gestopt, zo verklaarde

Schiltz: „Hij rolt niet meer, en wordt niet dikker”.

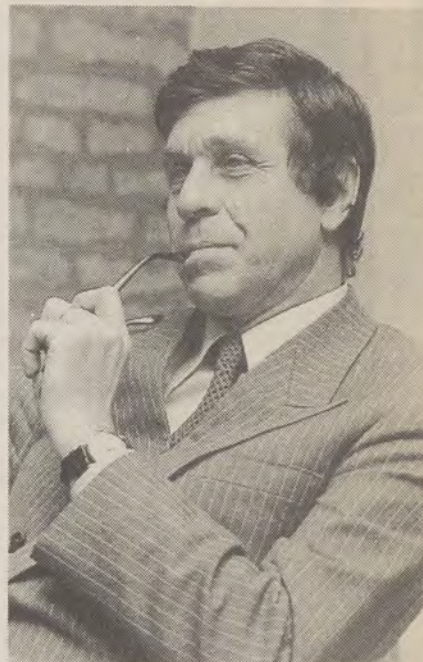
De verbetering van het NTFS in '89 met een vol procentpunt is uitsluitend te danken aan een daling van de andere uitgaven: de uitgaven werden strikt in de hand gehouden en werden sedert de begrotingscontrole nagenoeg niet gewijzigd. Het gaat dus om een echte *krimpbegroting*, om een daling van de uitgaven in reële termen met bijna 4%. Dat is

Eens nieuwjaar voorbij werd een hardnekkige geruchtenmolen in gang gezet. De regering Martens VIII zou, alle mooie voornemens ten spijt, hopeeloos mislukt zijn in een van haar belangrijkste doelstellingen: de gezondmaking van de openbare financiën. Vanuit de oppositie werd Schiltz met de beschuldigende vinger gewezen: in tijden van economische welvaart zou hij de pedalen gelost hebben. De achterstand in de inning van de belastingen en de stijging van de rentelasten werden al als verontschuldigen aangehaald. Er was, tot zelfs de dag voor Schiltz tekst en uitleg gaf bij de begrotingstoestand, sprake van een ekstra-tekort van 30 miljard. De verrassing was dan ook groot toen de VU-begrotingsminister namens de regering een (relatief) blijde boodschap bracht.

zowat de belangrijkste daling van de uitgaven sedert '81. „Na het zogenaamde wonderjaar '87 wordt '89 opnieuw een wonderjaar, begrotingsgewijs gesproken. Daarmee sneuvelt dan de eveneens zogenoemde „Verhofstadmythe”, dat hij alleen in de vorige regering zou hebben kunnen saneren”, stelde Schiltz.

NIEUWE PROCEDURE

De begrotingsminister mocht dan ook besluiten dat de regering het gezondmakings-

Volgens Schiltz is de Verhofstadmythe nu definitief gesneuveld.

beleid heeft verdergezet, enkel en alleen door een inkrimping van de uitgaven andere dan rente, en dit terwijl de fiscale druk fors daalde, terwijl de psychologische bereidheid om te besparen bij de gemiddelde burger steeds afnam, en terwijl door de vorige regeringen reeds systematisch op de lopende uitgaven beknipt was.

ZONDER TWAALFDEN

Schiltz wees ook even op het feit dat de regering in één jaar tijd drie begrotingsjaren heeft afgewerkt en dat met de nieuwe en eenvoudigere begrotingsprocedure de begroting voor het eerst sinds een halve eeuw tijdig aan het parlement kon worden voorgelegd. Voor het eerst zullen de departementen eveneens zonder voorlopige twaalfden kunnen werken, en heeft het parlement de begroting kunnen goedkeuren voor ze reeds in belangrijke mate werd uitgevoerd, zoals steeds onder het regime van de voorlopige twaalfden het geval was.

WIJ IS 35 JAAR

HET eerste nummer — het blad droeg nog de naam van de partij — rolde van de persen in januari 1955. 8 dunne bladzijden, prijs 5 fr. Op de eerste pagina stond *Het Manifest van de Volksunie* afgedrukt.

Voor de VU en haar blad brak een heroïsche tijd aan. Zonder enige beroepskracht, enkel steunend op vrijwillige en onbezoldigde medewerkers bracht men het druksel op de markt. Het klimaat was allesbehalve Vlaamsvriendelijk. Velen waren bang om een abonnement te nemen en gedurende jaren moest aan een aantal abonnees de verzekering worden gegeven dat hen het blad „onder band” en met de titel naar binnen gevouwen zou opgestuurd worden.

Vanaf de tweede jaargang verscheen het blad reeds veertiendaags. Begin 1961 zou men overschakelen op de weekbladformule. De *Volksunie* verscheen toen wekelijks op 16 bladzijden; het abonnementsgeld bedroeg 200 fr. per jaar.

WIJ VLAAMS-NATIONAAL

In november 1965 onderging het weekblad een naamsverandering. In plaats van het propagandistische *De Volksunie*, prijkte voortaan *WIJ, Vlaams-Nationaal* op de titelkaft. Met deze wijziging beoogde men het blad verder uit te bouwen van VU-partijorgaan tot Vlaams-Nationaal opinie- en informatieweekblad.

De jaren zestig waren ook de tijd van de grote kolportages met het weekblad. Er ging geen weekeinde voorbij of ergens in Vlaanderen was een kolportageploeg met *WIJ* op pad.

Vanaf april 1976 werd er gedrukt op de persen van Periodica, de drukkerij van de Standaardgroep. Na het faillissement van de groep, werd *WIJ* verder gedrukt op de persen van de Vlaamse Uitgevers Maatschappij, uitgever van *De Standaard* en *Het Nieuwsblad*.

WIJ is in al die jaren ook enkele keren spektakulair in het nieuws gekomen. We denken dan vooral aan de zaak Zwartberg, waarbij het gerecht de redactie „bezocht” op zoek naar voor de Rijkswacht bezwarend materiaal. Ook de Belgische rol in de internationale wapenhandel leidde tot nationale en zelfs internationale mediabelangstelling.

Midden maart 1989 zette *WIJ* een nieuwe stap. Het krantenformaat werd ingeruild voor de zgn. magazine-formule. Een wijziging die bij het *WIJ*-publiek aanvankelijk zeer kritisch werd onthaald. Omdat wijzigingen ook ver-

U heeft het reeds aan de omslag gemerkt lezer, dit jaar is ons weekblad 35 jaar. Net zoals de Volksunie trouwens die reeds eind 1954 het licht zag. Een kort overzicht.

beteringen moeten zijn werd nog wat gesleuteld aan het formaat van de uitgave, wij laten deze bij deze nieuwe jaargang ingaan. Het zogenaamde „pre-press”-werk gebeurt nog steeds bij de VUM, voor het eigenlijke drukken werd een drukker buitenshuis gezocht en gevonden.

Ook inhoudelijk wordt aandacht besteed aan de doelgerichtheid. Kritische bemerkingen en suggesties van lezers zijn steeds welkom.

Gedurende al die jaren bleef *WIJ* trouw aan zijn opdracht: een persorgaan met een duidelijke opinie, door en door Vlaams-Nationaal. In de poespas van opzienbarende persconcentraties, spektakulaire falingen en de opkomst van nieuwe (kommerciële) media was en is het de verdienste van het blad de Vlaams-Nationale opinie te ontwikkelen en door te drukken.

Een eigen stem die de opinievorming ten gunste kan beïnvloeden én de ruggegraat van de partijorganisatie is.

U & WIJ

Omdat *WIJ* niet de mogelijkheden heeft om grootse promotiekampanjes te voeren moet het steeds beroep doen op bereidwilligheid van „mensen van goede wil”. Al die jaren reeds kan de uitgever op een kleine maar harde kern wervers rekenen. Ook nu weer, kijkt u er de lijst van de Top-wervers op blz. 38 maar op na.

Misschien mogen wij U dit jaar tussen onze wervers noteren? U moet bedenken dat *WIJ* omwille van zijn duidelijke politieke opinie geen aanspraak kan maken op de grote advertentiekampanjes, bovendien kan het niet van Rijks- of Gemeenschapssteun genieten, zo moet *WIJ* het enkel en alleen hebben van zijn lezers. Van U dus!

Dit jaar kunt U de jarige *WIJ* (en dus ook de *Volksunie*!) een waardevol geschenk aanbieden: *iedere abonnee brengt één abonnee aan*.

Van onze kant komen wij ook over de brug en wel met een tombola-biljet voor U en uw geabonneerde. Aldus kunt u beiden deelnemen aan een geweldige tombola (zie verder).

Abonneren op WIJ kan door overschrijving van 1200 frank op rekeningnummer 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

Je kan ook een doorlopende opdracht 100 fr. per maand geven aan je bankinstelling. Alle inlichtingen: 02/219.49.30.

LEESGENOT

De redactie kan dit feestjaar niet zo maar laten voorbijgaan. Daarom zullen in de loop van dit jaar initiatieven genomen worden waarbij de lezers van harte welkom zijn. Het ligt o.m. in onze bedoeling maandelijks een ontmoeting met een interessante Vlaming te laten doorgaan. Een contact waar U wat aan heeft.

En misschien zit er zelfs een reisje naar het buitenland in. Maar daarover meer in de komende uitgaven.

In afwachting wenst de redactie U voor 1990 veel leesgenot en — als het past — de moed om gebruik te maken van onze rubriek *Wederwoord*.

WIJ

EEN SCHITTERENDE TOMBOLA

- Kombi-oven (waarde 40.000 fr.).
- U en uw levenspartner van kop tot teen in het nieuw gestoken (waarde 20.000 fr.).
- Tien eendagstrips over het kanaal.
- Meerdere boekenpakketten.
- Een week vakantie in Zuid-Tirol.
- 10 stereo-radio's + kassette.
- De beste prozawerken van Felix Timmermans (waarde 7.990 fr.).
- 30 haardrogers + badkamerradio's.
- 40 autostofzuigers.
- Meubelwaardebon (5.000 fr.).
- 2 Gidsen voor Vlaanderen.
- Geldbeugels, tientallen kogelpennen, enz.

Deze tombola loopt i.s.m. Siemens, Sukkes Kleding Meyers, Reizen Vermeersch, Davidsfonds, NMKN, Krediebank, Meubelen Heylen, North Sea Ferries, enz...

EEN HALVE EEUW VLUCHTELINGEN IN EUROPA

ALS geschiedkundig (en nu vaak vergeten) voorbeeld wil de Vlaamse delegatie volgen: de 48 miljoen mensen-verdrevenen herdenken, allen slachtoffers van hitleriaans, stalinistisch en ander staats-nationalistisch imperialisme. Het Hitler-regime hevelde vanaf '39 1 miljoen zogenaamde *volksduitsers* uit verschillende duitstalige gebieden (waaronder Zuid-Tirol) naar het Derde Rijk over. Bij gebrek aan arbeidskrachten werden er tussen '39 en '45 miljoenen personen (krijgsgevangenen, zigeuners, homoseksuelen, politieke gevangenen,...) in Duitse bedrijven en kampen tewerkgesteld. In '44-'45 werden daarvan ongeveer 9 miljoen bevrijd. 800.000 uit deze groep vertrokken naar Zuid-Amerika, Canada, de VS, Australië enz.

Na Hitler's blitzkrieg in Polen werden ongeveer anderhalf miljoen niet-Duitsers uit de Warthestreek en West-Pruisen verdreven. Na Hitler's en Mussolini's Balkanveldtocht gebeurde hetzelfde met 1,2 miljoen Hongaren, Serven, Kroaten, Bulgaren, Roemenen en Grieken.

De ineenstorting van het Derde Rijk zorgde opnieuw voor een vluchtelingenstroom: 530.000 burgers uit Istrië, Dalmatië, Libië en Oost-Afrika werden naar Italië overgebracht. Finland herbergde 425.000 door de Sovjet-Unie uitgewezen Kareliërs. Tijdens de Griekse burgeroorlog vluchtten 750.000 Grieken, meestal naar aangrenzende gebieden. In de satellietstaten werden 500.000 Tsjechen, Hongaren, Joegoslaven en Roemenen uit hun respectievelijke woongebieden gezet; Bulgarije alleen al wees ongeveer 200.000 Turken uit.

Vanaf '41 werden door Stalin 4 miljoen Balten, Polen, Oekraïners, Kaukasiërs, Wolgadijtsers,... o.m. naar Siberië overgebracht. 200.000 Polen uit het leger van generaal *Anders* werden in Groot-Brittannië opgenomen. Oostenrijk "ontving" na '45 400.000 gedrevenen uit Midden- en Oost-Europa. Naar de 4 Duitse bezettingszone's werden 12,5 miljoen *Heimatvertriebenen* overgebracht ten gevolge van geheime protokols tussen de 4 toenmalige overwinnaars.

In deze vrijgekomen gebieden werden op hun beurt 9 miljoen burgers geïnstalleerd, nl: Russen in Oost-Pruisen en de Baltische staten; Polen in Oost-Pruisen, Silezië, Brandenburg en Pommeren; en Tsjechen en Slovakken in Sudetenland.

Na '45 vluchtten uit de door de Sovjets bezette of gekontroleerde gebieden nog eens 3,7 miljoen mensen. Uit Hongarije vluchtten in '56 175.000 burgers. Sedert de oprichting van de Israëlische staat in '48

Een Vlaamse afvaardiging o.l.v. algemeen VU-sekretaris en senator Willy Kuijpers bezocht tijdens de jaarwisseling Wanfried, in het kunstmatig gescheiden Hessen (D.B.R.)—Thüringen (D.D.R.). Met de dorpsbevolking van Altenburschla (D.B.R.) en Burschla (D.D.R.) vierden ze het ontgrenzende Europa en verwijderden ze gezamenlijk een deel van 't IJzeren Gordijn. Met aarde van het IJzerfront werd een eikebosje als verbroedersingsymbool geplant. In het dorp, waar tijdens de tweede wereldoorlog een aantal Vlamingen tewerkgesteld werden in een weverij, herdachten ze een halve eeuw vluchtelingenproblematiek in Europa. Kuijpers ging vervolgens ook even naar Roemenië om er samenwerkingsmogelijkheden met Vlaamse groepen te onderzoeken.

vertrokken 1 miljoen Europese Joden naar Israël.

Zowat 1,7 miljoen burgers verlieten hun woongebied tussen '65 en '89: Portugezen, Basken, Catalanen,...ontvluchtten het Salazar- en Franco-regime. Duizenden Ieren verlieten het Ulstergedebied voor Groot-Brittannië en de VS. Koerden, Lasen, Grieken, Armeniërs, Chaldeeus en Syrisch-Ortodokse kristenen vertrokken uit Turkije. DDR-bur-

gers, Hongaren, Polen,...lieten have en goed achter voor West-Europa, Albanezen trokken uit Kosovo weg.

Senator Willy Kuijpers en KUL-gasthoogle-*raar Liviu Masalar*, een erkend Roemeens vluchteling, gingen ook naar Roemenië om er een reeks samenwerkingsmogelijkheden te bespreken met verantwoordelijken uit de onderwijswereld en politieke kringen. Deze besprekingen grepen plaats in Cluj (Klausenburg), Sibiu (Hermannstadt) en Boekarest.

De VU roept de Vlaamse regering op om haar internationale opdracht waar te maken t.a.v. Midden- en Oost-Europa. Inzonderheid heeft Roemenië ons nodig; Zo kunnen we bvb. een aantal stagebeurzen ter beschikking stellen, zodat Europese samenwerking geen ijdel woord is. Voor de gemeenten die een Roemeens dorp adopteerden, is nu het ogenblik aangebroken om met concrete stappen hun motie in tastbare werkelijkheid om te zetten. De VU onderlijnt de resultaten van het *Aktiecomitee Vlaanderen—Roemenië*, dat in die zin werkt, en vestigt de aandacht op rek.nr. 424.607461.50 van SOS Ziekenhuizen—Brussel, waarmee wordt samengewerkt.

RESOLUTIE

De Belgische senaat gaf met een resolutie, waarin sterk geprotesteerd wordt tegen het bloedig einde van het Ceausescu-bewind in Roemenië, uiting aan haar verontwaardiging terzake. De resolutie, ingediend door VU-senator *Walter Luyten*, werd door de senaat eenparig goedgekeurd. Daarna ging een delegatie senatoren de resolutie afgeven op de Roemeense ambassade.

In de resolutie werd de Belgische regering ook opgeroepen om na te gaan hoe diplomatieke en politieke sancties tegen Roemenië getroffen konden worden. Dit is nu, na de val van de Ceausescu-diktatuur, natuurlijk niet meer nodig. Zoals een joernalist opmerkte, niemand had vermoed dat de resolutie van senator Luyten zo'n direkt gevolg zou hebben. Nu moeten alle middelen vanzelfsprekend aangewend worden om de nieuwe bewindsvoerders te steunen.

EEN NIEUWE RELATIE MET Z.-AFRIKA?

Al onze gesprekspartners in Zuid-Afrika, met uitzondering van de ANC en mgr. Tuto zijn tegen het principe van sancties gekant. Hierover waren de meningen overigens ten zeerste verdeeld in de recente door mevr. Mitterand te Parijs georganiseerde conferentie over Zuid-Afrika. Deze kon inzake sancties maar niet tot konklusies komen. Wij vinden het veelbetekendend dat mgr. Tuto, die wij hierover hebben ondervraagd, in dit opzicht erg geïsoleerd staat. Hij verwees ons naar het standpunt van de Zuidafrikaanse bisschoppen „dat hij volledig deelt”.

AMBITIES

In de plaats van sancties dringen verschillende partijen er met nadruk op aan dat West-Europa veeleer zou overgaan tot bijstand voor de socio-ekonomische ontwikkeling, voor de politieke emancipatie en met het oog op *job creation*. Het ekonomisch systeem is overigens al veel verder gevorderd dan het politiek systeem in de uitbanning van de apartheid. De Trade Unions (vakbonden) en het stadsbeeld zijn in hoge mate gezuiverd van de apartheid die enkele weken geleden nog hoogtij vierde. Maar in vele opzichten is Zuid-Afrika nog onderontwikkeld en heerst er derde-wereld-armoede.

Ons is in ieder geval duidelijk geworden dat Zuid-Afrika's ambitie de volgende is: in de plaats van de „uitgestotene” te blijven van de westerse-geïndustrialiseerde landen, neemt het land zich voor om de eerste te worden van de ontwikkelingslanden in Afrika. Het heeft daarvoor uitstekende argumenten.

Naas ons gevoel verdient Zuid-Afrika voortaan in deze interne en eksterne nieuwe politiek te worden gesteund in de hoop dat de nieuwe grondwet zo snel mogelijk kan tot stand worden gebracht. Politiek gezien komt het er op neer alle geledingen van de bevolking bij het politieke leven te betrekken. Wij vinden in dit opzicht dat het Vlaams Blok bvb. Zuid-Afrika niet op de gepaste wijze steunt door alleen het blanke element te steunen: Zuid-Afrika's ambitie — en ook die van het merendeel der Blanken aldaar — is een multiraciale maatschappij uit te bouwen.

Ekonomisch gezien verdient de internationale aktie van de Zuidafrikaanse ontwikke-

lingsbank, die in gans zuidelijk Afrika ontwikkelingsprojekten financiert, o.i. ook onze steun.

Indien er dus op Zuid-Afrika druk moet uitgeoefend worden dan ziet het er naar uit dat meer en meer in de richting van ANC/PAC en mgr. Tuto moet geageerd worden opdat ook zij bereid zouden zijn aan het nieuwe Zuid-Afrika mee te werken. Wij hebben menen te begrijpen dat Mandela bvb. hard in deze richting werkt.

KULTUREEL AKKOORD

Wat tenslotte de kulturele aspecten van de post-apartheid-periode betreft, zouden wij de volgende opmerking willen maken. Het *Afri-*

In het derde en laatste deel van zijn verhaal over Zuid-Afrika heeft VU-senator Hans De Belder het over enkele hete hangijzers, met name het al dan niet handhaven van sancties en de vraag of ons verbroken kultureel akkoord met de republiek niet opnieuw moet opgenomen worden.

De Belder wil dit akkoord echter een nieuwe inhoud geven en doet — aan de hand van ter plekke opgedane ervaringen — enkele interessante suggesties.

Stof tot discussie, dus....

kaan heeft het niet gemakkelijk, om begrijpbare redenen. Anderzijds heeft de Taalunie recent in de plaats van „de luister” en de verdediging van onze taal in Zuid-Afrika op zich te nemen, enkele blijken gegeven van onbegrip voor zover het de rol van het Nederlands aldaar betreft.

Wij hebben ter plaatse vastgesteld dat de Nederlandse Ambassade harezijds niet aarzelt om Nederlandse professoren in Zuid-Afrika met allerhande materiaal te ondersteunen. Onze eigen, Vlaamse professoren krijgen vanwege onze overheden niet eens antwoord op hun brieven. Laat staan dat zij ook materieel zouden ondersteund worden. Ook de Vlaamse Gemeenschap blijkt volledig afwezig. Enkele privé-organisaties helpen vanuit Vlaanderen, zo goed en zo kwaad

als dat kan, onze landgenoten die in Zuidafrikaanse universiteiten aan het werk zijn. (nb: in Zuid-Afrika verblijven ongeveer 32.000 Belgen, meestal Vlamingen. In Zaïre worden slechts 14.000 landgenoten geregistreerd).

PARTNER?

Het komt mij dan ook redelijk voor dat wij, Vlamingen, mogen onze kulturele banden met Zuid-Afrika niet mogen wegsnijden. Zij geven ons in tegendeel een recht tot meespreken en zij zouden voor het internationaal-autonoom geworden Vlaanderen een belangrijk internationaal steunpunt kunnen en moeten zijn. Daarom willen wij hierbij een oproep doen opdat het Belgisch-Zuid Afrikaans Kultureel Akkoord dat op 9 dec. 1977 werd opgeschort (in tegenstelling met het Nederlandse dat werd afgeschaft), door Vlaanderen zou worden overgenomen en terug zou worden gelanceerd.

Voor het nieuwe Zuid-Afrika zou dit Vlaams Kultureel akkoord overigens veel breder kunnen worden gesteld dan het oude en interessantere terreinen bestrijken vnl. inzake opleiding, vorming en opvoeding. En vooral: in de plaats van uitsluitend met blanke partners te onderhandelen zullen wij, hopelijk zeer snel, alle geledingen van de Zuidafrikaanse maatschappij aan de onderhandelingsstafel aantreffen, met al hun behoeften aan opvoeding, hulp en bijstand in alle sectoren van de ontwikkelingssamenwerking.

Staatspresident De Klerk zegde ons tenslotte dat „Europa zich tot nu toe zorgen gemaakt heeft over Zuid-Afrika. Hiervoor zijn er steeds minder redenen. Vanat nu begint Zuid-Afrika zich echter meer en meer zorgen te maken om Europa, om het Europa van 1992, om Europa en het Oostblok. Gaan jullie Afrika vergeten? Welnu, Zuid-Afrika wil niet afwezig blijven en spant zich in om in staat te zijn een positieve rol te spelen bij de voorbereiding van de 21ste eeuw.”

Als Vlaanderen wil leren zijn eigen diplomatie te bedrijven dan biedt Zuid-Afrika ons daartoe een buitengewone gelegenheid. Het is op weg om een interessante partner te worden.

Hans De Belder,
senator

KINDEREN VAN DE REKENING

DE grote verontwaardiging over het gruwelijk einde van de Ceausescu-dynastie in Roemenië en, wat dieper in het geheugen, over het bloedbad op het Tien-An-Men-plein staat eenieder nog helder voor de geest. Nochtans gebeurde er in '89 een nog veel erger onrecht. Het gebeurt trouwens al jaren na elkaar. En de jongste jaren wordt het steeds erger. Dagelijks sterven in de Derde Wereld 39.000 kinderen. Bijna 8.000 kinderen sterven dagelijks omdat ze niet ingeënt werden, bijna 7.000 sterven elke dag door uitdroging als gevolg van diarree. Bijna 6.000 kinderen sterven elke dag aan longontsteking. En dat zijn alleen de voornaamste doodsoorzaken.

Maar de lijken worden niet dagelijks opgestapeld voor de camera's, en er worden geen gewerschoten gehoord op de radio. Het is nu eenmaal niet makkelijk om mensen verantwoordigd te laten reageren op onrechtvaardige structuren. Die kan je zomaar niet in een handomdraai voor de camera brengen. Je hebt er minstens een hele Panorama-uitzending voor nodig, en zelfs dan kan je nog maar een fractie laten zien van de gevolgen van een onrechtvaardige voedselverdeling, burgeroorlogen waar alleen de wapenhandelaars rijker van worden, de boven alle andere uitgaven prioritaire afbetaling van schulden,...

KONVENTIE

Toch bevat het rapport van Unicef ook een sprankeltje hoop. Het Kinderfonds van de Verenigde Naties roept op tot een Wereldtop voor kinderen in september. Het zou de eerste keer zijn dat staatshoofden en regeringsleiders zich over de problemen van kinderen buigen. Deze top zou tevens de Konventie voor de Rechten van het Kind kracht bijzetten.

De Konventie voor de Rechten van het Kind werd onlangs goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de VN te New York. De konventie is het eindresultaat van 10 jaar moeilijke onderhandelingen tussen regeringsvertegenwoordigers, VN-agentschappen en niet-goevernemente organisaties. De konventie bestrijkt voornamelijk drie gebieden: ten eerste, het recht op leven. Elk kind heeft recht op aangepaste voeding, water, gezondheidszorg en bescherming. Ten tweede, recht op de ontwikkeling van de

mogelijkheden van het kind, d.m.v. onderwijs, vrijheid van meningsuiting en informatie, gewetens- en godsdienstvrijheid. En tenslotte, bescherming tegen geweld, misbruik en uitbuiting van welke aard ook.

Natuurlijk, deze konventie is een ideaal. Een ideaal dat nog door weinig landen wordt

Op een tweetal gruwelijke gebeurtenissen na werd 1989 hoopvol afgesloten: er werden reuzestappen gezet naar meer ontspanning en vrede. Deze evolutie zal waarschijnlijk dit jaar nog naar betekenisvolle ontwapeningsovereenkomsten leiden. Eindelijk. Het is immers hoog tijd dat er eens geld vrijgemaakt wordt voor andere dingen dan wapens. Dagelijks sterven er in de Derde Wereld nog bijna 40.000 kinderen. Volgens Unicef is de toestand in de ontwikkelingslanden tijdens de jaren tachtig zo mogelijk nog verslechterd. In het Unicef-rapport over de Toestand van de Kinderen in de Wereld - 1990 staat te lezen dat 2,5 miljard dollar zouden volstaan om alle kindergezondheidsproblemen van de kaart te vegen. Dat komt overeen met 2% van de militaire uitgaven in de ontwikkelingswereld. Of evenveel als wat in de VS uitgegeven wordt aan sigarettenreklame, evenveel als wat de Sovjet-Unie aan vodka uitgeeft, en nauwelijks 10% van de jaarlijkse subsidiëring aan de landbouwers door de EG.

bereikt. Maar, zo stelt Unicef, naarmate meer naties de wettekst ratificeren en de bepalingen van de konventie in wetteksten omzetten, naarmate pers en publieke opinie zich meer gaat bekommeren over het naleven ervan, zal de konventie geleidelijk minimumnormen vastleggen. Uiteindelijk moet

Men schat dat er nu ongeveer anderhalf miljoen kinderen in de Derde Wereld vrolijk rondspringen en spelen die gehandikapt zouden geweest zijn indien ze niet tegen kinderverlamming ingeënt waren.

(foto C. Sauvageot)

elk land dat dit minimum minimum niet haalt, daar diep beschaamd over zijn.

Volgens Unicef is de gezondheid en het welzijn van de kinderen immers de belangrijkste maatstaf aan het worden voor het meten van het ontwikkelingsniveau van een natie. Wanneer het al eens minder goed gaat, zijn zij het immers die de eerste en hardste slagen te inkasseren krijgen: wanneer er geschraapt wordt in de uitgaven voor gezondheid, onderwijs, voeding,.... zijn de kinderen daar het eerste slachtoffer van.

ONDERWIJS

De arme landen betalen nu jaarlijks 178 miljard dollar aan de rijke om hun schulden af te betalen. Dat is driemaal meer dan de ganse hulp die ze ontvangen. Het gevolg laat zich raden: een soberheidsbeleid waarin bij voorkeur de bijl gezet wordt in gezondheidszorg, onderwijs en voeding. De inkomens in

Latijns-Amerika daalden in de jaren tachtig met gemiddeld 10%, en in Afrika, ten zuiden van de Sahara, met 25%. Voor de allerarmsten, die verplicht zijn drievierden van hun inkomen aan voeding te spenderen, betekent een steeds lager salaris steeds meer ondervoeding. In een aantal streken van Afrika en Latijns-Amerika stijgt de kindersterfte nog. In de 37 armste landen van de wereld zijn de onderwijsuitgaven per hoofd de laatste tien jaar met ongeveer 25% gedaald. Eén op vijf ontwikkelingslanden ondervindt een daling van het aantal basisscholen en twee landen op drie geven nu per leerling minder uit dan in 1980.

Dit onderwijs is nochtans om verschillende redenen van levensbelang, stelt het rapport van Unicef. Men neemt bvb. aan dat er een heel sterk verband bestaat tussen degelijk onderwijs en lagere kindersterftecijfers, lagere geboortecijfers, betere gezondheid en voeding, en hogere inkomens. De economische respons van investeringen in het onderwijs is bovendien positiever dan bij de meeste andere investeringen. Lager onderwijs gedurende 4 jaar bvb., kan de landbouwactiviteit met 10% of meer doen toenemen.

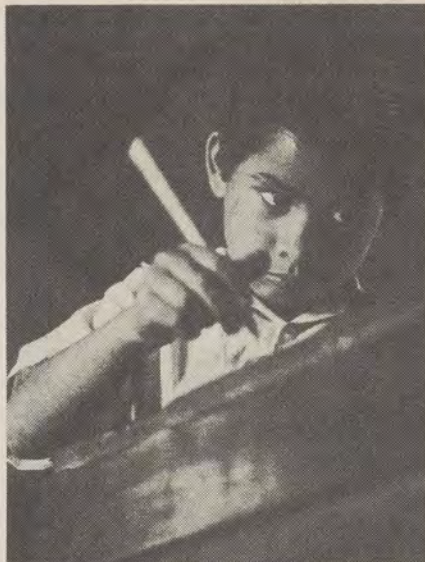
Het lager onderwijs moet de hoofdprioriteit vormen. Eén frank geïnvesteerd in het lager onderwijs, brengt in vele landen tweemaal meer op dan een frank geïnvesteerd in het hoger onderwijs. Toch geven de meeste regeringen het hoger onderwijs nog steeds voorrang.

De doeltreffendheid van de bestaande scholen verhogen is ook een mogelijke bron voor de jaren '90. In vele scholen heeft men de werkingskosten zodanig ingekrompen dat de lonen van de onderwijzers 95% van het budget uitmaken. Er blijft dan ook weinig of niets over voor essentiële zaken zoals boeken, schrijfmateriaal of schoolborden.

Indien de kwaliteit van het onderwijs afneemt, omdat er gesnoeid wordt in de werkingskosten, zullen de ouders besluiten dat de voordelen van het onderwijs niet opwegen tegen de kosten. Zelfs indien het lager onderwijs gratis blijft, zijn er uitgaven aan kleren, uitrusting, busvervoer, ... en tenslotte de kosten die het verlies van jonge arbeidskrachten op het veld of thuis met zich meebrengen. Het zijn dan nog doorgaans de meisjes die als eerste van school worden weggehouden. Meer dan tweederde van de kinderen die nooit naar school gaan of te snel afhaken, zijn vrouwen.

VAKSINS

De meest indrukwekkende vooruitgang boekte Unicef de jongste jaren in de vaccinatie-projecten. Vaksins bereiken nu bijna 70% van de kinderen in de Derde Wereld, tegenover 10% in het begin van de jaren 80. Vaksins redden nu jaarlijks het leven van 2 miljoen kinderen in de ontwikkelingswereld. En men schat dat er nu anderhalf miljoen kinderen meer in de Derde Wereld lopen en springen en normaal opgroeien, die zonder vaccinatie blijvend gehandikapt zouden zijn.

In de 37 armste landen van de wereld zijn de onderwijsuitgaven per hoofd de jongste tien jaar met 25% gedaald.

(foto C. Sauvageot)

Maar ook hier kan er nog heel wat gedaan worden. De twee belangrijkste doders onder de ziekten die door vaccinatie voorkomen kunnen worden, mazelen en tetanos, zijn net die ziekten waartegen het minst geïmmuni-

seerd wordt. Volgens Unicef bestaan er nu in bijna alle landen twee zeer goedkope mogelijkheden om de immunisatiegraad op te drijven tot 80 en zelfs 90%. Een eerste mogelijkheid is de automatische vaccinatie van alle kinderen die om welke reden dan ook naar een gezondheidscentrum gebracht worden. Onderzoek toont immers aan dat 50% of meer van de kinderen, die om een andere reden dan inenting naar het ziekenhuis moeten, een inenting nodig hebben, maar toch het ziekenhuis verlaten zonder een vaccinatie. Een tweede goedkope manier om de immunisatiegraad op te drijven, is voorkomen dat er tussen het eerste en het derde vaccin zoveel kinderen afvallen. Indien alle kinderen die een eerste spuitje kregen, het volledig aantal vaccins zouden krijgen, zou het streefcijfer van 80% in de meeste landen nu bereikt zijn.

Unicef beklemtoont dat de vraag naar immunisatie even belangrijk is als het aanbod. Het is van levensbelang dat de ouders inzien dat het dringend nodig is om hun kinderen tijdens het eerste levensjaar een volledige vaccin-cyclus te laten doormaken. Scholen, massamedia, godsdienstige leiders, bedrijven en vakbonden, vrouwenverenigingen en lokale overheden spelen bij deze bewustzijnswording een zeer belangrijke rol.

(pdj)

ADVERTENTIE

Deze week in Knack Magazine

Bericht uit Boekarest

De Roemeense revolutie moet een nieuwe samenleving baren, in een land dat langzaam uit shock-toestand ontwaakt. Onze verslaggever volgt het moeizame proces en brengt relaas uit, deze week in Knack.

Krijgswet in Tibet

Een gesprek met de Dalaï Lama, apostel van het geweldloos verzet, en met de Tibetaanse studentenleider Lhasang Tsering, die op-roept tot gewapende strijd tegen China. Deze week in Knack.

Een eenheidsvakbond?

Voorzitter Roger Voorhamme van de Vlaamse vleugel van het socialistisch ABVV over belangengemeenschap met de kristelijke vakbond en baten van werknemers, deze week in Knack.

Beleggen in '90

De jaren tachtig brachten beursrekords. Maar hoe te beleggen in '90? Ervaringen en vooruitzichten kunnen helpen: deze week in Knack.

En voorts

Op stap met de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Hans-Dieter Genscher • Een gesprek met mediamagnaat Rupert Murdoch • Weerhaken in de Belgisch - Zaïrese relatie • Columns en de gebruikelijke luiken cultuur, sport, jeugd...

HET JAAR 2000 TEGEMOET EVEN FUTUROLOOG SPELEN

1 januari 1990 was niet alleen de eerste dag van een nieuw jaar maar tevens het begin van het laatste decennium van deze eeuw.

Op de drempel van de jaren 90 is er zowel in ons land, in Europa als in de wereld zoveel aan het gebeuren dat men zich kan afvragen hoe wij de 21ste eeuw tegemoet gaan.

Ten gerieve van onze lezers die beslist ook met een aantal vragen omtrent de toekomst zitten hebben wij aan een aantal mensen in Vlaanderen vijf vragen voorgelegd. *Even futuroloog spelen?* was daarbij de kernvraag.

Omdat het geheel der vragen nogal veelomvattend

was vonden wij het niet nodig dat de gevraagden alle gestelde problemen dienden te beantwoorden.

* Wat kunnen de jaren 90 voor ons en/of onze wereld nog in petto hebben?

* Wat betekent voor U het langzame afscheid van een eeuw waarin zoveel fundamenteels veranderde?

* Hoe kijkt U in het licht van deze wijzigingen tegen een nieuwe eeuw aan?

* Welke betekenis hecht U aan het vooruitzicht van het haast magische jaar 2000?

* Bestaat er voor U zoiets als een „fin de siècle-gevoel“?

NIC VAN BRUGGEN:

OPGEPAST NOSTALGIE

Straks gaan we het laatste decennium van deze eeuw in. Zoals bij elke naderende eeuwende zal de altijd latent aanwezige nostalgie dus weer eens flink opgeklopt worden. De „zoetepijn“ aan de herinneringen van „toen“ zal weer haar weemoedwonden slaan... reken maar, in de kunst, in de mode, in de media, ongetwijfeld ook in ons gemoed. Vooral het esthetische repertoire is daar met zijn „fin-de-siècle-sfeertje“ danig geïnspireerd in. Op zich is daar niks ergs aan, maar toch...

Waar gaat het om, tenslotte is de stap van de ene naar de andere eeuw slechts één kalenderblaadje groot? Waarom kent de mensheid (symbolisch, artificieel, of niet) op bepaalde tijdstippen dan zo'n emotioneel geladen draagkracht toe aan een omfloerste blik in de achteruitkijkspiegel?

Veranderingen in de maatschappij, in het tijdsbeeld en in het leefklimaat zijn altijd een rijke voedingsbodem geweest voor allerlei angsten, gevoelens van onbehagen en twijfels. En ja, dan durft men met Gerard Cox wel eens weemoedig meeneuriën: „*Toen was het geluk nog heel gewoon*“... al weet men dan zelden wat met „toen“ precies bedoeld wordt en hoe „gewoon“ dat „geluk“ wel was. Zo is nostalgie in vele gevallen het van zich afzetten van angsten en negatieve gevoelens door zich te bedwelmen met de eenschalige romantiek van een versimpeld verleden, met de melancholische attracties van wat voorbij en dus veilig is.

Nu hebben al onze gevoelens wel wat functies, of die nu aanbevelenswaardig zijn of juist niet. In die zin zijn nostalgische reminiscenties herinneringen waar de scher-

pe pijn van afgesleten is. Zij verzachten zo de angst voor wat komen gaat door het onzekere toekomstperspectief te milderen in het terugvinden van de gekoesterde „waarden“ van het verleden.

Nostalgie kan in onze harde vermaterialiseerde samenleving ook fungeren als uitlaatklep voor door ontmenselijking veroorzaakte frustraties. En hieruit kunnen ook positieve reacties ontstaan: bv. het onderhuids verlangen naar een meer permanente gemeenschapszin of het effectief herwaarderen van de intermenselijke loyaliteit. Nostalgie kan dus zinloze treurnis zijn, maar ook een zinvol psicho-sociaal instrument. Maar opgepast, het blijft een dubbeltje op z'n kant en de remedie (?) mag niet erger zijn dan de kwaal.

Nic Van Bruggen,
letterkundige

JOHAN SAUWENS: VERDER KIJKEN DAN ONZE EEUWFEESTNEUS LANG IS

De grote vraag die zeer velen zich stellen is of de wereld die volop in beweging is tot een nieuw evenwicht gaat geraken en hoe dit evenwicht er zal uitzien. Ik wijs op enkele ontwikkelingen, de economische groei die nu reeds zeven jaar blijft aanhouden. Hoe lang gaat deze blijven duren? Wanneer gaat de volgende periode van economische crisis toeslaan? Zal het Westen hiertegen bestand zijn? Wat zal in de Oost-West-relatie het gevolg zijn van de enorme ontwikkelingen op dit ogenblik in Oost-Europa? Hoe gaat de economische groeipool van het verre Oosten ons meer en meer in zijn greep krijgen? Welke zal de nieuwe Noord-Zuid-relatie worden, waar gaat het evenwichtspunt worden bereikt? Gaat de kloof tussen arm en rijk verder groeien? In welke mate gaan de Derde Wereldlanden zich kunnen organiseren om vanuit hun enorme reserves aan grondstoffen en arbeidskrachten een antwoord te bieden aan de druk van de geïndustrialiseerde wereld?

* * *

Deze ontwikkeling zal vooral interessant zijn vanuit de nieuwe inzichten inzake milieu. De milieuproblemen dringen zich letterlijk aan ons op. En zeker in de jaren '90 gaan we meer en meer terecht komen in een wereld waar het bestendig milieualarm zal gelden, de *smog* die vroeger enkel grote agglomeraties in hun greep hield zal „world wide” toeslaan: lucht- en waterverontreiniging, bodemvergiftiging, woudsterfte, woudafbouw, een gat in ozonlaag. Deze problemen moeten op wereldschaal worden aangepakt en zullen in toenemende mate ook de economische productiefactoren in hun greep gaan krijgen. Welke strategie de ontwikkelingslanden hierrond zullen voeren zal meebepalend zijn voor het succes van de gemeenschappelijke acties. Onder druk, onder meer van deze milieufactoren, zal de filosofie van de Klub van Rome (het idee van de nulgroei) opnieuw veld winnen en een belangrijk maatschappelijk discussiepunt gaan vormen. De vraag naar kwaliteit van de leefomgeving zal opnieuw voorop komen te staan. De enorme mogelijkheden van nieuwe technologieën zullen niet enkel meer worden bekeken in functie van meer economische groei en winst, maar zullen duidelijk ten dienste moeten gesteld worden van het welzijn voor alle wereldburgers. Dat is een grote uitdaging!

De politieke gezagsdragers zullen hiervoor opnieuw inzicht en visie moeten ontwikkelen, en grote politieke moed aan de dag leggen.

De vraag naar de kwaliteit van het leven zal ook een verhoogde belangstelling voor cultuur betekenen. Ik verwacht ook een nieuwe heropleving van het religieuze denken en van een aantal geestesstromingen als antwoorden op het te ver gaande egoïstisch materialistische denken dat het Westerse individu vrijwel volledig in zijn greep heeft. Belangrijk hierbij is de vraag naar eigenheid, naar identiteit van de groep waarvan men deel uitmaakt. Met andere woorden de jaren '90 zullen mee de jaren zijn van een hernieuwd gezond nationalistisch wereldbeeld. Het echt verrijkende van het nationalisme zal mee een antwoord moeten bieden op het huidige ideaalbeeld van het zelfvoldane individu met de Japanse *walkman* op het hoofd, de Amerikaanse *hamburger* tussen de kiezen en de Franse *condomen* op zak. De oude waarde van echte solidariteit en samenleven zullen aan dit grenzeloze individualisme een antwoord moeten bieden. Het nieuwe nationalisme van de toekomst biedt hierop een antwoord.

„Ik verwacht een nieuwe heropleving van het religieuze denken en van een aantal geestesstromingen als antwoord op het te ver gaande egoïstische materialistisch denken.”

Johan Sauwens

Het afscheid van de 20e eeuw is nog niet helemaal tot mij doorgedrongen, wel heb ik veel gevoelens van dank om deze boeiende periode in de wereldgeschiedenis te mogen meemaken. Ik heb een zeer positieve en optimistische kijk naar de toekomst omdat ik een enorm geloof heb in de menselijke werkkraft en creativiteit en in de kracht van de volkeren. Ik meen dat wij een periode tegemoet gaan waarin de beleidvoerders geen oogkleppen mogen op hebben maar zeer duidelijk van visie, inzicht en vooral moed moeten blijkgeven.

De uitdaging van de nieuwe eeuw en voor het jaar 2000 lijkt mij de vraag hoe de mens de twee voeten op de aarde houdt. Inderdaad nu reeds is in de hoog technologische samenleving de mens vaak de zwakke schakel. Ik verwijs naar mijn eigen beleidssector: in het verkeer met de supersnelle wagens,

turbomotoren, de perfecte ABS-rem-systemen en de super intelligente verkeerssignalisatie vormt de mens het zwakke element waarmee de ingenieurs blijkbaar geen rekening hadden gehouden. In een tijd waarin begrippen als efficiëntie, rendabiliteit, produktie, toegevoegde waarde en andere hi-fi-hoogstandjes als bijbel gelden is de grote vraag of de mens nog eens verstrooid mag zijn, verontwaardigd, dom en of twijfel ook na 2000 nog eens mag geformuleerd worden. Dat zijn volgens mij de uitdagingen van het decennium van de toekomst. Met andere woorden we gaan naar een periode van bezinning. Mensen waar zijn we mee bezig? Geschiedenisonderricht en kennis van het verleden samen met een hernieuwde belangstelling voor de menswetenschappen zullen antwoorden moeten bieden. Gewoon opnieuw belang hechten aan de zeer eenvoudige en simpele geluismomenten in een mensenleven. Ik ben blij, vanuit welke functie ook, als heel klein radertje in de grote mensengemeenschap hieraan een dwitje te kunnen geven in de goede richting.

* * *

Wanneer U mij de vraag stelt naar het vooruitzicht van het haast magische *jaar 2000* kan ik enkel stellen dat ik dit wel wil meemaken zoals ik ook de eerste maanlanding *life* heb kunnen volgen op het kleine scherm. De klok 2000 horen slaan zal hoe dan ook zijn betekenis hebben. Trouwens het blijkt reeds dat een snuggere zakenjongen alle feestzalen in België heeft afgehuurd op datum van 31 december 1999 en zo een monopolie uit te bouwen voor een feestvierend Vlaanderen. Dit illustreert voor de zoveelste maal hoe de privé-sektor vooruit kijkt. Dit is een les voor ons, politiciers, die reeds een kick krijgen als ze 1992 uitspreken in hun opperste vervoering geraken wanneer ze het als schepen of minister over een *plan 2000* hebben. Inderdaad hieruit blijkt dat we verder moeten kijken dan onze eeuwfeestneus lang is.

Wat betreft het „fin-de-siècle-gevoel” moet ik bekennen dat dit bij mij als dertiger totaal onbekend is. Het kan zijn dat ik in het jaar 2000 daar als bijna-vijftiger anders over denk, maar dan spreken we mekaar eens opnieuw.

Nú geloof ik echt in een betere wereld, dat is iets wat ik alle lezers dan ook van harte toewens!

Johan Sauwens,
gemeenschapsminister

„Er zijn redenen genoeg om aan te nemen dat er een samenvallen bestaat tussen de eeuwwisseling en het verschuivend wereldbeeld.”

HILDA UYTTERHOEVEN: LE MAL-DE-SIECLE

Elke eeuwwende gaat altijd gepaard met *overschrijdingsmoeilijkheden*. Dat ziet zelfs een blinde en we zitten er midden in. Het „fin-de-siècle” voel ik persoonlijk zeer sterk aan. Sedert mensenheugenis nadert ook het einde van onze „aardkloot”, althans volgens sommige onheilsprofeten. Het zou nog kunnen waar zijn ook, voortgaande op de verloederding van het milieu met de dreigende vernieling van het Amazonewoud op kop. De (on)mens is erin gelukt zijn eigen nest zo te vervuilen, dat het jaar 2000 alles of niets zal zijn, leven of niet-leven. *To be or not to be*, zei Hamlet terecht.

* * *

We bewegen ons voor het ogenblik in een klimaat van ideologische crises. Verouderde maatschappijvisies schijnen moeilijk stand te kunnen houden. Alleen op het economische en technische vlak heeft men de uitdaging gedeeltelijk kunnen oplossen, maar in geen enkel opzicht op het kulturele en morele vlak.

Kort gezegd, de samenlevingspatronen resulteren bij velen in een gevoel van malaise. Ze voelen de grond onder de voeten verschuiven. *Er zijn redenen genoeg om aan te nemen dat er mogelijkerwijze een samenvallen bestaat tussen de eeuwwisseling en*

het verschuivend wereldbeeld. Oude waarheden zijn er nieuwe geworden. Verwerken en aanpassen vergen de nodige tijd.

Beangstigend tot en met is het feit dat in het ontluikend tijdperk van de informatika, er nog nooit zo weinig communicatie is geweest. Eenzaamheid van de enkeling is schering en inslag. En als diezelfde enkeling dan nog financieel uit de boot valt is hij totaal verloren in deze bikkelharde maatschappij, waar de beeldcultuur opnieuw analfabetisme in de hand werkt.

* * *

Terwijl Vlaanderen zich nauwelijks ontworsteld heeft aan de verfransing, nadien de verduitsing, vormt vandaag de dag de „coca-cola en de hamburgercultuur” een nog grotere bedreiging. Het nivelleren naar onderen loert om de hoek van elke straat. De ergerlijke agressie op de TV speelt in het nivelleren alleszins een grote rol. Verloedering van de moraal maken we dagelijks mee. Bovendien is het succes van de Islam eveneens een grote zorg en een reuzegroot vraagteken.

Alles wijst erop dat er opnieuw een grensoverschrijdende kulturele strijd bezig is met enerzijds de populistische en anderzijds de democratische visie. Hoe meer men — he-

den ten dage — over kunst spreekt, hoe minder men er schijnt van te begrijpen. Na een piek in de jaren '60 is er een steeds verder schrijdende verpaupering opgedoemd. Elke creatieve impuls wordt gefnuikt door verstikkende structuren die — zogezegd — werden ontworpen om de creativiteit te stimuleren. In feite te gek om los te lopen en een regelrechte strop rond de nek van elke ware artiest.

Wat zich vandaag voordoet wekt sterke herinneringen op aan de uitspraak van een Oosters filosoof, te vinden in het werk van de kultuurfilosoof, *Alan W. Watts*. Ik citeer uit het hoofd: „*Het Westen is erin gelukt zijn problemen met de meest verfijnde exaktheid te vermenigvuldigen*”.

* * *

En toch wil ik niet zo pessimistisch eindigen als het eruit ziet. In gelijk welke tijd, in gelijk welke kultuur waar ook ter wereld, blijft het leven, hoe dan ook, een boeiende uitdaging. Op voorwaarde natuurlijk dat het individu — zowel vrouw als man — de nodige ruimte veroverd om zichzelf te zijn. Kortom zich goed voelt in de eigen huid. En dan eerst kan de hele gemeenschap er wel bij varen. Of nog met andere woorden: weigeren een pion te zijn door anderen voortgeschoven op het schaakbord van het leven. Het eigen spel bepalen is dé uitdaging.

Dit zijn mijn wensen voor alle wijze mensen.

Hilda Uytterhoeven,
publiciste

CHRIS VANDENBROEKE: HET DOEMDENKEN ZAL NAUWELIJKS KANS KRIJGEN

Persoonlijk ben ik de mening toegedaan dat de jaren negentig voor een boeiende en waardige afsluiting van zowel de twintigste eeuw als van het tweede millenium zullen zorgen.

Konkreet zie ik dit vertaald in een bestending van de economische groei en de welvaart, met duidelijke aanzetten tot een sterker en bewuster beleven van wat *mens-zijn* zoals inhoudt en van wat *wel-zijn* in werkelijkheid te betekenen heeft. Sociale en immateriële aksenten zullen aldus voor een passende aflossing zorgen tegenover het opgeklapt materialisme en karriërisme van de voorbije decennia.

De contouren daartoe liggen voor de hand, vermits zowat alle konjunkturmeters voorspellen dat de komende jaren als de „brilliant nineties” mogen omschreven worden. In die optiek zullen ze zich trouwens aan de fameuze „golden sixties” weten te spiegelen, met dit wezenlijke verschil evenwel dat het bewust inschatten van dreigende uitwassen en ontsporingen ditmaal voor passende korrekties van ekologische, koloniale en andere aard zullen doen opteren.

„De vergrijzing en de groeivertraging zullen zich pas vanaf 2010-2015 voordoen.”

Chris Vandebroeke

Komplementair zijn er de uitdagingen van een toenemende fysieke en geestelijke mobiliteit, waarbij de lokroep van de europeanisering net zozeer als van de mundialisering voor het nodige weerwerk doen zorgen op kultureel en intellectueel vlak. Het zijn meteen de aangewezen troeven om, zich zelf blijvend, onder optimale omstandigheden naar buiten te treden en andere mensen en kulturen te leren waarden. Een algemene geest van pluralisme en breeddenkendheid zal aldus de bovenhand halen op allerlei vormen van ideologische verenging.

Al te veel en al te vaak gaat men eraan voorbij, zeker voor wat Vlaanderen betreft, dat de echte sociale en kulturele doorbraak in feite een bijzonder recent gegeven is, nauwelijks een halve eeuw oud! Twee generaties terug werd men als het ware nog in het Ancien Régime geboren, zonder enig perspectief op een vooruitgang die verder reikte dan dagdagelijks zien rond te komen. Van

een reële vrijheidsbeleving was derhalve geen sprake.

Daartegenover staat heden ten dage de overvloed van de welvaartstaat, zij het met de uitspattingen van een wegwerpmentaliteit er bovenop. Deze fenomenale ontwikkeling, waaraan de gangbare DIRV-akties nog een verlengstuk brengen, is op heden niet helemaal verwerkt. Het is ten andere normaal dat sociale en economische kenteringen pas na verloop van tijd door mentale aanpassingen gevolgd worden.

Hoe dan ook zal dit de komende jaren nog voor heel wat spanningen blijven zorgen en de nodige konfliktstof opleveren. Evenzeer is dit het geval wanneer men de omvattende mutaties op het vlak van de bio-ethiek tracht in te schatten. Nauwelijks twee generaties terug leerde men rationeel met de vruchtbaarheid omspringen; thans wordt bijlange niet meer in de aflossing voorzien, met alle gevolgen vandien op het vlak van de medische en de sociale voorzieningen zoals ze een verouderende en vergrijzende maatschappij kenmerken.

Voor wat Vlaanderen betreft, is het zo dat het evalueren van de twintigste eeuw een formidabel gegeven is. Dit geldt zowel op sociaal als op economisch, kultureel en politiek vlak. Wie ook maar een heel klein beetje historische bagage heeft, kan namelijk onmogelijk blind blijven voor de immense prestaties zoals ze hier te lande werden neergezet. Men mag allermindst vergeten dat Vlaanderen een eeuw geleden zowat van de kaart geveegd was. Op alle deeltereinen van het maatschappelijk geheel was de Vlaming namelijk monddood gemaakt! Wanneer men daartegenover stelt dat Vlaanderen, binnen een tijdspanne van enkele decennia opnieuw een topnatie geworden is, dan heeft zich hier een mirakel voltrokken waaraan we al te achteloos voorbijgaan.

Naar de toekomst toe komt het er nu uiteraard op aan die eerlijk verdiende en verworven positie, die we te danken hebben aan de inzet van de vorige generaties, verder te konsolideren en uit te dragen. Vanuit een volwaardig federalisme houdt dit in dat voor een efficiënte en sociaal verantwoorde middelenbesteding moet geopteerd worden, met toekomstgerichte investeringen in onderwijs en onderzoek naast degelijke ontplooiingskansen voor het bedrijfsleven. Het is de aangewezen strategie om de sociale uitdagingen van de nabije toekomst te kunnen beheersen. Bijzonder omvattend zal bovendien het weerwerk zijn dat onze Vlaamse

eigenheid tegenover het opdringerige van de grotere taalgemeenschappen dient op te brengen. Vanuit die optiek bekeken is er geen enkele reden voor de Vlaamse beweging in de brede betekenis van het woord om op de lauweren te gaan rusten, integendeel. Meer dan ooit voorheen zullen we onze eigenheid, vanuit een degelijke opleiding en een kwalitatief hoogstaand onderwijs, moeten zien waard en waardig te blijven.

Het gaat helemaal niet op zich blind te staren op de theoretische afsluiting van het tweede millenium. Veel belangrijker is het onderkennen van de maatschappelijke ondertonen en krachtlijnen, zoals ze o.m. vanuit de demografische benaderingen en konjunkturele ontledingen op de voorgrond treden.

Vanuit die optiek bekeken is het duidelijk dat het jaar 2000 zich zowat midden een zeer gunstige trend bevindt; over alle symboliek heen zullen er m.a.w. ekstra redenen voor handen zijn om een meer dan gewone *heil-dronk* uit te brengen op de eeuwwisseling. Een meer somber toekomstbeeld, o.m. door de vergrijzing en de konjunkturele groeivertraging, zal zich pas heel wat later en met name vanaf 2010-2015 voordoen.

„...tenslotte is de stap van de ene naar de andere eeuw slechts één kalenderblaadje groot.”

Nic van Bruggen

Het is aannemelijk dat zich, op het vlak van de mentale ingesteldheid, een zekere tweeledigheid aftekent. Enerzijds mag men, aan de vooravond van het jaar 2000, een soort gevoel van heimwee verwachten naar wat voorbij en meteen symbolisch afgesloten is; anderzijds zullen de eeuwwisseling en de start van een nieuw millenium allerhande verwachtingspatronen oproepen die, inzonderheid onder de jongeren, voor een terecht optimistisch tegengewicht zorgen.

Een echt aanvoelen van een „fin-de-siècle”-sfeer zal zich alvast niet wezenlijk aandienen. Daartoe zijn de „brilliant nineties”, zoals ze met recht en reden mogen omschreven worden, te hoopgevend. Overschouwt men de geschiedenis van Vlaanderen, dan is het zo dat degelijk opgeleide jongeren nooit betere toekomstkansen hadden bij hun intrede in de arbeidsmarkt. In de gegeven kontekst zal het doemdenken dan ook nauwelijks enige kans krijgen, laat staan dat gehoor zou verleend worden aan eventuele onheilsprefeten. Nooit voorheen zullen de gevleugelde woorden van A. Rodenbach trouwens meer zeggingskracht hebben dan aan de vooravond van volgende eeuw: *'t verleden leeft in ons, het heden hoopt op ons, de toekomst straalt voor ons!*

Chris Vandebroeke
VU-ondervoorzitter

LIONEL VANDENBERGHE: VAN HET IK-DECENNIUM NAAR HET WIJ-DECENNIUM

De middenleeftijd, waartoe ik behoor,ervaart de veranderingen in de wereld tijdens de jongste twintig jaar, anders dan de oudere en de jongere generatie. De veertigers maakten de overgang mee van wat men zou kunnen noemen de min of meer autoritaire levensstijlen naar de min of meer democratische. Dit kwam tot uiting in de opvoeding binnen het gezin, maar ook in de brede maatschappij en niet het minst in de Kerk. Ouderen schudden meewarig het hoofd „waar gaat dat allemaal naartoe”, jongeren vinden de verhaaltjes over vroeger zelfs ongeloofwaardig. Wij maakten de veranderingen en máákten ze.

Dat is geschiedenis.

De hoofdredakteur vraagt mij aan „futurologie” te doen.

* * *

Vanuit de IJzerbedevaarttraditie kan ik niet anders dan hopen dat in het volgend decennium de idealen van de frontsoldaten verwezenlijkt worden:

vrede (nooit meer oorlog)

vrijheid (zelfbestuur)

verdraagzaamheid (godsvrede).

Het stuk *zelfbestuur* dat nú gerealiseerd is, zal verder groeien, onder druk van de feiten.

„Verdraagzaamheid zal een eis worden die nog groeit met het openstellen van de Europese grenzen. Wij kunnen ons niet meer krampachtig verzetten tegen andere culturen. Wij moeten sterk genoeg zijn opdat de Nederlandse cultuur kan overleven.”

Lionel Vandenberghe

De beslissingen zullen hetzij dichter bij de gemeenschappen genomen worden, hetzij op Europees niveau. Het intermediaire niveau *België* zal verdwijnen. Een strijd op twee fronten zal zich derhalve afspelen: de unitaire Belgen wren zich als duivels in een wijwatervat, de volks- en kultuurgemeenschappen zullen moeten vechten tegen het centralistische Europa van het kapitaal en de staten.

Vrede lijkt in belangrijke delen van de wereld meer dan ooit in het verschiep. Maar anderszijds is geen vrede mogelijk zonder rechtvaardigheid. De spanningen Oost-West schijnen zich op te lossen, de spanning Noord-Zuid (rijke-arme landen) worden als-

De ik-cultuur viert hoogtij. Vorige generaties waren anders, wij moeten terug naar een wij-maatschappij. Het mag geen droom blijven!

maar groter. De derde wereldlanden vormen hét probleem van het volgende decennium. In het informatie- en mediatijdperk kunnen we niet meer zeggen „dit hebben we niet geweten”. We wéten het en we doen er weinig voor.

In het eigen land van de onverzoenlijken zullen we, helaas, nog steeds wachten op amnestie.

Verdraagzaamheid zal een eis worden die nog groeit met het openstellen van de Europese grenzen. We kunnen ons niet (meer) krampachtig verzetten tegen andere culturen. We moeten zorgen dat we zelf sterk en krachtig genoeg zijn opdat de Nederlandse cultuur kan overleven en bloeien naast diverse Europese en niet-Europese culturen.

Er zijn „tekenen van hoop”. Wat we de allerlaatste maanden van de tachtiger jaren meemaakten brengt vrede en vrijheid dichtbij de mensen, helaas nog niet bij alle mensen en volkeren.

* * *

Onze generatie is zo ik-betrokken. De ik-cultuur viert hoogtij. Zie maar naar de fitnesscentra die zich overal met flitsende lichtreklames aanmelden. Ik moet er goed uitzien, jong, bruinegebrand. Als ik het maar goed heb

in het leven, als ik maar slaag in de examens, als ik maar een goede job vind...

Vorige generaties waren anders. Komen de generaties moeten ook anders worden. Mijn droom is een meer wij-maatschappij. De Vlaamse beweging kan ons opnieuw het goede voorbeeld geven. Zij is steeds een idealistische beweging geweest, waarin een individu niet werkte voor zichzelf, maar aan de toekomst van zijn volk. Denken we maar aan de vele petits vicaires, de dorpsonderwijzers, de dorpsdoktoeren. Zij is een beweging geweest waar het materiële niet vooraan stond, maar waar in de eerste plaats gestreefd werd naar „volksverheffing”, naar cultuur, naar het schone, naar het waardevolle. *De strijd voor een Vlaamser Vlaanderen is in de eerste plaats een strijd voor een beter Vlaanderen*, zei Filip De Pillecyn op de IJzerbedevaart van 1928.

Dit is mijn pleidooi voor het komende decennium: méér doen voor het kollektief welzijn van onze gemeenschap, met een speciale aandacht voor de zwaksten.

Lionel Vandenberghe,
voorzitter IJzerbedevaartkomitee

VIC ANCIAUX: VOLKS-NATIONALISME ALS BAZIS VOOR HET NIEUWE EUROPA

Met de snelle en ingrijpende veranderingen van de tachtiger jaren in het hoofd, durf ik haast geen voorspelling doen voor het volgende decennium.

Gedurende zeven van de voorbije tien jaren was ik algemeen voorzitter van de Volksunie. Ik werd in die periode hoofdzakelijk gekonfronteerd met drie politieke gegevens: de economische crisis en de werkloosheid; Vlaams-Waalse tegenstellingen op de spits gedreven door geldverspillende nationale sectoren en pietluttige Happart-pestrijen; een verstoorde wereldvrede en een waanzinnige nukleaire wapenwedloop, zowel in het Westen als in het Oosten.

Op enkele jaren tijd blijft er van deze knelpunten bijna niets over. De economie draait op volle toeren en weldra is er eerder een tekort dan een teveel aan arbeidskrachten. Je hoort nog zeer weinig van Cockerill-Sambre en zelfs Happart geraakt in de vergeethoek. De raketten zijn uit ons land verwijderd, de ontwapeningsakkoorden volgen elkaar op en de koude Oost-West-relatie is, vooral door de spektakulaire gedaanteverwisseling van de Oosteuropese landen, omgeslagen in een bijna idyllische vriendschap.

We verheugen ons over deze gunstige evolutie. Zij kan ons hoopvol stemmen voor de 90-er jaren. En toch dienen we op te passen voor een te grote euforie.

Zo lijkt het me vooreerst klaar als een klontje dat de belabberde toestand van de openbare financiën ons serieuze parten zal spelen. Vooral omdat de behoeften van morgen onvoldoende worden ingeschat. Ik denk aan de demografische ontwikkeling die, niet in het minste bij ons volk, nog altijd bergaf gaat, zodat we moeite zullen hebben om de sociale en kulturele uitdaging van een steeds meer geïnternationaliseerde maatschappij aan te kunnen. Daarvoor zal inderdaad veel geld nodig zijn.

Maar ook het leefmilieu zal in de eerstvolgende jaren steeds nadrukkelijker vooraan op de politieke agenda staan. De zorg hiervoor zal eveneens veel geld opeisen.

De heroriëntering van de beschikbare middelen naar onder meer deze nieuwe behoeften, moet daarenboven naar grote bekommernis voor de sociaal zwakken geschieden. Maar dan is een geest van samenhang en solidariteit onontbeerlijk. En daar wringt het tweede schoentje.

Ja, ik stel me angstige vragen over de groeiende onverdraagzaamheid in de samenleving van de Westerse wereld, waaraan

De koude Oost-West-relatie is omgeslagen in een bijna idyllische vriendschap.

spijtig genoeg onze Vlaamse gemeenschap niet ontsnapt. Ik vrees dat we daarvoor te weinig beducht zijn. Sommigen lijken zelfs geneigd, omwille van een kortlopend elektroal gain, de opruiende bende achterna te willen lopen. Neen, aan dit neerhalend spel mogen we niet meedoen. Integendeel, het verleden van ons volk indachtig, zijn we het onze Vlaams-nationale idealen verplicht voorop te lopen tegen de verkrampte mentaliteit van het egoïstisch navelstaren.

In de 20e eeuw greep een fundamentele

„Ik stel mij angstige vragen over de groeiende onverdraagzaamheid in de samenleving van de Westerse wereld, waaraan spijtig genoeg onze Vlaamse gemeenschap niet ontsnapt.”

Vic Anciaux

evolutie plaats. Vooraleer afscheid te nemen van deze merkwaardige eeuw hebben wij in de laatste 10 jaar nog een belangrijke opdracht te vervullen: we moeten ons volk voorbereiden op zijn rol als natie in het internationaal geheel. De Vlaamse structuren zijn gericht. De Europese staan op 't getouw. De Belgische structuur wordt meer en meer bijkomstig. Maar het volk zelf moet nog de „belgitude” van zich afschudden en een zelfbewuste eigen politieke cultuur ontwikkelen.

Bij het vooruitzicht van het jaar 2000, heb ik helemaal geen „fin-de-siècle-gevoel”. Met enige fierheid en een gerust geweten, durf ik immers terugblikken op de tweede helft van de 20e eeuw, waaraan ik, althans op het niveau van mijn volk en mijn land, actief heb meegewerkt, vooral dan in het kader van mijn Vlaams-nationale partij, de Volksunie.

Ik geloof dat het volks-nationalisme mede aan de basis ligt van het nieuwe Europa, dat de volgende eeuw tot stand zal komen. Het Europa van Brussel, Antwerpen, Amsterdam en andere Nederlandse steden, naast Londen, Parijs, Berlijn e.a., is immers niet denkbaar zonder Praag, Warschau of Boedapest. Ik weet dat het zelfbeschikkingsrecht van elk volk één der meest fundamentele mensenrechten is en bijgevolg nooit definitief kan weggedrukt worden. Ik ben er tenslotte van overtuigd dat de wezenlijke waarden van het bevrijdend volksnationalisme, met name vrijheid, pluralisme, sociale rechtvaardigheid en samenhang, zullen opstijgen boven het economische, het materialisme en het egoïsme van de technologische maatschappij van de 21e eeuw.

Met dit optimistisch gevoel kijk ik tegen de nieuwe eeuw aan.

Vic Anciaux,
staatssecretaris

FRANS-JOS VERDOODT: HET ONVOORSPELBARE VAN EEN DOODGEWONE DAG

Eerlijk bekend, ik voel mij nogal ongelukkig in de huid van de futuroloog. Met sluiten-de zekerheid in de toekomst kijken blijkt een onmogelijke opgave, zelfs voor wetenschappers uit de zogenaamde eksakte disciplines, waar marges voor fouten en afwijkingen als een paraplu boven het hoofd gehouden worden.

Als een historicus in de toekomst kijkt — en dat lijkt soms een niet te vermijden aandrang — dan bedient hij zich van wat men zijn *scope* zou kunnen noemen, zijn uitkijkpost, die een ongehinderd uitzicht biedt op het landschap dat achter de rug ligt. In dat landschap bemerkt hij dan wat afgestorven is en voorbij, maar ook wat aan het groeien is, wat wortel schiet en wassend is. Zich op die waarneming steunend, kan hij dan peilen naar morgen. Op voorwaardelijke wijze evenwel.

Hoe zal onze wereld er dus morgen uitzien? Wellicht zal er minder geld zijn voor wapens zonder dat er daarom minder oorlog en geweld is. Wellicht groeit er een nieuwe economische ordening, waarin woorden oorden zullen zijn en producenten noodgedwongen konsumenten. Misschien komt er een evenwicht tussen redelijk geluk en transcendente verwachting.

* * *

Ik heb eigenlijk niet het gevoel dat wij langzaam afscheid aan het nemen zijn van de 20e Eeuw. Want de wereld is eigenlijk nog volop bezig met de dingen die bijna een halve eeuw geleden aangezet zijn. De media en de informatika accelereren en veralgemenen alleen maar de vroegere verworvenheden, de internationale politiek krijgt alleen maar de verlate rekening aangeboden voor de fouten die decennia geleden werden geïnstitutionaliseerd.

Wat wij vandaag — en tijdens de komende negentiger jaren — uitvoeren hoort dus eigenlijk echt nog tot het beeld van de 20e Eeuw. En het is niet zo waarschijnlijk dat wij nu reeds bij een breuklijn tussen historische periodes aangekomen zijn. Misschien schuift de 21e Eeuw zelfs tamelijk ongemerkt in de voorgaande en breekt er pas over pakweg dertig tot veertig jaar echt „een nieuwe eeuw” aan.

* * *

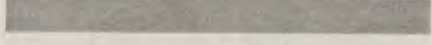
Het is ontegensprekelijk dat tijdens de 20e Eeuw veel anders werd ten opzichte van de voorgaande eeuw, net zoals tijdens de 19e Eeuw veel anders werd ten opzichte van de 18e Eeuw enz. Men moet zelfs geen eeuw

wachten op historische wijzigingen die zich voltrekken. Het zijn eigenlijk niet de eeuwen zelf die fundamenteel van elkaar gaan verschillen, doch de grote historische periodes, die de eeuwen overbruggen. De Hedendaagse Tijd is fundamenteel anders dan het Ancien Régime, de late Middeleeuwen zijn nauwelijks nog vergelijkbaar met de vroegste Middeleeuwen enz.

„Misschien schuift de 21e Eeuw zelfs tamelijk ongemerkt in de voorgaande en breekt er pas over pakweg dertig tot veertig jaar echt „een nieuwe wereld” aan.”

F.-J. Verdoodt

Als men tegen een nieuwe eeuw aankijkt, dan kijkt men vaak méér aan tegen het fascinerende van de kronologie en de getallen dan tegen de feitelijkheid. En intussen staat er misschien nog zoveel te gebeuren. Zoals De Standaard op 23 december 1989 in een advertentie schreef: „Op 1 januari 1980 wist nog niemand dat AIDS bestond”.

* * *

Ik verwacht dat het verschijnen van het jaar 2000 op de teller van de tijd méér een

mediagebeuren zal zijn dan een feitelijk gebeuren. Tenzij er werkelijk een magie uitgaat van zo'n getal en die magie daarenboven sociaal-politiek inspirerend werkt, bijvoorbeeld om voortaan een fiks procent van onze welvaart af te staan aan de ontwikkelingslanden. Op zo'n magisch ogenblik had men bijvoorbeeld de *Berlijnse Muur* kunnen doorbreken of in één klap de Diktatuur van het Proletariaat opdoeken. Maar, zoals thans is gebleken, vielen die geruchtmakende gebeurtenissen onvoorspeld en onverhoeds uit de lucht, op doodgewone dagen van een doodgewoon jaar. Een doodgewoon jaar, dat *achteraf* beschouwd misschien een wonderjaar zal zijn.

* * *

Het terugplooiën op en het zich terugtrekken in een verijnd-verstilde levenssfeer en -stijl gaan gepaard met het gevoelen dat een bepaalde vorm en graad van beschaving naar zijn einde toeloopt. Men koppelt dit verschijnsel meestal aan het aflopen van de 19e Eeuw. Dit verschijnsel is echter niet uniek. Het ontstaat en ontwikkelt zich in periodes waarin een bepaald deel van de bevolking meent aan te voelen dat niets meer zal zijn als vroeger. De feodale adel kende dit gevoelen wellicht reeds omstreeks de tijd van de Franse Revolutie, de burgerij etaleerde die ervaring bij de opkomst van de arbeidersbeweging, de sterk milieubewuste en -gebonden lagen van de bevolking ervoeren het toen de chemische vervuiling niet meer te stoppen bleek.

Het fin-de-siècle-gevoel bestaat alleszins. De relatie tussen het maatschappelijk en het cultureel aspect van dit verschijnsel lijkt mij echter wat overtrokken.

Frans-Jos Verdoodt
historicus

1989, voor Berlijn een doodgewoon jaar, dat achteraf misschien een wonderjaar is? (foto afp)

ANDRE GEENS: TECHNOLOGIE EN SAMENLEVING: EEN DRINGEND DEBAT

In het laatste decennium van deze eeuw kan het ritme van de geschiedenis alleen maar versnellen. Wij hebben het allemaal gevoeld, de laatste weken, maanden zelfs jaren: de kracht van de volkeren neemt toe, het streven naar het fundamentele recht op zelfontplooiing in een zélf gekozen samenlevingsvorm krijgt eindelijk op meer en meer plaatsen in deze wereld kansen.

Als ik dat allemaal zie gebeuren, kan ik alleen maar optimistisch zijn: hopelijk lukt het om, alvast in Europa, een samenwerkingsverband op te bouwen waarin alle volkeren kunnen gedijen.

Maar daarmee zijn de overweldigende wereldproblemen nog lang niet aangepakt. Wat wij winnen in Europa aan zelfontplooiing en pluralistische verdraagzaamheid, dreigen wij in het Zuiden te verliezen. De opdracht voor het rijke Noorden om de volkeren van Afrika, Latijns-Amerika en Azië daadwerkelijk en fundamenteel te helpen bij hun ontwikkeling blijft immens. Die opdracht zal ons nog veel langer dan tot het symbolische jaar 2000 bezighouden.

Fundamentele verhoudingen moeten worden gewijzigd. Het Westen, en nu ook de rijke landen van het Verre Oosten, zullen hun verantwoordelijkheid moeten opnemen om te vermijden dat we tegen de eeuwwisseling gekonfronteerd worden met een nog verder uit elkaar groeien van een wereld van de rijken en een wereld van de armen. Die opdracht zal overigens ons allen veel zwaarder vallen dan de noodzakelijke solidariteit met de volkeren in Oost-Europa. Om het Zuiden gevoelig vooruit te helpen zijn immers veel meer middelen nodig, moet een veel grotere politieke bereidheid groeien dan tot nu toe het geval is. En in ieder geval mag onze solidariteit met het Europese Oosten niet in de plaats komen van onze solidariteit met het Zuiden. Want alle volkeren, in Oost en West, Noord en Zuid, hebben recht op vrede, zelfontplooiing, op een stukje welvaart en welzijn. Ik hoop dat de ontspanning tussen Oost en West van duurzame aard zal zijn en eindelijk ook aanleiding zal geven tot werkelijke ontwapening, verminderde defensieuitgaven, die dan hopelijk tenminste gedeeltelijk zullen aangewend worden ten gunste van de landen uit de Derde Wereld.

Die overwegingen maken dat ik met grote verwachting uitkijk naar de jaren negentig, zonder zoveel waarde te hechten aan het symbolische van het jaar 2000. Geschiedenis wordt niet gemaakt op vaste data, maar evolueert traag, soms al te traag, over de

Voor alle mensen van alle volkeren: vrede en gezondheid! (foto VUM)

decennia heen. Toch mag de overstap naar een nieuw decennium en weldra naar een nieuwe eeuw een refleksiemoment zijn, een ogenblik om even stil te staan bij gisteren en morgen. Morgen, als de technologische informatiemaatschappij ons dagelijks leven zal bepalen.

De invloed van de snelle technologische evoluties en vernieuwingen op het werkmilieu én op de privé-sfeer, roept grote etische vragen op. De lopende abortusdiskussie zal weldra marginaal blijken vergeleken met de fundamentele vragen over de evolutie in de biochemie, de biogenetica, de genetische manipulatie.

Ik hoop dat snel in de jaren negentig het noodzakelijke maatschappelijk debat over

technologie, individu en samenleving op gang zal komen. De technologie moet in dienst staan van alle mensen, niet alleen van een bevoorrechte klasse die de best aangepaste opleiding heeft gekregen.

Het spreekt voor zich dat in het licht van deze razendsnelle evoluties wij ons elke dag de vraag moeten stellen of wij niet te ver gaan. De industriële revolutie heeft veel goeds gebracht maar ook veel kapot gemaakt in het leefmilieu; het komt erop aan de nieuwe technologische revolutie te laten gebeuren en tegelijk onze leefomgeving veilig te stellen. Dat kan, als wij voldoende willen investeren in het herstel en het behoud van het leefmilieu.

„Alleen dán zullen wij in het welvarende Westen onze eigen rijkdom „verdiend” hebben, als wij ook aan anderen de kans geven om hun welvaart op te nemen.”

André Geens

Ik hoop vooral dat wij allemaal, de politici met hun grote verantwoordelijkheden voorop, de lessen zullen trekken uit de trieste stukken geschiedenis van deze eeuw, om het in de volgende decennia verstandiger, wijzer, aan te pakken. Binnen Europa lijkt ons vandaag een oorlog ondenkbaar geworden, maar misschien vergeten wij al te snel het bloedvergieten veel verder van ons. In Afrika, Latijns-Amerika en Azië vechten nog elke dag volkeren voor hun recht op zelfbeschikking. Wij zijn er allen mee verantwoordelijk voor dat vrede en rechtvaardigheid ook daar kansen krijgen.

Alleen dán zullen wij in het welvarende Westen onze eigen rijkdom „verdiend” hebben, als wij ook aan anderen de kans geven om hun welvaart op te nemen.

„Wij wensen voor alle mensen en alle volkeren: vrede gezondheid en recht op zelfontplooiing, een nieuwe geest van pluralistische verdraagzaamheid in deze wereld vol boeiende veranderingen, waar Noord en Zuid, Oost en West naar elkaar toegroeien en de rijkere landen in een geest van solidariteit bijdragen tot de groei naar welvaart en welzijn in de Derde Wereld.”

**André Geens,
minister van Ontwikkelingssamenwerking**

ANNEMIE VAN DE CASTEELE: EEN WERELD ZONDER ONRECHT SLECHTS EEN DROOM?

Koffiedik kijken is en blijft een riskante onderneming. Ik waag mij dus niet graag aan voorspellingen. Ik kan alleen wensen dat het de volgende jaren goed zal gaan, dat we allemaal gelukkig mogen blijven, of het geluk kunnen vinden. Dat de wereld een stuk verdraagzamer en rechtvaardiger mag worden. Dat het onrecht, de honger en onderontwikkeling, het wapengeweld, de machtszucht, en de onwetendheid uit onze wereld verdwijnen. Dat *alle* muren van onverdraagzaamheid tussen mensen en volkeren zouden gesloopt worden.

Dat zal niet vanzelf gaan, zoveel is duidelijk. Maar we hebben ons lot voor een deel ook zelf in handen. Als elk van ons zijn steentje bijdraagt, kunnen wij actief bouwen aan een Vlaamse natie waar iedereen het „beter” heeft. Dan kunnen wij ook streven naar een Europese toekomst waarin Vlaanderen zelfstandig en zelfbewust zijn plaats inneemt. Dan kunnen we vechten tegen alle onrecht in de eigen gemeenschap en in de rest van de wereld.

* * *

Ik hecht weinig belang aan jaartallen. Het lijkt me dus zo kunstmatig een betekenis te willen geven aan een afgesloten jaar, decennium of zelfs eeuw.

Elke eeuw heeft zo zijn fundamentele veranderingen. Deze eeuw kenmerkt zich wellicht doordat al deze veranderingen steeds op massaal veel mensen betrekking hadden of door grote massa's gedragen werden. De twintigste eeuw bracht welvaart,

vrijheid, onderwijs, gezondheidszorg, bewustwording, maar jammer genoeg blijft er ook veel, zeer veel miserie en bloed aan kleven: twee wereldoorlogen, hongersnood, machtswellustige ideologiën, onderdrukking, diktators en de dreiging van de totale vernietiging van onze planeet.

Persoonlijk ben ik gelukkig en dankbaar om wat ik zelf heb mogen meemaken. Ik

„Wij moeten de lessen trekken uit wat voorbij is, het goede ervan mee naar de 21ste eeuw dragen, het slechte definitief naar de geschiedenis verwijzen.”

**Annemie Van de Castele,
VU-ondervoorzitter**

behoor immers tot de naoorlogse generatie die op het goede tijdstip en op de goede plaats mag leven. Wij zijn opgegroeid als vrije mensen in een land van overvloed. Het enige onrecht dat ik persoonlijk heb aangevoeld was de onrechtvaardige behandeling van het Vlaamse volk in de Belgische staat. Daarvan werd al heel wat rechtgetrokken door de hervormingen die wij vooral het voorbije jaar hebben mogen meemaken. Er was de periode van economische recessie met werkloosheid en onzekerheid, maar

nooit was de gemiddelde welvaart zo hoog als nu bij ons.

Ik besef maar al te goed wat een enorm voorrecht het is hier en nu te mogen leven. Wij hebben allen onze dagdagelijkse problemen en zorgen; maar het grote wereldleed kennen wij alleen uit geschiedenisboeken en van televisiebeelden. Nooit was de informatiestroom zo groot en universeel. Wij kunnen ons dus niet langer onwetend of onverschillig opsluiten in onze eigen wereld.

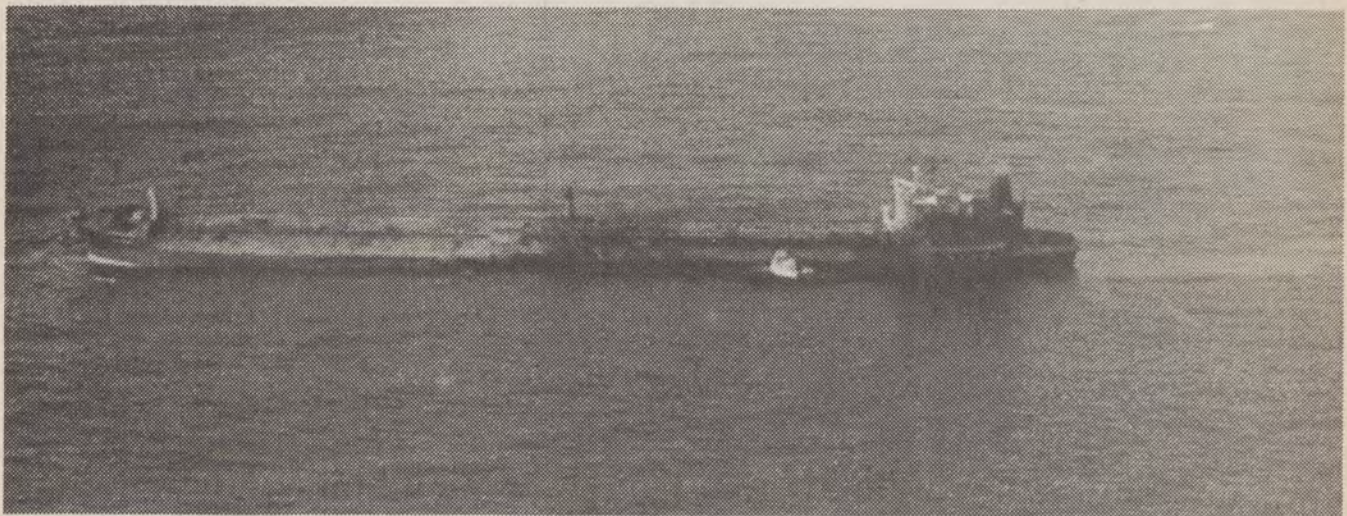
Wij moeten de lessen trekken uit wat voorbij is, het goede ervan mee naar de eenentwintigste eeuw dragen, het slechte definitief naar de geschiedenis verwijzen.

* * *

De veranderingen die wij nu meemaken doen ons elke dag nog verwonderd opkijken. Sommige creëren grote verwachtingen. Vooral de omwentelingen in Oost-Europa luiden een nieuw tijdperk in. Andere evoluties maken ons angstig en bezorgd. Wij moeten bijvoorbeeld zeer dringend een halt toeroepen aan de aanslagen op ons leefmilieu willen wij de wereld ook in de volgende eeuw leefbaar houden.

Mijn grootste hoop is dat de eenentwintigste eeuw er eindelijk een wordt van echte wereldvrede, waar elk mens, elk volk zichzelf kan zijn. Een wereld zonder oorlog, honger, onrecht, onverdraagzaamheid... Een verre droom?

**Annemie Van de Castele,
VU-ondervoorzitter**

Een halt toeroepen aan de aanslagen op ons leefmilieu willen wij de wereld ook in de volgende eeuw leefbaar houden.

(foto afp)

NAAR EEN AGRESSIEVER DUINENBESCHERMING

In steeds bredere kring wordt uigebreed lippendienst bewezen aan de noodzaak van bescherming van de nog resterende duinen. Ook de beleidsverantwoordelijke politici (lokaal, regionaal en nationaal) verbinden er zich steeds duidelijker toe geen bebouwing van duinen meer te zullen dulden of toestaan.

In schril contrast daarmee zien wij de bouwwoede verder om zich heen grijpen: onder reusachtige kranen worden nog reusachtiger immobiënpjecten gerealiseerd.

ZO HOOG MOGELIJK!

De blokvormige appartementsbouw is nu wel vervangen door een onder dak staand appartementenvilla-systeem, nog even goed op liefst ongeschonden duinenpercelen, met zicht op zee.

De verbouwereerde burger, gekonfronteerd met die tegenstrijdigheid, wordt steevast gewezen op de individuele rechten van de grondeigenaar: wanneer eenmaal een zelfs unieke lap duinen gerangschikt is in bouwzone, vereist de rechtszekerheid dat daar dan ook effectief mag op gebouwd worden. Vanzelfsprekend „*via toelatingen op totaal ondoorzichtelijke wijze verkregen*“: zo breed zo diep en zo hoog mogelijk.

Een toekomstgericht duinenbeleid vereist in de eerste plaats dat wij de bouwzekerheid

van bouwgrond in vraag stellen, met andere woorden, dat er resoluut gekozen wordt voor een aanpassing der gewestplannen.

Tot op vandaag speelden de milieubewegingen wat dat betreft voornamelijk op verdediging: hun optreden strekte er zich voornamelijk toe om natuurgebieden te behoeden voor een herklassering in bouwgebied.

Wij pleiten er voor, om vanaf vandaag, resoluut in de aanval te gaan: gronden thans opgenomen in bouwgebied, moeten van zodra dit waardevol is, hervormd worden tot groengebied.

Met name en zelfs voornamelijk kan dit ook gebeuren door kleinere percelen, gesitueerd in bouwzones: de huidige handelswijze waar in een bepaalde bouwzone meteen ook alle in die zone gelegen gronden bebouwd worden, is totaal onzinnig. Ook in bouwzones is er een nood aan kleine open ruimtes. Vanzelfsprekend is een zeer ver doorgedreven beoordeling in situ noodzakelijk.

Even vanzelfsprekend dient er een rechtvaardig planschadevergoedingsstelsel te worden toegepast: men kan een individuele eigenaar niet laten opdraaien voor de behoeften van de gemeenschap. De huidige in de stedenbouwwet opgenomen planschaderegeling heeft het verschrikkelijke nadeel zeer tijdrovend te zijn. De hervorming van dit stelsel behoort tot de opdracht van het Vlaamse Gewest.

We bevinden ons opnieuw in de voorbereidende fase tot herziening van de gewestplannen. Meteen is dus duidelijk dat een aangepaste, agressievere aanpak, nu dringend vereist is, om ook in de onmiddellijke toekomst resultaat te bereiken.

De volledige natuurbewuste gemeenschap, en in het bijzonder de milieuverenigingen die actief zijn in het kustgebied, moeten van hun gemeentebesturen eisen betrokken te worden bij de voorbereidingen tot herziening van de gewestplannen.

Terloops wordt gewezen op de grotere verantwoordelijkheid van de kustgemeenten die er financieel goed voor staan (bv. Koksijde-Oostduinkerke, Knokke-Heist). Deze gemeenten moeten er, met eigen middelen, toe in staat zijn een aantal bedreigde percelen zelf in te kopen om ze als bouwgrond in hun natuurpatrimonium op te nemen.

Jan Loones, kamerlid

1,2 MILJOEN VOOR NATUURPROJEKTEN

De Stichting Leefmilieu stelt in het kader van haar *Jeugdactie Natuurbeheer en Landschapszorg 1990* opnieuw een bedrag van 1,2 miljoen fr. ter beschikking, dat over de geselecteerde projecten zal worden verdeeld.

De projecten moeten de natuur en het landschap ten goede komen: zuivere natuurbeheersprojecten, zoals werkkampen en -weekends in waardevolle heide-, hooiland-, rietland- of laagveengebieden; beschermingsprojecten voor bedreigde soorten zoals amfibieën, vleermuizen, nachtroofvogels... Maar ook landschapsopbouwende en -verfraaiende projecten, zoals werkzaamheden in/aan hagen, houtkanten, (knot)bomenrijen, bermen, dijken, holle wegen, oude

spoorwegbeddingen, beken, sloten... of erfbeplantingen.

Alle jongerengroepen in Vlaanderen (leeftijd tussen 15 en 25 jaar), zoals jeugdverenigingen, jeugdleden, jeugdclubs, scholen of schoolklassen, jeugdleden van natuur- en milieuverenigingen of andere organisaties... kunnen een project indienen bij de Stichting Leefmilieu vzw, p/a Kredietbank, Kipdorp 11 te 2000 Antwerpen, en dit vóór 1 maart 1990.

Het reglement vindt men, samen met nog heel wat meer nuttige informatie over de Jeugdactie, in een folder die ter beschikking ligt in alle KB-kantoren, of kan worden aangevraagd bij de Stichting Leefmilieu vzw, p/a Kredietbank, Kipdorp 11- 2000 Antwerpen (tel.: 03/231.64.48).

EKONOMIE- EKOLOGIE

Het voorbije jaar werden in totaal zo'n 60 initiatieven gesteund. Vóór 15 januari 1990 kunnen opnieuw projecten ingediend worden bij het Fonds Leefmilieu van de Koning Boudewijnstichting.

Voor Vlaanderen werden de thema's *Mobiliteit* en de *band Economie-Ekologie* als prioriteit aangeduid.

Wie rond deze thema's een project wil indienen of meer uitgebreide informatie wenst rond het Fonds Leefmilieu van de Koning Boudewijnstichting, kan steeds terecht bij de Koning Boudewijnstichting (Fonds Leefmilieu), Brederodestraat 21 te 1000 Brussel. Tel. 02/511.18.40, fax 02/511.52.21.

„IK LEEF, DUS IK SCHILDER”

VOLGENS gegevens van de *Stichting Oscar en Floris Jaspers* zou de inventaris van het oeuvre van Floris Jaspers meer dan zesduizend geregistreerde nummers tellen. Dit is waarschijnlijk een voorlopig cijfer, want de werkdrijf van de meester was dusdanig dat er beslist nog meer werken aan zullen toegevoegd worden. Bij de samenstelling van de retrospectieve is men dus selectief en ordenend te werk moeten gaan, ook al omdat de catalogus een tijdspanne van zowat een halve eeuw bestrijkt en de kunstenaar zelf nagenoeg alle plastische disciplines beoefende. Zo omvat de expositie 120 olieverfschilderijen, 20 achterglas-schilderijen, 50 tekeningen, gouaches en akwarellen, een keuze grafiek, enkele beeldhouwwerken en een bas-reliëf, aangevuld met dokumentalia.

EIGENZINNING

Wat, naast de intrinsieke kwaliteit van het getoonde, deze tentoonstelling dubbel boeiend maakt is dat hiervoor het eerst een geslaagde poging ondernomen wordt om het zo komplekse oeuvre van Jaspers een kunsthistorische presentatie te geven. Dit gebeurt door een *grosso-modo* indeling in drie tijdvakken, voorafgegaan door een aantal jeugdwerken die evenwel geenszins mogen onderschat worden, omdat ze al van de vroegste af (1912-'17) de eigenzinnige en trefzekere expressieve beeldingskracht van de schilder openbaren.

Het eerste door de samenstellers van de tentoonstelling aangegeven tijdvak betreft de *Jaren '20*. Opvallend is dat Jaspers toen geen aansluiting had met zijn modernistische (lees konstruktief-abstrakte) tijd- en stadsgenoten. Wel had hij duidelijk oog voor het kubisme en maakte prachtige doeken in die stijl, zowel stilleven, landschappen als portretten. Bij de voorbereiding van de tentoonstelling kwamen uit die periode verschillende werken aan het licht die lang in privé-verzamelingen verdoken waren. Enkele daarvan behoren tot het beste wat de kunstenaar geschapen heeft... o.a. het befaamde *Mariage du raison* (1927), dat zonder twijfel één van de kernstukken van de tentoonstelling is. Het kan samen gezien worden met de andere topwerken uit deze boeiende „Centaurperiode”, *Het schaakspel of de mislukking* (1926) en *De illusionist* (1931). Tesa-

vormen zij een schitterende triade om Jaspers als geestig satiricus binnen het expressionisme naar waarde te schatten.

KLOWNS

Waar de *Jaren '20* een hoogtepunt vormen in Jaspers' ontwikkeling, zijn de *Jaren '30 en '40* daarvan de logische en creatief expansieve voortzetting. Nog sterker profileert hij zich in zijn verwijdering van het modernisme, zeker in zijn landelijke thematiek. Het meest eigene uit deze periode zijn de achterglas-schilderijen, een moeilijke techniek die Jaspers virtuoos beheerste, en waarbij met olieverf op de achterkant van plaatglas of katedraalglas geschilderd wordt. In deze „églo-

Ruim honderd jaar geleden (Borgerhout, 18 maart 1889) werd een van de meest productieve en veelzijdige Vlaamse kunstenaars van de eerste helft van deze eeuw geboren. Het eeuwfeest van de geboorte van *Floris Jaspers* wordt nu in verve gezet met een indrukwekkende overzichtstentoonstelling in het Antwerpse Museum voor Schone Kunsten. Op 7 december werd aan zijn woonhuis met atelier (Marialei 40), dat hij sedert 1929 tot aan zijn dood in 1965 betrok, een gedenkplaat onthuld.

misé's” vertolkte Jaspers zijn hele repertoire en de tentoonstelling weerlegt dan ook op overtuigende wijze de misvatting dat het hier enkel om de populaire *Klowns* zou gaan. De schilder zelf bewijst dat de techniek méér is dan een kuriosium en in haar door het medium gedwongen raffinement tot een uiterst vergaande intensiteit kan leiden. Het rechttoe-rechtaan expressionisme wordt alzo verrijkt met een meer genuanceerde innerlijkheid.

In de *Jaren '50* verbleef Jaspers herhaaldelijk en langdurig in wat toen een Belgische kolonie was. Men noemt dit decennium dan ook zijn *Kongo-periode*, voor velen — ook van zijn bewonderaars — een moeilijk te verteren slotstuk van zijn zo uitvoerig en uiteenlopend oeuvre. Fervente voorstanders

Vergulde clown, 1928-29, achterglas-schilderij, 58 x 40,5 cm (catalogusnummer 134).

zien hier Jaspers op zijn best, een figuur van wereldformaat die als niemand anders zich persoonlijk heeft weten in te leven in de „Afrikaanse ziel”. Anderen onderkennen in de overvloedige productie alleen maar de gebreken van zijn talent (welke die ook mochten zijn). In de tentoonstelling vormen de „Kongo's” een kulminatiepunt van de late Jaspers. De meestal monumentale werken worden als een „environment” getoond en vormen waarschijnlijk het meest controversiële deel van de expositie. Voor ons hoeft de controversie niet. Zuiver plastisch beoordeeld zijn de grootse doeken verbazende getuigenissen van een ongemeen explosief schilderkundig vitalisme, meesterlijk gevat in krachtige composities, een prachtige ritmiek en bedwelmend koloriet... soms onstuimig, soms beschouwend getemperd, altijd aangrijpend.

DE GRENZEN VAN DE GENIALITEIT

Over het totale levenswerk van Floris Jaspers bestaan er meer dan één controverse. Dat kan moeilijk anders. Zijn uitzonderlijke creativiteit die alle wegen bewandelde en zijn

even ongebreidelde produktiviteit moesten noodgedwongen leiden tot een wat *disparate* ongelijkheid in het oeuvre, waarin toppunten en haastige ondermaatsheid zich — voor dogmatische critici — op onbegrijpelijke wijze afwisselden. Voor dezelfde critici bleek het alweer té moeilijk om de schilder onder het té gemakkelijke hoedje van één strekking of -isme te vangen.

In die optiek van twijfel of onwil is de huidige, uitgepuurde, eerste museale retrospectieve een „daad van eenvoudige rechtvaardigheid” die op haar tijd komt. Zij toont ons de inspiratieve en door het „schilderen” gedreven levenswerkelijkheid van een kunstenaar die in zijn uitzinnige scheppingsdrang en zijn duizendpotig talent zich een leven lang langs de grenzen van het geniale bewegen heeft, soms erbinnen, soms erbuiten. Voor Floris was schilderen even noodzakelijk als ademen, zoals voor een echte danser het bewegen dat is, voor een auteur het schrijven, voor een denker het „je pense donc je suis”.

Het totaal-oeuvre van Jaspers is één ondeelbare ode aan de verbeeldingskracht, de levensdrift, de spontane daad, de vrijheid van de scheppende mens. In deze ode zijn de mindere werken de nu eenmaal noozakelijke ballast van de meesterwerken, de onvermijdelijke residu's van een dagelijks tot in de vingertoppen beleefde creativiteit. Daarom is deze overzichtstentoonstelling zo'n verkwikkende en bevrijdende ervaring voor ieder die er onbevangen en met de oer-onschuld van vóór de zondeval (van de kortzichtige kritiek) naar kijken kan en wil. Een zeldzame ervaring, waarvoor we — telkens als ze ons overvalt — dankbaar mogen zijn.

Nic Van Bruggen

PRAKTISCHE GEGEVENS

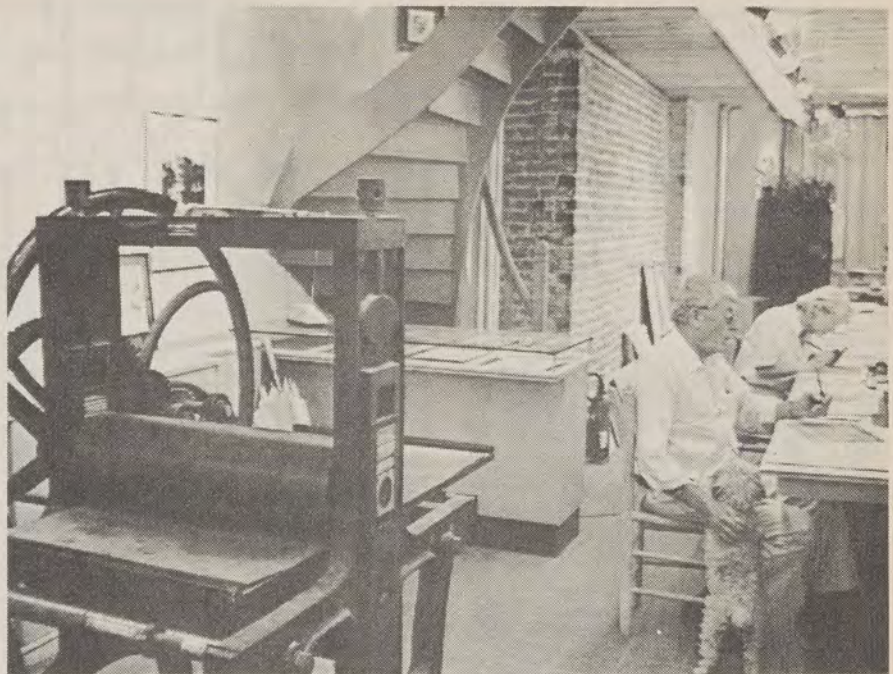
* Floris Jaspers (1889-1965) Overzichtstentoonstelling
Museum voor Schone Kunsten
Leopold De Waelplein, 2000 Antwerpen
Tot 21 januari 1990, van 10 tot 17 uur.
Gesloten op maandag.

*** Rondleidingen**

Op aanvraag (Edukatieve Dienst, tel. 03/238.78.90).
Schoolgroepen van maksimum 25 leerlingen betalen 300 frank.
Andere groepen met maksimum 25 deelnemers betalen 1.000 frank.
Elke donderdag en zondag om 14u.30 en elke zaterdag om 10u.30 rondleidingen voor individuele bezoekers, 25 frank per persoon.

*** Katalogus**

Uitvoerige, geïllustreerde biografie. Zes begeleidende bijdragen. Literatuur-uittreksels. Beschrijving van de getoonde werken. Bibliografie. 312 bladzijden met 350 kleurplaten en talrijke zwart-wit afbeeldingen. Prijs 850 frank.

Meester Lannoy in het atelier.

VRIJ (?) ETSATELIER

De Franse schilder-etsen Lannoy blijkt een tipische eksponent van onze tijd te zijn, al kennen we zijn werk enkel uit een reclamefolder en zijn we er beslist niet wild over. Maar geen nood, zopas introduceerde hij in Brussel een initiatief dat in zijn vaderland wel meer voorkomt: de zgz. vrije, privé gravure-werkplaats, in dit geval het Atelier Yonnal Lannoy (Steenstraat 32, 1000 Brussel, telefoon 02/511.44.73).

Iedereen die etsen wil maken kan er terecht. Men brengt dan wel zijn eigen basisgereedschap (burijn, etsnaalden) mee. De werktafels, pers en zuur behoren bij het atelier. Etsplaten en papier worden ter plaatse geleverd. En voor beginners of minder ervaren etsers geeft de meester zelf initiatielessen.

Het klinkt wel mooi, maar niet voor niets doet Lannoy beroep op een professioneel public relations-agentschap om zijn initiatief bekend te maken. De aanwezigheid in het atelier bedraagt 600 frank per dag, 2500 frank voor vijf, zelf te kiezen, dagen. Er wordt zeven dagen per week gewerkt van 9 tot 22 uur. Dan is er ook nog „Het Steen”, een aangrenzende mini-galerij waar de ateliergebruikers en anderen hun werk kunnen tentoonstellen tegen 12.000 frank voor 10 dagen. Deze prijzen zijn niet niks, maar ken krijgt dan wel een gratis ets van de kunstenaar-directeur mee. Wie zich geroepen voelt om te etsen of andere gravures te maken, raden wij toch maar aan naar een nabije avond- of weekeinde-akademie te gaan. Er zijn er genoeg in Vlaanderen.

ADVERTENTIE

RESTAURANT
Hasseltberg
NIEUWE LAAN 47 - 1860 MEISE
Op 5 km van de Heysel, baan Plantentuin.

LUNCH-TIME MENU
900 F p.p.
4 diensten

MARKTMENU
1.300 F p.p.
5 diensten

Banketzaaltje gratis voor al uw feesten Tel. : 02/269.70.45

DE ONSTERFELIJKE PIERLALA

Pierlala is in het Vlaamse volksleven geen onbekende, hij komt voor in tal van oude liederen en sterke verhalen. Zelfs Hugo Verriest schreef ooit zijn versie waarin hij Pierlala uit zijn graf liet opstaan om zich te Brugge in een dispuut tussen een Vlaming en een halve Waal te mengen. Pierlala is een soort Pallieter van alle tijden die nu door een verhaal van André De Ké opgefrist werd tot een volksheld tijdens de Franse bezetting.

Pierlala dient in het Oostenrijkse leger maar deserteert en zwerft, als zovele van zijn wapenbroeders, van dorp tot dorp wat aanleiding geeft tot straffe avonturen en tot liefde met en voor Pieternel.

UILENSPIEGEL

Deze vagebondage groeit uit in verzet

tegen de Fransen die de bezettersrol van de Oostenrijkers hadden overgenomen. Zo maken wij met Pierlala, Pieternel en hun makkers het hele moedige maar treurige verloop van de Boerenkrijg mee, tot en met de nederlaag in Hasselt en de bloedige repressie die daarop volgde. Op 2 juni 1799 werd de volkse leider Corbeels te Doornik neergeschoten maar Pierlala blijft leven, net als de onsterfelijke Tijn Uilenspiegel die na de Spaanse bezetting van de Nederlanden, ook tot de onsterfelijke volkshelden is gaan behoren.

Het slot van het verhaal is trouwens een beetje gelijk aan dat van Uilenspiegel. De Ké laat Pierlala besluiten: „Ik zal niet sterven zolang mijn volk onderdrukt wordt.” En verder: *Hij stond op en samen met zijn vrouw stapte hij moeilijk verder.*

Pierlala is een vlot verteld verhaal, ont-

sproten aan ware feiten en aan de fantasie van de geboren verteller De Ké. Of de feiten allemaal overeenstemmen met de historische waarheid is zeer de vraag. Maar eigenlijk doet dat er niet toe. Veel van het verhaal is van alle tijden: moedig verzet, kollaboratie, volksverbondenheid, verraad, blinde en onnodige ophitsing...

De auteur die een vleugje ironie niet schuwt aarzelt niet om de rol van sommige pastoors in de verft te zetten, zowel van degenen die het goed meenden met hun volk als van degenen die het gebruikten. Zo schrijft De Ké: *Pastoor Mens liep tussen de jongens door, deelde blaadjes rond en riep met een stem die als een hakmes klonk: „Bid deze gebeden en ge zult onkwetsbaar zijn”...*

Het doet een beetje denken aan die Amerikaanse kardinaal die de kanonnen zegende vooraleer de VS- mariniers naar Vietnam vertrokken...

Auteur André De Ké (° Aalter 1935) is als publicist niet aan zijn proefstuk. Hij is bovendien een volks-nationalist en dat lees je zo uit zijn Pierlala af. Hij is bekend van diverse radioprogramma's en was gedurende 15 jaar korrespondent voor de *Gazette van Detroit*, uitgegeven door de Vlamingen in de VSA. Ook vinden wij zijn naam terug bij de medewerkers van *Band*, het tijdschrift van de Vlamingen in Wallonië. Naast romans en jeugdverhalen behoort De Ké ook tot die grote bent van schrijvers van Vlaamse Film-pjes.

ESPERANTINA

In de jongste, maar toch reeds zestigste jaargang daarvan, verscheen in september '89 *Esperantina*, een mooi verhaaltje over een jonge Vlaming die naar Imperatriz, aan de rand van het Amazonewoud trekt. Daar ontdekt hij, zoals ten tijde van de goudkoorst in het Verre Westen, de ontworteling van mens en natuur. Ben, de hoofdfiguur, vindt er zichzelf in de ontwikkelingssamenwerking.

Om nog even op Pierlala terug te komen, het boek dat passend het herdenkingsjaar van de Franse revolutie afsluit is ondanks de grote mizerie die beschreven wordt een prettig, leesbaar boek. Wie een boeiend uurtje historisch leesgenot wil beleven kan dat in de volksroman *Pierlala* gerust vinden, wij raden het boek dan ook graag aan.

— *Pierlala*, een volksroman. André De Ké. Uitg. De Vries-Brouwers Antwerpen 110 blz. 395 fr.

HISTORISCH ONDERZOEK?

„Vrij Historisch Onderzoek” is de deksnaam voor een obscure „revisionistische” groep die al enkele jaren actief is in Vlaanderen. Revisionisten in deze kontekst, zijn mensen die de systematische moord op de Europese Joden door het nationaal-socialistische Duitsland ontkennen. Zij beweren dat door de geschiedenis te „herzien”, men slechts tot de konklusie kan komen dat de Holocaust een propagandistische zwendel is, uitgevonden en in stand gehouden door het Zionisme. Vanuit deze complottheorie gaan ze de historiografie en het bronnenmateriaal te lijf op een manier waarop zelfs Jan Bardi het hen niet zou nadoen. In de werkelijkheid zijn de revisionisten dan ook niet geïnteresseerd, het is hen enkel te doen om de ontkenning van deze tragische geschiedenis. We noemen hen dan ook beter *negationisten*.

Jos Rogiers is verantwoordelijk voor een brochure waarin vnl. Franse en Angelsaksische negationistische literatuur wordt herkauwd. Waar sommige van zijn buitenlandse kollega's nog als intelligente provokateurs kunnen bestempeld woden, heeft Rogiers zelfs dat talent niet. Ook voor de liefhebbers van het genre is zijn brochure dus niet de moeite waard. Rogiers heeft de literatuur van zijn geestesgenoten nauwelijks verteerd, laat staan dat hij ook maar enig benul heeft van de wetenschappelijke werken waar hij zich in principe zou moeten tegen keren. Er is betere *science fiction* op de markt.

Bruno De Wever

— Het „Holocaust”-bedrog. Jos Rogiers. Uitg. Vrij Historisch Onderzoek, Antwerpen. 1989. 34 blz.

Auschwitz: alsof er geen Holocaust zou zijn geweest... (foto P. V.d. Abeele)

KERNOORLOG, BANDIETEN, ZONDEBOKKEN EN SIGAREN

Uitgerij Casterman pakte onlangs uit met een nieuwe stripserie, een reeks albums van de hand van de Vlaamse tekenaar Bob De Moor. „De avonturen van Johan en Stefan” heet deze reeks waarin nu al vier verhalen zijn verschenen.

Nieuw of beter gezegd hernieuwd is deze reeks, want de originele versies van deze verhalen dateren uit de jaren '50. Johan en Stefan, die toen nog Snoe en Snolleke heetten, verschenen als strip in een dagblad. Op aandringen van een aantal De Moor-liefhebbers werden de oude zwart-wit strips terug uitgegeven. Ze werden ietwat „gefatsoeneerd”, de tekeningen werden bijgeschaafd en ingekleurd, het taalgebruik en de namen van de figuren werden wat opgefrist en aan heel ons taalgebied aangepast (heel wat „Antwaarps moest eruit). Eigenaardig is wel het feit dat de oude verhalen eerst van het „Vlaams” naar het Frans werden vertaald alvorens ze in het Nederlands werden omgezet.

Johan en Stefan, twee volkse kereltjes beleven samen met hun oom Watje (vroeger oom Zigomar) merkwaardige avonturen. Het eerste verhaal is er één met pacifistische inslag. „Het haatserum” is het verhaal van een bezige professor die een serum uitwerkt tegen oorlogszuchtige generaals, mafiosi en kibbelende ouders. Enigszins voorspelbaar komt dit serum in handen van een aantal snoodaards. Het goedje wordt dusdanig bewerkt zodat bij toediening het makste lam een bloeddorstig best wordt. Om een gigantische illegale wapenhandel op dreef te brengen spuiten de booswichten de wereldleiders met het haatserum in. Een kernoorlog dreigt, maar...zoals u al vermoedde steken Johan en Stefan samen met oom Watje hier een stokje voor.

BAEKELANDT

„De schat van Baekelandt”, het tweede album in de reeks leidt ons naar het Westvlaamse platteland. Het trio beleeft een avontuur waardoor ze bij toeval op de hoogte geraken van het bestaan van een verborgen schat, de buit van de legendarische, beruchte bendeleider Baekelandt. De schat wordt natuurlijk gevonden, maar daar gaan heel wat doldrieste belevenissen aan vooraf. Een spannend verhaal met een verrassende ontknoping.

In „De Zondebokken” zien we oom Watje als een avangardistische, maar miskende kunstenaar op het toneel verschijnen. Door een wirwar van voorvalletjes blijkt oom Watje in de greep te zijn geraakt van een geheimzinnige sekte, „De Zondebokken”. Dit ge-

Oom Watje (rechts) knipoogt wel eens naar de volwassenen.

nootschap, onder leiding van een zekere Baron, nam sinds onheuglijke tijden lui van allerlei slag in haar rangen op, personen aan wie alle zonden van de wereld werden toegeschreven. Deze sekte koestert de ambitie om de wereldheerschappij te veroveren en aldus zoete wraak te nemen. Oom Watje die door het genootschap op schandalige wijze werd misbruikt zal niet veel later, samen met z'n neefjes Johan en Stefan „de Zondebokken” de das om doen.

IK KOM JE OPETEN!

Een ruimteschip komt aansuizen, met aan boord een buitengewoon griezelig monster. Dat de engerd niet voor een kleintje vervaard is, hebben we onderweg al mogen zien. Hij verslindt hele planeten, met bewoners en al, alsof het niks is.

Op aarde luistert kleine Bennie de Bruin juist naar een verhaal over gruwelijke monsters. Hij kijkt die avond ekstra goed rond voordat hij in zijn bed stapt. Gelukkig niets te zien. Maar Bennie weet niet dat het monster hem inmiddels op zijn radarscherm heeft ontdekt. En de griezel is op weg naar Bennie om hem op te eten...

Dit verhaal is een van de toppers van prentenboekmaker Tony Ross met verrukkelijk mooie tekeningen van een gulzig monster en een argeloos jongetje. Horror voor de kleinsten!

Het meest recente album heet „De sigaren van Koningin Thia”. Het voortbestaan van de zigeunergemeenschap op aarde komt in gevaar. Een onguur figuur steelt bij alle zigeunerstammen de magische sigaren van de waarzegsters. Deze sigaren zijn onontbeerlijk bij het voorspellen van de toekomst. De rook van de toversigaren wordt over de glazen bol van de helderziende dame geblazen, waarna profetische taferelen onder het kristal zichtbaar worden.

De dief blijkt een rancuneuse zigeuner te zijn die omwille van een oude vete op wraak zint. Uiteraard is het weer het heldhaftige trio Johan, Stefan en Watje die de ontvreemde sigaren bemachtigen en aan de zigeunerconingin Thia terugbezorgen.

AVONTUUR

De avonturen van Johan en Stefan zijn prettig om lezen al handelen de personages soms nogal wat voorspelbaar. Bepaalde situaties en wendingen van het verhaal zijn welliswaar stereotiep, maar dit maakt deel uit van de charme van de albums. De verhalen spelen zich enkele tientallen jaren geleden af, dat maakt dat de jonge lezertjes aan Johan en Stefan ongekompliceerde, spannende en grappige lectuur beleven en oudere stripliefhebbers, met een vleugje nostalgie, de avonturen meemaken waarvan ze als bengel altijd al van gedroomd hebben.

(ts)

— De avonturen van Johan en Stefan: Het haatserum — De schat van Baekelandt — De Zondebokken — De sigaren van Koningin Thia. Bob De Moor. Uitg. Casterman, Doornik, 1988.

IK KOM JE OPETEN!

TONY ROSS

Een lekker akelig boek met een zeer verrassend én geruststellend einde.

— Ik kom je opeten. Tony Ross. Uitg. Van Holkema & Walendorf, verdeeld door de Standaard Uitgeverij, 1989, 395 fr.

ROY ORBISON: PERIODE '65-'73

Precies één jaar geleden overleed de legendarische zanger en liedjesschrijver Roy Orbison, de man met de donkere bril die in de vroege zestigerjaren liedjes zoals „Only the lonely”, of nog „In dreams” en „Crying” de hitlijsten injoeg, en met „Pretty woman” de topper van zeven miljoen exemplaren scoorde! Zijn tijdgenoten de Everly Brothers ontleenden van hem „Claudette”, dat hij voor zijn jonge vrouwtje had geschreven, en veel artiesten van jongere generaties vertelden onomwonden dat Orbison hun groot voorbeeld was. Tijdens zijn zowat 35-jarige loopbaan was hij acht jaar verbonden aan de

„country divisie” van het MGM-label, en deze opnamen van '65 tot '73 werden nu op een dubbelplaat bijeengebracht. Heelwat nummers, zoals „Twinkle Toes” bijvoorbeeld, klinken zeer aktueel, en tonen aan hoe tijdloos zijn muziek was en is. Eveneens op de voorzijde vind je „Crawling back”, zijn tweede singeltje van '65 dat door het Britse beatgeweld van de hoogste toppen was weerhouden, en „Too soon to know” dat deze dagen een radiohit blijkt te worden. De ommekeer wordt ingezet met een frisse six-

ties-aandoende „So good”. Daarna volgt een vijftal prachtige melodietjes die door het overaanbod van pop in '67 en '68 de verdienste aandacht niet kregen. Interessant is het als suite opgebouwde „Jericho Parkway”, dat verwant blijkt met de opkomende simfonische en psychedelische pop van de zeventiger jaren, terwijl de andere nummers dan weer sterk door de soulmuziek van '69 zijn beïnvloed. Op plaatkant vier zijn we in '71 beland, en zoekt Orbison het wat meer bij zijn vertrouwde melodielijnen-van-toen, met tussenin een lichtvoetig „Memphis Tennessee” dat evenwel minder overtuigend is dan zijn indertijd stevige „Mean woman blues”. Ik wil leven, zegt hij om deze verzameling af te ronden.

Halfweg tachtig halen de popgroten Bob Dylan, Springsteen en ex-Beatle George Harrison hem uit het clubcircuit. Ze vormen de supergroep „Traveling Wilbury's”, en nemen een eigen elpee op. Op de Diamond Awards '88 wordt hij als dé ster ingehaald en overtuigt jong en oud. Waarna hij op 4 december nog even te Akron (Ohio) optreedt en twee dagen later aan een hartaanval bezwijkt.

De dubbelplaat „Singels collectie '65-'73” is niet enkel een verzamelaars-item, maar ook een hernieuwde kennismaking met een minder bekende maar belangrijke periode uit het leven van een onvergetelijk artiest. Liefhebbers van zijn „Grootste Hits” verwijzen wij naar de Virgin- en Skyline-uitgaven, die naar onze smaak het meest interessant blijken als spiegel van de gouden eerste jaren van Roy Orbison.

S.D.

KELTIA ROCK: KLEURRIJK KLANKBEELD

Laat je niet meteen afschrikken, waarde lezer, „rock” heeft deze dagen niet meer de inhoud die de pioniers van de late fifties eraan gaven, en is even verrassend als de Oostenrijkse witte wijn...

Muzikaal bestrijkt het een brede waaier in de lichte muziek, en dit geldt ook voor „Keltia Rock” die liederen verzamelt uit zes Keltische landen.

Het uitgangspunt was een uitstekend idee: een opname die een klankbeeld zou geven van wat vandaag in Ierland, Wales, het eiland Man, Cornwall, Schotland en laatst maar niet in het minst Bretagne leeft en beweegt. Alle titels zijn gezongen in de plaatselijke Keltische taal.

Ook minder bekende groepen kregen een volwaardige kans. Kwaliteit was uiteraard hét uitgangspunt, en zo krijg je een samengaan van zowel traditionele Ierse folk van Blasted Sound als stevige folkrock door Yr Anhrefn, of de countrygetinte stem van Brian Webb uit Cornwall. Stevige klanken zijn eveneens troef bij de Gallische groep Glawogydd met de uitstekende zangeres Fiona C. Owen en de Ieren Rinne Mamai Ciste Milis (oef!). Maar de Bretoenen nemen het leeuwenandje voor zich, met vier van de veertien titels. Met veel genoegen vinden we hier Mona Jaouen, de zangeres van Storlock (herinner je het prachtige „Keleir Plogoff”) die dit keer met een wat jazzy werk uitpakt, de stevige beat van Bernez Tanguy en zijn Penthotal, en de revelatie van de plaat Alain Samson met zijn Bretoense groep Dazont.

Te bestellen bij Keltia-musique, één, Place du Beurre, te Quimper.

Orbison: onvergetelijk artiest.

„MOOI VLAANDEREN 2” NAAR... CANNES

SABAM, de Belgische vereniging voor komponisten en auteurs, heeft het liedje „Ensor” (door Will Ferdy gezongen op „Mooi Vlaanderen 2”), samen met 18 andere composities van binnenlandse artiesten, uitgekozen om opgenomen te worden op een promotie-compact-disc. Deze CD zal verspreid worden op de internationale muziekbeurs Midem te Cannes. Het feit dat de naam Ensor op zichzelf reeds internationale bekendheid heeft, kan bij buitenlandse producenten en muziekuitgevers de aandacht trekken. Will Ferdy schreef de mooie muziek van het lied op tekst van de Oostendse Miet Provoost.

De LP, musikassette en CD „Mooi Vlaanderen 2” werd uitgegeven door het Vlaams Audiofonds, waarvan de Oostendse Jo Deensen voorzitter-producer is. Streefdoel van het Vlaams Audiofonds is dat de aanwezigheid van het nummer „Ensor” op de promotie-CD voor Cannes een uiterst positieve weerklank zal vinden voor het Vlaams Audiofonds... tot ver buiten onze grenzen.

De LP, musikassette of CD „Mooi Vlaanderen 2” is verkrijgbaar bij Vlaams Audiofonds, Aartshertogstraat 4 te Oostende-Mariakerke of tel. 059/50.84.80.

DE VROUW ZAL DE SPORTWERELD VEROVEREN

S er in de voorbije tien jaar veel veranderd en zal er in de nu snel aankomende „fin de siècle” nog meer veranderen? Neen en ja. De sport voldoet nog altijd aan de primaire behoefte van de mens zich te onderscheiden, zich te laten opmerken. Maar het kader waarin en de middelen waarmee die geldingsdrang gerealiseerd wordt, is en zijn aan voortdurende en versnelde evolutie onderhevig.

EENHEIDSWORST

De lezer van deze rubriek weet dat de kommercie de topsport in haar greep heeft gekregen. De gevolgen daarvan zijn menigvuldig. Wie geld geeft wil het nu eenmaal voor het zeggen hebben. Voor de sponsors moet topsport spannend en attractief te zijn.

De milde schenkers willen hun naam binden aan sukses en welslagen. Voor verliezers hebben zij geen tijd en nog minder begrip. Dat Ben Johnson op doping werd betrapt vonden zijn sponsors hoogst vervelend. Zij zegden de kontrakt binnen de kortste keren op. Dat de Kanadees „het deed” vermoedden zij natuurlijk al eerder, dat hij zich liet vangen vonden zij ergerlijk, volstrekt onaantvaardbaar en onaannemelijk.

Vast stond, staat en zal blijven staan dat topsporters uitverkozen propagandamiddelen zijn en dat zij zich als dusdanig moeten gedragen. Of de adverteerder nu de staat of een multinational is maakt in wezen weinig verschil uit. Vanzelfsprekend puilen de zakken van de kampioen in het tweede geval meer uit van bankbiljetten dan in het eerste maar „de moraal van het verhaal” blijft dezelfde. De winnaar bewijst de deugdelijkheid van een systeem of van een produkt. Daartoe moet de topsporter wel tot een wetenschappelijk begeleide „eenheidsworst” worden vervormd. De topsport is inderdaad een groot stuk van zijn charme aan het verliezen omdat de eenvormigheid de veelvormigheid heeft verdrongen. De Afrikaanse atleten zijn voorlopig nog een gelukkige uitzondering: hun natuurlijke aanleg werd nog niet in een gareel gespannen. Hun totaal verschillende sociaal-maatschappelij-

ke achtergrond is vandaag nog de basis van hun sukses. Het staat niet per definitie vast dat dit zo zal blijven.

TV-SPORT

Voor de opmars van geld en kapitaal zijn

In onze wereld is het tijdsbesef veranderd. Na de middag is de ochtend al vergeten en de dag van gisteren is al opgeborgen in de geschiedenis.

Een decennium is beëindigd. Voor de aardigheid een geheugen-oefening: in 1980 won Joop Zoetemelk, toen al opa genoemd, de Tour voor... Hennie Kuiper; Michel Pollentier won de Ronde van Vlaanderen voor Francesco Moser; Jantje Ceulemans won zijn eerste van vier Gouden Schoenen en het grote Club Brugge van de jaren zeventig (en van Ernst Happel) werd onder Han Grijzenhout een laatste keer landskampioen; Nottingham won de Europacup ten nadele van Hamburg en op de door de Uefa nog niet tot „verboden gebied” verklaarde Heizel won... Valencia met de strafschoppen de beker voor bekerwinnaars ten nadele van Arsenal. Geen „normaal mens” die het zich nog herinnert.

In de sport is alle roem vluchtig.

vanzelfsprekend de sportbonden en organisatoren niet ongevoelig gebleven. Meer dan ooit vrijen zij in gemeenschappelijk overleg de televisie op. Het kleine scherm is de absolute levensvoorwaarde voor de top- en competitie sport van deze tijd. Door de toename van de zendgemachtigden is binnen de

sportwereld een ware televisie-oorlog uitgebroken. De uitzendrechten zijn verveelvoudigd en de binnenlandse schermutselingen tussen de staats- en de gekommercialiseerde omroepen zijn maar een schijngevecht in vergelijking met het financieel geweld dat buiten onze grenzen wordt ontwikkeld. Televisie is bovendien onontbeerlijk als doorgeefluik van sluikreklame. De tijd dat uitzendingen werden geannuleerd omwille van de overdadige reclameboodschappen is „in naam van de strijd om de kijker” lang voorbij. Topsport en televisie verdragen vandaag nog amper kritiek of afstandelijke journalistieke benadering.

Deze realiteit is voel- en hoorbaar in de reacties van sportverantwoordelijken. Invraagstelling beschouwen zij als opstandigheid, als vernielzucht. Het hooliganisme zou met voetbal op zich niets van doen hebben. Het ene vloeit niet voort uit het andere. Integendeel. Het andere is slachtoffer van het ene. Het is maar hoe u het bekijkt. Inmiddels kan wel niet worden ontkend dat Nederlandse burgemeesters zogeheten risikowedstrijden op hun grondgebied verbieden en dat de organisatiekosten van topsportevenementen omwille van de veiligheidsvoorschriften totaal uit de hand dreigt te lopen. Kan of mag men aanvaarden dat de gemeenschap moet opdraaien voor de veiligheidskosten van „gekommercialiseerde evenementen” waarvan de organisatoren en/of betrokkenen ook nog aanspraak maken op fiscale gunstmaatregelen?

De sport en de sporters zelf storen zich voorlopig niet aan dit soort bedenkingen. Zij zijn voortdurend in evolutie.

ELEKTRONISCH

In de jaren tachtig beleefde we de verblijdende boom van de ongeorganiseerde rekreatiesport. We vermoeden dat steeds meer mensen noodgedwongen langs deze weg strijd zullen leveren tegen de zwaarlijvigheid en de cholesterol. Er wordt vandaag gelukkig minder gepraat maar meer gehandeld in functie van „de gezonde geest in het gezonde lichaam”.

Door deze ontwikkeling neemt de individu-

De Franse wielrenster Jeannie Longo fietste reeds heel wat rekordtabellen naar de prullemand. De vrouw zal de sportwereld veroveren. (foto Van Belle)

alisering binnen de sport toe. De tennissport wint nog steeds beoefenaars en de duursporters beginnen langzaam aan de zwijgende meerderheid te vormen. Zij worden inderdaad alsmaar talrijker: de joggers, de zwemmers en de wielertoeristen. Samen hebben zij ook de basis gelegd voor de triatlonsport. Het toenemende succes van deze combinatie van disciplines bewijst dat de menselijke bewegingsinventiviteit grenzeloos is. Nieuwe sporten melden zich voortdurend. Ook de *mountain-bikes* zullen in de toekomst hun plaats opeisen in de sportwereld. Er bestaan nog amper „traditionele” sporten en deze kunnen in geen geval ongevoelig blijven voor de technologische ontwikkelingen. Het klinkt vandaag nog absurd maar de tijd komt dat voetbaltrainers met zendertjes hun richtlijnen doorgeven aan spelers en dat bestuurders hun transfer- en andere activiteiten afregelen op computergegevens. Ze zullen daarom niet minder blunders begaan. Wees gerust: de lol blijft verzekerd.

Nu al wordt er druk uitgeoefend om scheidsrechters in „kapitale wedstrijden” te laten bijstaan door een „elektronisch oog”

dat foute beslissingen (wel of geen buitenspel) onmiddellijk corrigeert. We hebben niet alles gezien.

Flandrien

In de jaren tachtig schiep Francesco Moser al zekerheid daaromtrent. Hij verbeterde het magische werelduurrekord van Eddy Merckx met een vehikel dat nog nauwelijks een fiets kon worden genoemd en in juli van 1989 won Greg LeMond de Tour met een „andere” velo dan Laurent Fignon. In de wielersport heeft de technologische vernieuwing inderdaad toegeslagen. Nog onlangs waarschuwde Eddy Merckx voor mogelijke overdrijvingen. De prestaties moeten nog onderling vergelijkbaar blijven om van competitie te kunnen spreken... De „onvergetelijke” deed nog een andere opmerkelijke uitspraak: in de jaren negentig rukken de Russische wielrenners op in het propeloton. Zij zouden nog kunnen afzien en lijden, worden gericht en gedisciplineerd opgeleid en kunnen nog sociaal-maatschappelijke positieverbetering nastreven langs de wielersport. De uitgangsbasis dus waarop de roemrijke *Flandriens* van de eerste helft van deze eeuw hun triomfen vierden.

VROUWEN

Uit bovenstaande mag men afleiden dat de grenzen binnen de sportwereld zeker nog niet zijn bereikt. Vaak wordt geopperd dat men de wereldrekords niet kan blijven verbeteren. Dat is maar gedeeltelijk waar. De meettechnieken zullen worden verfijnd. Honderdsten kunnen duizendsten van seconden worden. De oeverloze prestatiedrang moet nu eenmaal worden gerealiseerd en in cijfers of feiten worden uitgedrukt. De vergelijkingsbasis is de essentie van alle competitie. Wie zou voor twintig jaar hebben durven voorspellen dat een vrouw (*Jeannie Longo*) in zestig minuten verder zou fietsen dan Jacques Anquetil of Fausto Coppi? Nochtans is ook deze prestatie al geschiedenis geworden. Het wordt niet vaak gezegd maar het is een absolute zekerheid: de vrouw moet en zal de sportwereld nog veroveren.

ADVERTENTIE

**WILLY
MICHIELS**

MAKELAAR IN VERZEKERINGEN

Torleylaan 51 • 1511 HUIZINGEN • tel 02/360.20.40
Kantooruren: 9-12 en 15-18 (zaterdag: 10-12)

Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

ZATERDAG 6 JAN.

BRT 1

- 16.00 The Titfield Thunderbolt, film
- 17.20 De kollega's, serie
- 18.05 Ponyfestival, jonge ruiters
- 18.55 Kilimanjaro, jeugdnieuws
- 20.00 Meester, hij begint weer; satire
- 20.25 Home Fires, TV-film deel 1
- 22.45 Sport op zaterdag
- 23.00 Wie was wie, triller

BRT 2

- 18.45 Kere weerom, Oud-Limburgs Schuttersfeest
- 20.00 Panorama
- 20.55 Oei, grappen en grollen
- 21.20 Philipon en Baucis, marionettenopera

VTM

- 14.00 Tales of the Gold Monkey, serie
- 15.00 Herbie goes Bananas, film
- 16.35 VTM-Kinderklub
- 17.00 VTM-Super 50, hitparade
- 18.05 Flying doctors, serie
- 19.30 Dierenplezier, spel
- 20.00 Kommissaris Roos, serie
- 21.00 Dallas, serie
- 21.50 Dear John, serie
- 22.45 Shattered innocence, TV-film
- 00.20 Game, set and match, serie

Ned. 1

- 15.31 Bouwen aan een schonere toekomst, dok.
- 16.10 James Herriot, serie
- 19.50 De Cosby show, serie
- 20.20 In de ban van de cobra, 2-delige TV-film

Ned. 2

- 16.30 Empty nest, serie
- 17.45 Family ties, serie
- 20.29 Veronica Award, rechtstreeks
- 21.45 Christine, film
- 00.45 Children of the corn, film

Ned. 3

- 19.10 Volken rond de Stille Oceaan, dok.
- 20.20 Figaro's bruiloft, opera

ZONDAG 7 JAN.

BRT 1

- 11.00 De zevende dag, praatkafé
- 13.00 Sunday proms, concert
- 14.30 3 uur Jessie, gevar. prog.
- 17.30 Leven en laten leven, milieuprog.
- 18.45 WK Rock'n'roll
- 19.45 Sportweekend
- 20.15 Langs de kade, serie
- 21.15 Het ei van Christoffels, reportages
- 22.00 I.Q., kwis
- 22.50 De verovering van het luchtruim, dok.

BRT 2

- 14.55 Veldrijden, reportage

VTM

- 14.05 She's the sheriff, serie
- 14.30 Walters verjaardagsshow
- 16.00 Beauty and the beast, setrie
- 17.00 Kinderakademie
- 18.05 Toch naar duizend rivieren, dok.
- 20.00 Wedden dat?, spelprog.
- 21.50 Murphy Brown, serie
- 22.45 Best Revenge, film
- 00.20 Game, set and match, serie

Ned. 1

- 18.10 Vara's kindermenu
- 19.07 Flying doctors, serie
- 19.53 Laat maar zitten, serie

- 20.23 Sonja op zondag, praatshow
- 21.43 Cagney & Lacey, serie
- 22.29 De kleinste show, met Bart Peeters

Ned. 2

- 11.00 Muziek op zondag, dok. serie
- 19.00 Bij Lobith, praatshow
- 20.10 We zijn weer thuis, serie
- 20.37 Prick up your ears, film
- 22.54 Black Adder, serie

MAANDAG 8 JAN.

BRT 1

- 17.30 Sinja Mosa, serie
- 18.05 Jeugdprogramma's
- 20.00 Buren, serie
- 20.20 De drie wijzen, kwis
- 21.00 This man, this woman, serie
- 21.55 Tofsport, vrijetijdssporten
- 22.50 The Franchise Affair, serie

BRT 2

- 18.45 Rin, serie
- 19.00 Zonen en dochters, serie
- 20.00 Modem, glasnost en perestroika
- 20.40 Baka, mensen van het regenwoud, dok.

VTM

- 17.00 VTM-Kinderklub
- 17.30 Lassie, serie
- 18.05 Cijfers en letters
- 18.30 The power, the passion, serie
- 19.30 Rad van fortuin
- 20.00 Wie ben ik, spel
- 20.30 MacGyver, serie
- 21.30 Golden girls, serie
- 22.30 Vroemtuijen, info
- 23.00 Taxi, serie

Ned. 1

- 15.35 Pot O'Gold, film
- 20.20 Telebingo, spel
- 22.30 Liefde, niets dan liefde, serie
- 23.10 Mamma Lucia, serie

Ned. 2

- 17.00 Jeugdprogramma's
- 20.27 Poolsurvival, overlevingstocht
- 23.25 Snoops, serie

DINSDAG 9 JAN.

BRT 1

- 17.30 Sinja Mosa, serie
- 18.10 Het station, kindermagazine
- 18.45 Op het terras, seniorenmagazine
- 20.00 Buren, serie
- 20.20 Zeker weten?, praatshow
- 21.25 Johnnywood, nieuw talent
- 21.55 Mobiele mensen-auto, info
- 22.45 Rode dynastie, dok. serie

BRT 2

- 18.45 Rin, serie
- 19.00 Zonen en dochters, serie
- 20.00 Eurovisie tegen kanker, schakelprog.

VTM

- 17.00 VTM-Kinderklub
- 17.30 Lassie, serie
- 18.05 Cijfers en letters
- 18.30 The power, the passion, serie
- 19.30 Rad van fortuin
- 20.00 Island son, serie
- 21.00 Klasgenoten, Ann Petersen
- 22.30 Jake and the Fatman, serie

Ned. 1

- 18.04 Disney parade

- 19.51 Roseanne, serie
- 20.16 Een tijd van oorlog, serie
- 21.12 Ja, natuurlijk, milieumagazine
- 22.09 Hier en nu, aktualiteiten

Ned. 2

- 17.15 Het erfgoed Guldenburg, serie
- 18.20 Kleine spoorlijnen, dok.
- 19.05 Knight rider, serie
- 20.27 Medisch Centrum West, serie

Ned. 3

- 19.10 Ethiopië, dok.
- 21.03 De TV van morgen, dok.

WOENSDAG 10 JAN.

BRT 1

- 16.00 Pipo en de piraten van toen, jeugdfilm
- 17.30 Sinja Mosa, serie
- 18.00 Jeugdprogramma's
- 19.00 De zonen van Abraham, dok. serie
- 20.00 Pak de poen, loterijshow
- 21.30 Krokant, aardappelen
- 22.45 Even diep ademen, serie

BRT 2

- 18.45 Rin, serie
- 19.00 Zonen en dochters, serie
- 20.00 Sportavond

VTM

- 16.00 VTM-Kinderklub
- 16.30 Knight rider, serie
- 17.30 Cijfers en letters
- 18.05 VTM-Super 50, hitparade
- 19.30 Rad van fortuin
- 20.00 The daring dobermans, film
- 21.40 Star, filmmagazine
- 23.00 Hunter, serie

Ned. 1

- 16.00 Sagebrush, Oregon, dok.
- 16.30 Jeugdprogramma's
- 18.28 Avonturenbaai, serie
- 19.20 Ronduit Radar, jongerenmag.
- 19.55 The Campbells, serie
- 21.20 Kinderen zonder toekomst, impressie
- 23.10 Village évangilique, dok. Suriname

Ned. 2

- 16.00 The private life of Don Juan, film
- 18.35 Countdown, pop
- 19.25 De travel club, jongerenmag.
- 20.29 Tour of duty, serie
- 21.55 RUR, praatshow
- 23.10 Twilight zone, serie

Ned. 3

- 20.25 Samuel Falklandshow, revue

DONDERDAG 11 JAN.

BRT 1

- 17.30 Sinja Mosa, serie
- 18.00 Jeugdprogramma's
- 20.00 Buren, serie
- 20.25 Felice, spelprog.
- 21.00 Leven, serie
- 21.30 Panorama, aktualiteiten
- 22.45 Première, nieuwe films

BRT 2

- 19.00 Zonen en dochters, serie
- 20.00 Otto Dix, biograf. dok.
- 21.00 Babettes feest, film

VTM

- 16.45 VTM-Kinderklub
- 17.30 Lassie, serie

18.05 Cijfers en letters
 18.30 The power, the passion
 19.30 Rad van fortuin
 20.00 Tien om te zien, show
 21.00 Taurus Rising, serie
 22.30 The Nutt House, serie
 23.00 Hogan's heroes, serie

Ned. 1

17.40 Sookie, serie
 18.07 Vara's kindermenu
 19.24 De baas in huis?, serie
 20.20 Zeg 'ns aaa, serie
 20.46 Wereldwijs, kwis
 22.29 Golden girls, serie

Ned. 2

17.00 Jeugdprogramma's
 18.30 David de kabouter, serie
 19.00 Growing pains, serie
 20.27 The big chill, film
 22.45 Karel, praatshow

Ned. 3

21.06 De bezetting, dok.

VRIJDAG 12 JAN.

BRT 1

17.30 Sinja Mosa, serie
 18.05 Postbus X, serie
 18.35 David de kabouter, serie
 19.00 De Vlaams-Nationale Omroepstichting
 20.00 Buren, serie
 20.25 Kommando, film
 21.55 The movie story, dok.
 22.50 Tijd is geld, fin. progr.
 23.00 Doden slapen beter, film

BRT 2

19.00 Zonen en dochters, serie
 20.00 Filmspot, filminfo
 20.30 Malevich, dok. portret
 21.20 Desktop publishing, lessenreeks
 21.50 Streekspecialiteiten

VTM

17.00 VTM-Kinderklub
 17.30 Lassie, serie
 18.05 Cijfers en letters
 18.30 The power, the passion, serie
 19.30 Rad van fortuin
 20.00 Bompa II, serie
 20.30 Body double, film
 22.55 Sister Kate, serie
 23.20 Crime story, serie

Ned. 1

18.25 Norbertijnen in Vlaanderen, dok.
 19.20 Volmaakte vreemden, serie
 19.45 Kro's tekenfilmfestival
 20.25 Milieu privé, dok.
 21.15 Nitwits, spelletjes
 22.30 Liefde, niets dan liefde, serie
 23.10 De valstrik, triller

Ned. 2

16.00 Gloss, serie
 17.21 Diamond Awards 1989, show
 19.27 Alf, serie
 20.27 Auf vollen touren, muziekspecial
 21.30 Jongbloed en Joosten, praatshow
 22.10 Binnenlandse zaken, serie
 23.25 Derrick, serie

Ned. 3

19.35 Alan B'Stard, serie
 21.00 Het kind, dokudrama

Alexandra Paul en John Stockwell begrijpen niet wat er gebeurt met hun auto in „Christine”. Zaterdag 6 januari op Ned. 2 om 21u.45.

ZATERDAG 6 JANUARI

CHRISTINE

Amerik. triller uit 1983 met Keith Gordon, John Stockwell en Alexandra Paul. Arnie Cunningham heeft een oude Plymouth gekocht. Na een grondige opknappbeurt blijkt „de oude” over vreemde krachten te beschikken. (Ned. 2, om 21u.45)

ZONDAG 7 JANUARI

BEST REVENGE

Voor de Spaanse doeaniers is Charlie Granger een van de zovele hippies die het land als toerist binnenkomt. Maar Charlie moet een drugdeal afsluiten ter waarde van zo'n 4 miljoen dollar... Kanadese film uit 1983 met John Heart, Levon Helm en Alberta Watson. (VTM, om 22u.45)

MAANDAG 8 JANUARI

POT O'GOLD

Amerik. muzikale film uit 1941 met James Stewart, Paulette Godard en Mary Gordon. Jimmy Haskell is vast van plan carrière te maken in de muziekwereld. Toevallig komt hij in contact met een orkest. (Ned. 1, om 15u.35)

DINSDAG 9 JANUARI

LE JOURNAL D'UN FEMME DE CHAMBRE

Frans-Ital. film van Luis Bunuel uit 1963 met Jeanne Moreau, Georges Geret en Michel Piccoli. Célestine, een onbezorgd kamermeisje uit Parijs, reist

naar een Normandisch dorpje om er te gaan werken bij de heer Rabour, een man met vreemde neigingen... (RTL-TVi, om 22u.45)

WOENSDAG 10 JANUARI

PIPO EN DE PIRANTEN VAN TOEN

Het gezelschap van Pipo de Klown en Mamlou belandt in een klein havenstadje. Tijdens een voorstelling merken zij tussen een publiek een vervaarlijk uitziende zeeman... Ned. jeugdfilm uit 1975. (TV 1, om 16u.)

DONDERDAG 11 JANUARI

BABETTES GAESTEBUD

Met een Oscar bekroonde Deense film uit 1987 met Stéphane Audran, Jean-Philippe Lafont en Bibi Anderson. In een afgelegen dorpje in Jutland wordt de strenge Lutherse gemeenschap gekonfronteerd met de kookkunst van de Franse huishoudster Babette. (TV 2, om 21u.)

VRIJDAG 12 JANUARI

THE BIG SLEEP

General Sternwood doet een beroep op privé-detective Marlowe om hem te verlossen van een afperser. Er blijkt echter seer achter de zaak te zitten dan gewone chantage... Amerik. film uit 1978 met Robert Mitchum, Sarah Miles en James Stewart. (TV 1, om 23u.)

HOE VERSIER JE AARDSE MEISJES?

Julien Temple is de regisseur van *Earth girls are easy*, en dat ziet men. Waarom? Omdat hij eveneens de maker was van een andere, niet erg gewaardeerde new wave musical *Absolute Beginners*, die ondanks een barnumreklame, toch flopte. Zo ook deze aardse meisjes, en toch is dat niet helemaal terecht, want er valt heel wat af te lachen. Julie (een erg aantrekkelijke Geena Davis) is manikuurster in het schoonheidssalon van Candy (ko-auteur van het scenario en erg smakelijke Julie Brown). Julie's lief houdt zich op dit ogenblik erg onledig met nogal wat andere vrouwen, zodat zij zich erg eenzaam voelt en Candy, die wel houdt van losse flodders. Ergens in de ruimte vliegen Mac (Jeff Goldblum), Wibok (Jim Carrey) en Zeebo (Damon Wayans) en deze heren van een andere planeet, zien er erg harig uit — net weerwolven. Ze zitten zo met seks in hun hersens dat ze zelfs hun raket niet meer kunnen besturen en die belandt in het zwembad van Julie. Julie leert hen kennen en neemt hen mee naar het salon van Candy, waar ze van hun haar worden ontdaan en best blijken mee te vallen. Het vijftal trekt het nachtleven van Los Angeles in. De ruimtelingen leren alle aardse dingen in een „no-time” en zelfs de liefdeattributen blijken er aangepast aan de aardse geplogenheden. „Earth girls are easy” is zoiets als een Mars, je honger wordt er even van gestild, hij is lekker, en je eet er straks niet minder om.

Het was er nog steeds niet van gekomen om *Torch Song Trilogy* van Paul Bogart te gaan zien en ik had ongelijk. In oorsprong was dit een van de teaterevenementen van de tachtiger jaren (in Amerika) en zo te zien, heeft het stuk de transformatie naar het grote scherm overleefd. *Harvey Fierstein* (de auteur, producent en uitvoerende producent) speelt opnieuw de hoofdrol, waarmee hij een Tony-Award won. Hij is Arnold Beckhoff, een ekstroverte travestiet, op zoek naar liefde en respect. Hij heeft maniertjes, is nerveus, heeft een zeer hese stem, is overgevoelig en heeft blijkbaar veel te veel naar stomme films gekeken, want zijn ogen zijn voortdurend op wandel. Hij laat zich op een avond, na zijn optreden als smartlap zanger(es), in een homobar oppikken door Ed (Brian Kerwin), een stuk, dat zich reeds bij zijn eerste avances laat kennen als een bi-seksueel en Arnold zou beter moeten weten, als hij hals over kop verliefd wordt op Ed. Het doet hem

Zakes Mokac en Jurgen Prochnow in *A dry white season*, volgens Sneer de nummer 2 in de Top Zeven.

dan ook enorm pijn wanneer hij ontdekt dat Ed een verhouding heeft met Laurel (Karen Young). Hij maakt het uit en even later ontmoet hij Alan (Matthew Broderick in een voor hem erg ongewone rol), een mooie knaap die Arnold de woorden ontlokt: „Als die knaap meer dan 30 IQ heeft, is God erg fout geweest”. En Alan blijkt erg intelligent en erg verliefd. Hij ziet de echte Arnold, de naar liefde snakkende Arnold, onder de travestiet. Het duurt niet lang of het tweetal wil een kind adopteren en dat lukt hen nog ook. Maar dan komt het noodlot aankloppen en Arnold ziet zijn toekomst in scherven vallen.

Wanneer zijn moeder dan ook nog zout op de wonde komt strooien (Anne Bancroft groots zoals altijd) is de maat vol.

De grote verdienste van Harvey Fierstein als auteur is, dat hij erin slaagde de liefde tussen mannen zo echt te beschrijven dat zelfs de zwaarste hetero en de meest preutse matineeekijkster ze aanvaardbaar zal vinden. Dit is een film over mensen en liefde, waarin zoveel rake dingen worden gezegd, dat men hem best nog eens gaat bekijken.

Willem Sneer

DE HEILIGE 7 VAN SNEER

1. **Crossing Delancey**
De ontroerendste film van dit jaar. Eerlijk en met sprankelende acteursprestaties. Verdient de *Humanumprijs*.
2. **A dry white season**
De apartheid in Zuid-Afrika verfilmd met ingehouden woede.
3. **Blueberry Hill**
Eindelijk een Vlaamse film, die naam waardig. Robbe heeft dan nog niet een volkomen meesterwerk gemaakt, hij maakte wel cinema!
4. **Wait until spring, Bandini**
Een Vlaming verfilmt een roman van een Italiaanse Amerikaan, in Amerika, alsof het om Cyriel Buysse gaat. Professioneel!
5. **Dangerous liaisons**
Erotiek zoals deze moet beschreven en verfilmd worden. Met knappe acteursprestaties die *Valmont* doen verbleken.
6. **A handful of dust**
Als literatuur wordt verbeeld, dan graag zoals deze Evelyn Waugh-verfilming.
7. **Tucker**
Spijtig genoeg heeft deze mooie film aan de kassa gefaald, maar zelden werd de droom van een man zo indringend verfilmd.

Net buiten de prijzen vielen: *Indiana Jones and the lost crusade* — *Dirty rotten scoundrels* — *Talk radio* — *The accused* — *Oliver & Company* — *Torch song trilogy*.

Kostuums naar maat.
HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

OP DE BARRIKADEN

„Politiek is rot!” beweren vele burgers. En menigeen onder ons staat met zijn mond vol tanden. Nochtans is niets minder waar dan dat. Natuurlijk, waar mensen zijn wordt er „gemenst”. Maar *vorm geven* aan onze Vlaamse, Zuidnederlandse gemeenschap is een hoge sociaal-menselijke opdracht. En meteen schuif ik mijn nieuwjaarswens voor je neus. Deze 5 jaar, 1989-1993, zullen immers de belangrijkste scharnierjaren worden naar de volgend eeuw toe. Een mens waard: voor Vlaanderen én Europa. De grondwetsherziening; het begraven van de Koude Oorlog; de volkerenheropleving in Midden- en Oost-Europa; de ontgrenzing...

En waar staan wij — de Volksunie — met onze *politieke akademies*? Onze *afdelingen* dus, die *voelkringen* moeten zijn? Weten we wat er in ons dorp omgaat? Trekken we het zelfde spoor? Kennen we onze basis? Of heeft de worm van de oppervlakkigheid in onze programmering? Geven wij nog een afdelingsblad uit? Bestuurslid zijn — een mandaat uitoefenen, betekent *kommunikatie*. Beluisteren, ontdekken, mee-beleven, vertolken, vormen, ageren... dat is Vlaanderen 1990. Een *totaal-beweging* worden. Vóór bijna 120 jaar schreef Emile de Laveleye enigszins geringschattend over de Vlaamse beweging: „Il n'y a rien ici de semblable à l'agitation profondes des Tchèques en Bohême, des Magjars en Hongrie, des Slaves en Croatie...” (We zouden er nu Roemenië, Midden-Duitsland (DDR), Slovenië enz. aan kunnen toevoegen). Nochtans was die beoordeling onjuist. Priester Daens, August Vermeylen, Lodewijk de Raet — om die tijdgenoten maar te noemen — zagen verder, zij dachten evenzeer natievormend. Onze natie heeft nu bijna haar juridische vorm — 102 jaar nadat de Kamer er de eerste toespraak in het Nederlands (Vlaamsch!), onder loud protest, moest aanhoren (Edward Coremans — 1888)!

100 jaar geleden, in 1890, begon August Borms zijn middelbaar onderwijs in 't Klein Seminarie van Sint-Niklaas (waar wij op 16 okt. '89 onze startdag hielden!); helemaal in 't Frans. Het parlamentslid uit zijn streek, burggraaf Vilain XIIII uit Bazel, had diezelfde Edward Coremans nog uitgejouwd in 1888! Dezelfde Borms zou later de natievorming van Vlaanderen belichamen. Maar ook hij begon in zijn dorp, in zijn Waasland. Elkeen van ons is een Borms-in-miniformaat: de vertolk(st)er van de hele natie in zijn/haar gemeente. Die natie heet Vlaanderen in Europa. Met welke kwaliteitsaksenten doe je dit? Ongebonden — pluralistisch — Nederlands — democratisch — niet... ja, dat moet jij invullen. En beleven, dag-na-dag. Die moed en volharding wens ik je 365 dagen land „omme den Volke”.

Willy Kuijpers, Alg. Sekretaris

MEVR. PEETERS-NICASIE 88!

Op 29 dec. '89 werd mev. Peeters-Nicasie 88 jaar. Aan deze dame die gedurende zovele jaren als eerste VU-sekretaresse haar beste krachten wijdde, bieden wij onze welgemeende wensen. Niet alleen voor haar verjaardag maar ook voor dit nieuwe jaar.

Lezers die mevrouw Nicasie gekend hebben — en waarom niet ook zij die haar kennen van „horen zeggen” — kunnen haar schriftelijk bereiken op haar adres: M.-Joséstraat 1 te 8400 Oostende-Raversijde. Een kaartje zal haar beslist veel plezier doen!

KIJK, VNOS OP DE BUIS

„Naar Oostland willen wij rijden”, zo zingen wij.

Dat deed VNOS bij de jaarwisseling. In het oosten van ons oude Europa gaat immers de zon van de vrijheid aan het dagen.

Samen met Willy Kuijpers verbroederde een Vlaamse delegatie met een Duitse gemeenschap uit de DDR. Een zinvolle inzet van het nieuwe jaar.

Vandaar reisden wij door naar het land dat met bloed z'n vrijheid heeft afgedwongen met de kerstdagen: *Roemenië*.

In gezelschap van professor Masalar, hoogleraar te Leuven en Roemeens vluchteling en van Willy Kuijpers.

Doel: Vlaams-Roemeense banden smeden op cultureel, wetenschappelijk, politiek en karitatief vlak.

Over dit alles verslag in de VNOS-uitzending van vrijdag 12 januari 1990 om 19u. op BRT 1. Nieuws, heet van de naald over het nieuwe Roemenië, over Oost-Duitsland. En een nieuwjaarsgesprek over Vlaanderen met VU-voorzitter Jaak Gabriëls.

Een VNOS-uitzending om niet te missen!

Van 16 tot en met 28 december hielden 65 Baskische ex-politieke gevangenen een hongerstaking in de Sint Antoniuskerk van Bilbao. Daarmee vóólden ze de aandacht van de internationale publieke opinie trekken op het lot van de meer dan vijfhonderd Baskische politieke gevangenen die thans in Spaanse gevangenissen verspreid zitten, vaak meer dan 1.000 km van de woonplaats van hun familieleden verwijderd. Bij het einde van de 12 dagen durende hongerstaking, op donderdag 28 december, trokken enkele duizenden betogers door de straten van Bilbao om hun solidariteit met de hongerstakers te uiten. Ook een delegatie van het Vlaams-Baskisch solidariteitskomitee *Anai Artea* nam, met eigen spandoek, deel aan de humanitaire betoging. Op de spandoek het Baskische symbool lauburru, de Vlaamse Leeuw en de tekst: „Vlaanderen-Euskadi: Elkartasuna (solidariteit)”.

LIMBURG

JANUARI

13 MUNSTERBILZEN: Grootse kaartavond. Om 20u. in café Bloemenhof. Prijzen: Fiets en verdeeld varken. Org.: VU-Munsterbilzen.

16 MUNSTERBILZEN: Om 20u. bestuursvergadering VU-Munsterbilzen.

VU-MUNSTERBILZEN IN ROUW

Op 65-jarige leeftijd overleed de heer Leon Jans, ondervoorzitter van VU-Munsterbilzen.

Als een van de oprichters van VU-Munsterbilzen 25 jaar geleden, hadden wij hem dit jaar moeten huldigen. Wij hebben er echter de kans niet voor gekregen. In al zijn bescheidenheid wenste hij dit ook niet. Ook bij de nieuwe bestuursverkiezing aarzelde hij niet om zijn verantwoordelijkheid op te nemen...

Op tweede kerstdag werd hij ten grave gedragen. Bij het graf sprak Bert Verleysen, voorzitter VU-Munsterbilzen, woorden van afscheid. Wij citeren uit zijn toespraak:

„Leon, begin december heb je mij nog getelefoneerd om je te verontschuldigen op ons jaarlijks ledenfeest van VU-Munsterbilzen. Wij zullen je missen op onze vergaderingen. Jij had duidelijke standpunten. Wat het Vlaams-nationalisme voor je betekende, wist iedereen. Jij had begrip en respect voor ieders mening.

Hevige en verhitte discussies kon jij rustig overschouwen en jij verstond de kunst om besluiten te formuleren waar de groep als een man kon achterstaan.

Op onze activiteiten was hij de man die zich nauwgezet kweet van administratieve taken. Alles was dan ook piekfijn in orde. En tussen al die paperassen door had jij oog en oor voor iedereen. Jij kende de noden en vragen van anderen. Jij had telkens een hartelijk woord over voor iedereen. Jijzelf echter, klaagde nooit. Jij wenste niemand tot last te zijn.

Leon, bedankt voor je steun, bedankt voor je wijze raad, bedankt voor je harde werken! VU-Munsterbilzen zal je missen...”

GEEN HERSENBREKER

De postdiensten hebben ons deze week parten gespeeld. De opgave voor onze „hersensbreker” bleef in Brussel X hangen. Zodoende krijgen onze liefhebbers een week respijt om hun hersenen te pijnigen. Volgende week komen we zeker met een volgende opgave. Ondertussen kan je nog oplossingen insturen voor onze fotokwis.

Toch kunnen we de winnaar van opgave 21 al meegeven. Uit de vele korrekte oplossingen werd Karel Van den Brande uit de Brandhofstraat 29 in Kapelle-op-den-Bos bekroond. Eerst-daags ontvangt hij een boekenpakket.

VU-GESCHENK VAN 10 MILJOEN VOOR DILSEN-STOKKEM

Door tussenkomst van onze gemeenteraadsleden is de Vlaamse minister van Verkeer akkoord gegaan met de toekenning van de som van 10 miljoen frank voor een wegenverbetering in de stad Dilsen.

Ook al heeft het huidige gemeentebestuur geen enkele keer willen ingaan op de voorstellen van de VU-raadsleden ter verbetering van het leefmilieu, of het kindvriendelijk maken van bepaalde plaatsen die kinderen nu eenmaal als hun speelplein beschouwen. Hierbij denken we speciaal aan een oude krot die de beleidsmensen monument „De Licht” noemen.

Ondanks alle tegenwerking door de CVP-SP-meerderheid (uit angst dat onze mensen een pluim zouden verdienen) zijn onze raadsleden steeds bereid om voor de ganse stad het beste te geven.

Waar onze raadsleden zeker niet mee akkoord kunnen gaan is dat het kasteel van Dilsen tussen de 60 en 80 miljoen frank gaat kosten als het klaar

zal zijn en dan nog alleen maar plaats is voor het kabinet van de burgemeester. Dit terwijl de mensen van de Heirbaan in Elen steeds opnieuw moeten wachten op een verbetering van het wegdek, nog niet gesproken over die mislukte weg voor het bejaardenhuis in Rotem waar ook nog een school aanwezig is.

Nog minder akkoord met de verhoging van de huisvuilbelasting van 800 fr. naar 2.250 fr., zachtjes uitgedrukt, bijna het driedubbele van 1989.

Nog niet gesproken over de grote rooms-ode benoemingshonger vanaf de Sporthal via het OCMW tot in de Dienst der Werken.

Onze VU-raadsleden zijn nooit tegen benoemingen geweest maar dan over alle dorpspolitiek heen en zeker niet op basis van alleen maar een partijkaart.

Voor ons is alleen een propere politiek van tel!

J. Wampers

BRABANT

JANUARI

12 HAACHT: Info-avond over dienstplicht. Om 20u. in kaffee Wiel's Palace, Markt te Haacht. Toegang gratis. Org. VUJO-Haacht.

NIEUWJAARS-PRAATKAFFEE TE HERENT

Op 13 maart 1989 belichtte Willy Kuijpers voor onze VU-fractie in de gemeenteraad de geplande vernietiging van ongeveer 8.000 dorpen in Roemenië. Dit rijke Midden-Europees gebied is een veelvolkerland. De minderheden leden er dubbel. Door dit hervormingsplan wilde Ceaucescu in de eerste plaats hen treffen om ze voor goed te onthemen. Het gaat hier over Hongaren, Duitsers, Joden, Zigeuners, Oekraïners, Polen, Tsjechen, Roethenen en Armeniërs. Vanaf de 10de eeuw werden ze door de Roemeense vorsten naar het dun-bevolkte Karpatengebied en de Donauvlakte gevraagd om er de ontginning tot stand te brengen. Je kan meer over dit alles vernemen tijdens een *Nieuwjaars-praatkaffee* ingericht door de *Herentse Dostfelkring*.

Zondag 14 januari 1990 van 14u.30 tot 17u., huize Veltem, Overstraat 60 te Veltem-Beisem. Met „Op de Barrikaden”, videofilm met W. Kuijpers; vraaggesprekken met *Annemie Van Winckel* over haar boek „Lotgenotes”, *Leo Lambert* over de slordige verkeerssignalisatie en *Liviu Masalar*, een Leuvens-Roemeens gast-hoogleraar en politiek vluchteling.

En clavecimbelspel door Monica Anjovina; voordracht door Lieve Devijver. Afrondend: *Vic Anciaux* over de „3de faze van de Staatshervorming”.

Een spetterende namiddag, boordevol informatie. Een ook dat nog: Je kan ondertussen de herinrichtingsplannen voor de Brusselsesteenweg bekijken!

13 KAPPELLE O/D BOS: VU-Nieuwjaarsbal. Om 21 un Palmhof, Schoolstraat.

14 AFFLIGEM-ESSENE: 5 jaar Bert D'Haesekring. Viering om 15u. in de parochiezaal te Esse-ene. Etienne Van Vaerenbergh houdt feestrede. Muzikaal opgeluisterd door Zakdoek.

20 LONDERZEEL: VU-bal in zaal Egmont met het overbekende orkest van Eddy Smets.

27 WILSELE-PUTKAPEL: VU-kaasavond met optreden van muziekgroep Zakdoek, in de parochiezaal van Wilsese-Putkapel.

27 HOFSTADE: Bezoek aan Brussel met VU-Hofstade: Parlement, katedraal en merkwaardige plekjes van Brussel. Rond 18u. samenkomst in 't Schuurke. Info: H. Van Inthoudt (015/41.62.33) of J. Steenssens (015/61.33.58).

NIEUWE AFDELING TE HAASDONK EN VRASENE

Een nieuwe VU-afdeling werd opgericht te Haasdonk. Het bestuur is als volgt samengesteld:

Voorzitter: Hubert de Roeck, 775.61.59

Ondervoorzitter: Denis van Camp, 775.82.69

Sekretaresse-penningmeester: Godelieve Maes, 775.61.59

Propaganda: Rombout Martens, 775.21.41

Bestuursleden: Koen van Duyse (775.18.42), Lea Smet (775.83.36) en Tille Vingerhoets (775.13.29).

In Vrasene werd de afdeling hersticht. De samenstelling van het bestuur ziet er als volgt uit:

Voorzitter: Albert Bolssens, 775.72.56

Sekretaris: Pieter Vereecken, 775.40.97

Penningmeester: Rachel Baetens, 775.83.17

Bestuursleden: Rachel Thoen (775.71.68) en Luc Kluskens.

Aan beide afdelingen veel werkwijzer en verbeelding!

WEST-VLAANDEREN

JANUARI

6 KORTRIJK: Nieuwjaarsreceptie van VU-arr. Kortrijk. Om 18u. in de bovenzaal herbrg 't Voske, Burg. Reynaertstraat 9. Met voorstelling projekt Welzijn en Amnestie, en delegatie van het Partijbestuur.

6 IZEGEM: Vlaams Huis, 13u.30: start Izegemse wandeling. Org.: Wandelklub Vlaams Huis.

12 IZEGEM: Vlaams Huis. Kaarting vanaf 20u. Ook op 14/1 vanaf 10u. Org. Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.

15 IZEGEM: Voordracht over porto en sherry, met degustatie, door Hendrik Creyten. Om 15u. in bovenzaal Oud Stadhuis. Org.: VVG-Izegem.

16 IZEGEM: Dr. Nuyttens spreekt over de menopauze. Om 20u. in 't Spiegelaarke, Brugstraat. Org.: FVV-Izegem.

20 IZEGEM: Terrein 4 Stadion om 16u.: Voetbalmatch Vlaams Huis-Mayboys. Org.: Voetbalklub Vlaams Huis.

25 IZEGEM: Bar auditorium, Kruisstraat 15 om 20u.: Pol Van Den Driessche en Rik Verlinde over de IJzerbedevaarten. Inkom 50 fr., abonnees gratis. Org.: Vlaamse Studie- en Vormingskring.

26 IZEGEM: Bovenzaal ASLK om 19u.30: Nieuwjaarsreceptie, met toespraken door Geert Bourgeois, Peter Aemeel en VU-voorzitter Jaak Gabriëls. Org.: VU-Izegem.

27 IZEGEM: Terrein Jeugdcentrum om 14u.: Voetbalmatch Elvisboys-Vlaams Huis. Org.: Voetbalklub Vlaams Huis.

31 OOSTENDE: Om 20u. in het Trefcentrum, Aartshertogstraat 4: Dialoog-ontmoeting met Koen Baert, Jan Loones en Jaak Vandemeulebroucke. Org.: VU-arr. OVD.

AFSCHEID VAN PAUL ROELOF

Amper 66 is, na een afmattende ziekte, Paul Roelof te Brugge overleden.

In het spoor van vader, „meester“, Roelof — ooit een Vlaams baken in het Ruddervoorde onderwijs — wijdde Paul zich in volle repressie-tijd aan de herleving van talrijke Vlaams-nationale verenigingen in het Brugse. Maar niet alleen het koor-leven (stichting van het Veremanskoor met Renaat Veremans) of het toneel-gebeuren (toneelmeester van „Gudrun“) wisten Paul te boeien, hij was onder de eersten om in West-Vlaanderen metterdaad de Vlaams-nationale partijwerking aan te pakken. Zo was Paul actief in de Vlaamse Concentratie en later in de Christelijke Vlaamse Volkunie. Uiteindelijk werd Paul duivel-doet-al en dus ook arrondissementeel sekretaris van de Volksunie.

De vaderlijke traditie én een echt Vlaams-nationalist waardig gaf Paul blijk van een bijzonder brede kulturele belangstelling, waaronder een echte passie voor het betere boek.

Stug, kritisch en nogal in zichzelf gesloten heeft Paul de landelijke en lokale politieke evolutie met Argus-ogen gevolgd.

Wie bij hem om raad kwam, deed dit nooit tevergeefs, ook toen de ziekte al had toegeslagen en Paul wist dat herstel uitgesloten was.

Wie Paul van nabij heeft gekend, zal zijn vriendschap nooit vergeten.

Guido Van In

WATERDOSSIER VOOR IZEGEM!

De Izegemse Volksuniejongeren maakten begin december op een perskonferentie de resultaten van hun wateronderzoek bekend. Het Waterdossier telt, bijlagen inbegrepen, 40 bladzijden en is het resultaat van twee en een half jaar studiewerk. VUJO is hiermee de eerste politieke formatie die met een zo lijvige milieustudie over de Izegemse regio uitpakt. Een primeur voor Izegem dus! Aan het dossier werd sinds 1986 gewerkt.

GRONDIG ONDERZOEK

Konkreet werd twee maal, gespreid over twee jaar ('88 en '89), een labo-analyse verricht van waterstalen, genomen uit zeven beken (de Mandel, Bruine-, Gistel-, Kasteel-, Kesteloot-, Lok- en Roobeek) en het Kanaal Roeselaere-Leie. Hieruit blijkt dat vooral het nitrieten-, ammoniak-, ijzer- en colibacillenbehalte boven de toelaatbare norm ligt.

OORZAKEN

Oorzaken van deze watervervuiling zijn ten eerste de overmaat aan landbouwmest en winterbemesting, die zorgen voor een verhoogd nitraatgehalte in het grondwater, wat het ongeschikt maakt als drinkwater. Ten tweede is er het sluikstorten en lozen van huishoudelijk afvalwater, dat een grote invloed heeft op het oppervlaktewater. Ten derde zijn er de industriële lozingen, die ook in onze regio illegaal plaatsvinden. Controleorganen zoals OVAM en VMZ dienen dit na te gaan maar de recente Sobemap-studie wees uit dat het er mank loopt (gebrek aan personeel, financieel wanbeleid, gebrek aan gegevens, bureaucratie, verregaande politisering,...).

In het dossier worden vervolgens de problematiek van de mestoverschotten uitgelegd, een materie die zich specifiek situeert in ons arrondissement Roeselare-Tielt.

OPLOSSINGEN

De Volksuniejongeren stellen volgende oplossingen voor:

1. Een mentaliteitswijziging bij de bevolking, die moet beseffen dat water een kostbaar goed is waarmee zuiniger moet worden omgesprongen.

2. Het wegwerken van de mestoverschotten. Hierbij verwijst VUJO naar het VU-voorstel van dekreet uit '86 waarbij de Vlaamse Eksekutieve jaarlijks beperking van en controle op het gebruik van mest bepaalt. Daarnaast is er het recente VU-krisisdekreet inzake bodem- en waterbescherming dat een tijdelijke stallenstop wil inlassen en op langere termijn de bemestingsnorm wil afbouwen volgens een door de overheid gedirigeerd schema in fasen. VUJO ziet in mestbanken geen definitieve oplossing.

3. Een strenge controle op illegale lozingen. Dit vergt vooreerst een grondige herstructurering en depolitisering van VMZ.

4. Een globaal rioleringsstelsel. Het stelsel in Izegem is uitgebouwd in tegenstelling echter tot de meeste Westvlaamse gemeenten, waardoor nog steeds geen globaal netwerk bekomen werd, dat zou moeten voeren tot het zuiveringsstation van Oostende, dat daardoor op amper 50 % van zijn capaciteit werkt. VUJO-Izegem vindt dat inkokeren enkel het probleem verlegt en verwerpt met klem dit als mogelijke oplossing!

UITBREIDING INDUSTRIEZONE?

Op het einde van haar perskonferentie pikte VUJO-Izegem nog even in op de problematiek van de industriezone, waar de jongste tijd nogal wat heibel rond was. VUJO gaat uit van het principe dat voor elke vierkante meter industriegrond, ook een vierkante meter natuurgrond (bij voorkeur een bos te Emelgem) moet vrijgemaakt worden. Dan pas kan Izegem een leefbare stad blijven en blijft er een evenwicht tussen economie en ecologie.

Daarenboven moet een mogelijke uitbreiding van industriezone onder strikte voorwaarden geplaast worden en al bij al kan het dan niet om een grote oppervlakte gaan.

AKTIEPROGRAMMA VOOR WESTHOEK

Ter uitvoering van het Geïntegreerd Aktieprogramma van de Westhoek keurde de Vlaamse Eksekutieve de oprichting van een Stuurkomitee en drie technische komitees goed. Bemerkingen betreffende de representativiteit van de vertegenwoordiging werden genegeerd. De ambities van de SP reikten niet verder dan een extra ABVV-vertegenwoordiger en de CVP konsolideerde haar oude hegemonie in de Westhoek.

VU-parlementairen Jan Loones en Michel Capoen nemen de despotische handelwijze van de CVP niet. Zo kan het volgens hen niet dat de Westhoek-gemeenten niet vertegenwoordigd zijn in de komitees. Haast alle Europese projekten worden door de gemeenten meegefinancierd.

Volgens hen werd een kans gemist om regionale verenigingen als Samenwerkingsopbouw Westhoek vzw bij deze te betrekken. Zo betaamt het evenmin dat de werknemersorganisaties bijna alleen vertegenwoordigers uit Oostende afvaardigen. Tot op heden omvat de omschrijving van de Westhoek nog steeds de arrondissementen Ieper, Veurne en Diksmuide.

Tevens stellen de VU-parlementairen dat het Algemeen Boerensindikaat, dat in de Westhoek niet weg te denken is, in tegenstelling tot de Boerenbond, noch in het Stuurkomitee noch in het Efrakomitee noch in het Landbouw- en Visserijkomitee zetelt.

Het ontbreken van een vertegenwoordiger uit de

toeristische sektor is evenmin begrijpelijk, temeer daar de toekomst van de Westhoek deels in een verdere niet louter konsumptieve toeristische ontplooiing ligt.

Met een feit dat al teveel projekten die in het verleden werden goedgekeurd infrastructuurwerken inhouden, kunnen de VU-parlementairen evenmin genoegen nemen. Dienaangaande eisen zij voortaan voor ieder projekt een voorafgaandelijk onderzoek naar het tewerkstellingseffect ervan. Pas dan zullen de Europese fondsen de Westhoek ten goede komen.

TOMBOLA TE IEPER

De uitslag van de worstenkaarting bij VU-Ieper.

Koffietzet: Daniël Deraeve. Tuinzetel: Michel Gillioen. Inox-schaal: Honoré Verstraete. Champagneglazen: Gilbert Stamper. Siervaas: Marc Bossaert.

Tombolakaarten: 043 — 049 — 074 — 090 — 115 — 119 — 123 — 129 — 176 — 202 — 312 — 383 — 401 — 581 — 650 — 726 — 1044 — 1050.

Prijzen af te halen bij Willy Lemaire, Paddevijverstraat 15 te 8900 Ieper, tot 31 januari 1990.

FEEST BIJ VU- INGELMUNSTER

Het bestuur ontving staatssecretaris Vic Anciaux in de voor de gelegenheid opgesmukte feestzaal van 't Molentje. Letterlijk en figuurlijk dansten de leeuwens aan muren en plafond. Na gemoedelijk gekeuvel onder de talrijke aanwezigen, onder wie: volksvertegenwoordiger J.P. Pillaert, schepen Geert Bourgeois en OCMW-voorzitter Bernard De-poortere uit Izegem, arr. voorzitter Joris Verbeke. Voorzitter Armand Beyaert opende het officiële gedeelte. Na een beetje historiek van de VU ter plaatse wees hij naar het pijnlijk verlies van stuwende kracht André Roels, dr. Hugo Vandenbulcke en John Olivier. Een dankwoord aan de lokaalhouders Eric en Mariette ging gepaard met het aanbieden van een bloemstuk door raadslid Herman Dewitte.

Eregast Vic Anciaux die vooraleer het woord te nemen het „traditionele“ lint doorknipte, had het in de eerste plaats over het begrip Vlaams-nationalist zijn in de hedendaagse maatschappij en cultuur. Hij gaf het treffende voorbeeld van wat er momenteel in de Oostbloklenden gebeurt, dat getuigt van een nationalisme.

Hij eindigde zijn toespraak met de afdeling Ingelmunster geluk te wensen met de genomen initiatieven en wenste ze veel succes in de toekomst. Nadien deed iedereen zich te goed aan een stevig Bruegelmaal, om achteraf nog een pintje of een borrelke „te pakken“.

Kortom een geslaagde opening met een tevreden bestuur, voldane leden en simpatisanten.

HERINNERING AAN ROGER CORNELIS

Tijdens de voorbije kerstperiode werden weer heel wat woorden besteed aan vrome wensen en boodschappen van hoop en vrede. Even later was de tijd rijp om kwistig met nieuwjaarswensen voor de propen te komen.

Toch is de kerstperiode vaak een tijd van bezinning. Een moment waarop we even terugblikken op wat geweest is. In deze dagen kan men een gemis dikwijls pijnlijk scherp aanvoelen.

De familieleden van de veel te vroeg gestorven Roger Cornelis en Volksunie afdeling-Middelkerke, waarvan Roger bestuurslid was, voelen dezer dagen, een grote leemte in hun midden.

Roger Cornelis werd geboren in Gistel op 3 februari 1941. Op 21 mei j.l. overleed hij na een ziekte waar hij met verbetering en een bijna bovenmenselijke kracht tegen vocht, maar die hem tenslotte toch ongenadig velde.

Roger Cornelis was een man vol levenskracht, bruisend van vitaliteit. Hij was een bouwer en een vernieuwer, hij was een rusteloze werker die handen te kort had om de vele plannen en dromen die hij koesterde in daden om te zetten. Hiervan kunnen Rose Marie, Carmen, Johan en zijn schattig kleindochtertje getuigen. Ook de mensen waarmee hij samenwerkte in restaurant Were Di, waarvan hij de toegewijde uitbater was, zullen zijn werklust en het scherp inzicht dat hij bij z'n werk aan de dag legde nooit loochenen. De leden en bestuursleden van VU-Middelkerke hadden het voorrecht met Roger te mogen samenwerken. Hij was een toonbeeld van idealisme en trouw, een echte kameraad.

VU-TIELT TEGEN GESKO-ONTSLAGEN

De VU-Tielt eist de intrekking van alle 21 Gesko-ontslagen. Naar aanleiding van de brief in verband met vooropgesteld ontslag van 21 Gesko's, die de Volksunie stuurde naar alle Gesko's en de pers, vond Rotsaert er niet beter op klacht neer te leggen bij de Rijkswacht. Zes mensen van het Volksuniebestuur van Tielt — de gemeenteraadsleden Jacky Vanmaele en Leon Houtteman, OCMW-raadslid en voorzitter VU-Tielt José Lampaert, Hilde Houwen, Geert Deraedt en Piet Verslegers, leden van diverse adviesorganen — zijn verhoord geworden door de Rijkswacht. Ze verklaren voet bij stuk te houden en niets af te zwakken aan bovenvermelde brief.

De Volksunie blijft intrekking van alle ontslagen eisen. Op een ondemokratische en autoritaire manier d.w.z. zonder raadpleging van de diverse adviesorganen, van de diensthoofden en van de vakbonden gaat de huidige CVP-SP-meerderheid zo maar over tot afdanking van 21 mensen.

Dergelijke handelswijze is onaanvaardbaar voor de Volksunie!

De brede kulturele groei van Tielt in de jaren '80, voor één keer in goede verstandhouding met een steeds dalend werkloosheidscijfer, is niet een marginale lukse-aangelegenheid, maar een belangrijk gegeven in de vooruitgang van de stad. De huidige meerderheid (CVP-SP) heeft het recht niet een cultuurbegrip te blijven hanteren, zoals het mischien nog aan de orde was in de jaren '50. De Volksunie verzet zich tegen maatregelen die op zulke ergerlijke wijze op het sociale vlak de jarenlange inzet van mensen aantasten.

De familieleden en vrienden van Roger missen hem in deze dagen meer dan ooit, maar zij putten kracht uit de dankbare herinnering om hem die nimmer zal vervagen.

ABONNEMENTEN- SLAG '89-'90

WERVERS

1. Luk Van Biesen, Halle-Vilvoorde	16
2. Ward Herbosch, Wommelgem	12
3. Wim Duys, Broechem	10
Pierre Vos, Riemst	10
5. Liske Vanhorenbeek, Hofstade	9
6. Walter Storms, Lovendegem	7
7. Rob Geeraerts, Laakdal	6
Willy Kuijpers, Herent	6
9. Patrick Minnaert, Gent	5
Georges Raes, Ledegem	5
11. Anny Lenaerts, Wiirijk	4
12. Freddy Aerts, Berlaar	3
René Clompen, Destelbergen	3
Kamiel Ryon, Steenokkerzeel	3
Nieke Stradiot, Sint-Lievens-Esse	3
Bob Van Ouytsel, Lier	3
VU-Vilvoorde	3
18. Rita Borremans, Geraardsbergen	2
Hubert De Roeck, Haasdonk	2
Lutgart Decoster, Machelen	2
Maurits Passchyn, Meise	2
Laurent Plas, St-Ulriks-Kapelle	2
Miel Uytendoven, Buizingen	2
Cecile Vens-Demuynck, Izegem	2
Bert Verleysen, Munsterbilzen	2
Mark Vermynen, Haacht	2

ARRONDISSEMEEL . . . Nieuwe % t.o.v. streefnorm

1. Halle-Vilvoorde (1)	70	34,3
2. Tongeren-Maaseik (2)	32	34
3. Roeselare-Tielt (3)	26	29,9
4. Sint-Niklaas (4)	18	26,9
5. Mechelen (5)	26	25
6. Turnhout (6)	22	24,7
7. Dendermonde (10)	13	21,3
8. Gent-Eeklo (11)	40	21,1
9. Oostende-Veurne-Diksmuide (7)	19	20,4
10. Antwerpen (8)	63	20,1
11. Leuven (12)	30	18,8
12. Kortrijk (9)	15	18,1
13. Brussel (14)	11	15,9
14. Brugge (13)	13	15,1
15. Aalst (16)	19	13,6
16. Hasselt (15)	12	13,3
17. Oudenaarde (17)	3	8,8
18. Ieper (18)	3	8,6

Totaal 435 . . . 21,8

Streefnorm: tegen pasen 1990 wil WIJ met 2000 eenheden sterker worden. Elk arr. kreeg daarvan een % toegewezen. Van week tot week brengen wij een overzicht van deze ruk voorwaarts.

(*): plaats vorige week.

**Houtzagerij
DE ROOSE N.V.**
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij

AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86

AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

OOST-VLAANDEREN

JANUARI

11 ZELE: Nieuwjaarsreceptie. Om 20u. in de trouwzaal van het gemeentehuis. Org.: FVV-Zele.
12 SINT-AMANDSBERG: Nieuwjaarsreceptie, vanaf 20u. voor leden en simpatisanten. Raadszaal Oud-gemeentehuis, Antwerpse stwg. Eregast: Jaak Gabriëls. Org.: VU en FVV-Sint-Amandsberg.
20 ERTVELDE: Jaarlijkse ledensamenkomst VU-Ertvelde, met Breughelmaaltijd. Meer info volgt.

WETTEREN, BIJNA 1 JAAR VU-OPPOSITIE

1 jaar non-beleid in Wetteren? Enkel de Volksunie heeft beleidsplannen voor de verschillende materies.

Openbaarheid van bestuur? De VU-fractie dient een voorstel in en Wetteren krijgt als één der eersten in Vlaanderen zijn reglement.

Effektieve openbaarheid van bestuur? Kommissievergaderingen worden 1 dag voor de gemeenteraad belegd, waarin de meerderheid dan nog tegenstrijdige voorstellen doet.

Onregelmatigheden bij de verdeling van de cultuursubsidies? De VU dient klacht in bij de cultuurpaktkommissie en krijgt gelijk.

Problemen bij de watervoorziening en aangaande de exploitatievergunning van hoogrisiko-bedrijven bij de Thovadecbrand? De gemeenteraad stemt, op voorstel van de VU-fractie, een rampenplan.

Een jaarlijks gedurende enkele maanden gesloten cafetaria van de sporthal? De VU-fractie bedingt een verbreking van de huurovereenkomst en nieuwe, betere konsessievoorwaarden.

Geklungel bij de verdeling van de gelden uit het Fonds Van Den Bossche? De VU-fractie zorgt voor herschikkingen en andere aksenten.

U merkt het. In soms moeilijke omstandigheden probeert de VU-fractie het beleid van Wetteren vanuit de oppositie mee te oriënteren. En het lukt!

Ons geheim? Keihard werken, contact met de hele bevolking en overleggende interne samenwerking. Een tip voor de partijtop?

Francis Van Lindt
 VU-gemeenteraadslid

MOERZEKE EN KASTEL VOOR ROEMENIE

Zoals op vele plaatsen in Vlaanderen is ook in Moerzeke en Kastel een solidariteitsactie op touw gezet na het vertonen van de treffende televisie-beelden uit Roemenië. Heel wat vrijwilligers waren spontaan bereid in te gaan op de oproep van het Vlaams Socio-Kultureel Centrum 't Moleken te Moerzeke om een geldinzamelactie te organiseren op zondag 24 en maandag 25 december.

De omhaling bracht in Moerzeke 50.000 fr. op. De mensen van Kastel uitten hun solidariteit met een opmerkelijk bedrag van 30.000 fr.

De totale som van 80.000 fr. werd ondertussen gestort op rekening van Artsen zonder Grenzen met vermelding SOS-Roemenië.

VU-KLACHT TEGEN OCMW-AALST

Volksvertegenwoordiger Jan Caudron heeft klacht neergelegd bij de provinciegouverneur tegen het OCMW-Aalst.

De Raad van het OCMW heeft immers het voornemen een financiële betwisting tussen een geneesheer-bioloog en een apotheker-bioloog van het Aalsters Stedelijk Ziekenhuis, te regelen ten nadele van de gemeenschap.

In juni 1982 bestelde de OCMW-raad eenparig dokter Matthieu te schorsen op verdenking van zware financiële onregelmatigheden. Tijdens de zitting van het beheerskomitee van het Ziekenhuis van december 1989 werd overeengekomen het raamakkoord goed te keuren waardoor de betreffende dokter opnieuw in dienst kan treden.

Dit raamakkoord voorziet ook dat de oude schuld van 3,7 miljoen die dokter Matthieu aan apotheker-bioloog De Bie nog moet betalen zal vereffend worden niet door de schuldenaar maar door de vzw van de ziekenhuisartsen. De klacht van Caudron gaat tegen het verkeerd aanwenden van de gelden, door de dokters samengebracht om nieuwe medische apparatuur aan te kopen. De schuld moet door de betreffende dokter betaald worden.

De eventuele verarming van de kas van de vzw zal het concurrentievermogen van het Stedelijk Ziekenhuis verzwakken en schaadt ook de belangen van het OCMW en de Aalsterse belastingbetaler die moet opdraaien voor het tekort, aldus Jan Caudron.

ANTWERPEN

JANUARI

5 RIJKEVORSEL: Kienavond, Parochiezaal Sint-Jozef, om 20u.

8 HERENTALS: Kontakt Top-basis VU-Herentals-Herenthout-Kasterlee.

9 BORGERHOUT: Nieuwjaarsreceptie, aangeboden door VU-Borgerhout. Zaal Gietschotel, Lode van Berckenlaan 179. Eregast: Jaak Gabriëls.

12 ANTWERPEN: Worstenbroodavond met als gast: burgemeester A. Denert. Cremerie De Bie, Carnotstraat 132 te 2000 Antwerpen. Vanaf 19u.; 150 fr. p.p. Inschrijven: 03/216.14.70.

12 HULSHOUT: Kienavond Verlooykring, Voetbalkantine Zw. Duivels Westmb. om 20u.

13 EDEGEM: Worstenbrood. Om 20u.30 in Drie Eiken. Inschrijven in het lokaal of bij bestuursleden tot 12/1. Org.: VNS-Edegem.

13 HOBOKEN: Nieuwjaarsreceptie voor pers en leden VU-Hoboken, met Willy Kuijpers. Aanvang 11u. Inschrijvingen: 828.95.46 na 15u.

18 MEERHOUT: Studiedag „Profiel van de VU enz.“. Vlaams Onthaalcentrum om 20u.30.

20 GEEL: Arrond. Mosselpeest in zaal Sint-Amands Geel om 20u.

21 HERENTHOUT: Kiennamiddag Trefcentrum, zaal Lux Herenthout om 14u.30.

25 LIER: Dia-avond over Rusland. Gastspreker: Walter Luyten. Om 20u. in VNC-Lier, Berliarij 80.

26 TURNHOUT: Kienavond Vlaamse Kring Turnhout in de parochiezaal van Zevendonk om 20u.

28 ARENDONK: Kiennamiddag Vlaamse Kring Arendonk in de Parochiezaal Sint-Jozef Voorh. om 14u.30.

29 TURNHOUT: Kontakt top-basis VU-Rijkevorsel-Turnhout-Oud-Turnhout.

30 MEERHOUT: Kontakt top-basis VU-Geel-Mol-Meerhout.

KEMPEN: PROTEST TEGEN DRIJFMEST

Senator Rob Geeraerts trok met een VU-delegatie uit de Kempen naar minister Kelchtermans. De protestmanifestatie had vooral tot doel het feit aan de kaak te stellen dat minister Kelchtermans (en met name de diensten van Arol) nog steeds vergunningen verlenen aan Nederlandse bedrijven om drijfmest te komen storten op Vlaamse gronden.

In het dossier zit het relaas van een recente vergunning, verleend aan een bedrijf uit Reusel, dat op gronden in Geel (op 30 km afstand!!!) mag komen storten.

De manifestatie stond onder leiding van VU-senator Rob Geeraerts, vergezeld van VU-provincieraadslid Staf Driesen uit Herenthout en de VU-gemeenteraadsliden Lilliane Tops uit Geel, Ludo Helsen uit Laakdal en Eerlinghs uit Peer.

De technische adviseur van de minister poogde uit te leggen dat het hier ging over bemesting en niet over storten, wat door de betogers tegengesproken werd, omdat er in de Kempen reeds voldoende (en zelfs teveel) meest aanwezig is. Nederlandse mest is dus overtollig en schadelijk voor het milieu.

De betogers vroegen ernstige maatregelen om de afvaltransporten tegen te houden en ook om voldoende controles in te bouwen. De adviseur beloofde uiteindelijk het betrokken dossier te laten nakijken. (Inzake dit dossier had trouwens de

gemeente Geel en ook de betrokken drinkwatermaatschappij negatief advies voor de vergunning gegeven!).

Wat baten de gemeentelijke initiatieven tegen de overbemesting, indien de minister nog steeds buitenlandse mest toelaat? In schril contrast hiermee staat trouwens de recente beslissing van de minister om de binnenlandse mestproduktie aan banden te leggen, omwille van het feit van de overproduktie aan drijfmest. Senator Geeraerts hekelde daarom de voortdurende toevoer, met ministeriële goedkeuring, van Nederlands mest.

De VU zal opnieuw naar de minister stappen indien geen adequate maatregelen volgen! Senator Geeraerts zal ook staatssecretaris Miet Smet, die verantwoordelijk is voor grensoverschrijding van afval, interpellieren over deze zaken (zie de tekst van de interpellatie in het dossier).

Zoals U merkt in het dossier gaat het hier wel degelijk over afval (want men wil dit goede kwijtgeraken, men heeft het niet nodig voor de bemesting). De Europese commissie heeft wel verklaard dat men de grenstransporten niet mag tegenhouden, omwille van het vrij verkeer van goederen, maar dan houdt de EC geen rekening met het feit dat het hier over afval gaat. Onze ministers zijn hier te vlug door de knieën gegaan en slikken dus het Nederlandse afval zonder morren, terwijl ondertussen onze natuur kapot gaat...

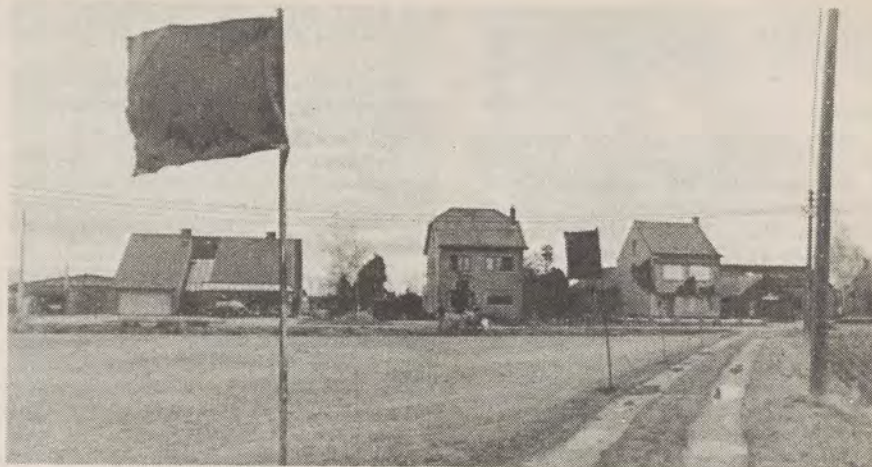
ZWARTE VLAGGEN TE ZAMMEL

De Grote Steenweg te Geel-Zammel staat reeds jarenlang bekend als een van de gevaarlijkste en drukstbereden wegen van Geel.

Deze baan met zijn in zeer slecht verkerend fietspad is zeker niet de aangewezen weg om jonge voetgangers en fietsers langs te sturen. Want dit zou vragen om verkeersslachtoffers.

Het Geelse stadsbestuur wil nu om verkavelingsredenen pad 191 dermate verleggen dat de Zammelse jeugd, die druk gebruik maakt van dit pad op de lagere school te bereiken, een dertigtal meter langsheen de gevaarlijke baan zal gestuurd worden, wat nu niet het geval is.

Tegen deze onzinnige beslissing heeft de Vlaamse Aktiegroep Geel in het verleden reeds gereageerd: zo werd er namens de toekomstige verkeersslachtoffers een doodsbrief bezorgd aan het schepenkollege. Tevens heeft de aktiegroep samen met een aantal buurtbewoners bezwaar ingediend n.a.v. de commodo- en incommodo-procedure.

Zwarte vlaggen te Zammel...

Om haar bezwaren kracht bij te zetten hebben buurtbewoners en de Vlaamse Aktiegroep Geel nu

zwarte rouwvlaggen geplaatst langs het bedreigde pad. Gehoopt wordt dat deze actie — alsmede door het blijvend protest van de buurtbewoners — het stadsbestuur alsnog tot andere inzichten gebracht kan worden.

NIJLEN HELPT ROEMENIE!

De dramatische gebeurtenissen van de jongste weken in Roemenië kunnen niemand onberoerd laten. Zeker niet in Nijlen, waar de gemeenteraad reeds op 5 juni 1989 besliste het Roemeens dorp Hodora te adopteren. Hodora is een van de 8.000 dorpen die diktator Ceausescu simpelweg van de kaart wou vegen.

De omwenteling in Roemenië biedt nu — gelukkig — een totaal ander perspectief. De diktator is verdwenen en Hodora zal niet door bulldozers weggeveegd worden. Zodra de toestand enigszins opgeklaard is, zal het Nijlens gemeentebestuur trachten een duidelijk beeld te krijgen van het geadopteerde dorp... en zijn noden.

Ondertussen steunden Bevel, Kessel en Nijlen entoesiast de inzameling van winter- en regenkleddij en onbederfbare eetwaren, georganiseerd door de plaatselijke afdeling van het Rode Kruis in samenwerking met het Gemeentebestuur.

Het gemeentebestuur organiseert verder in samenwerking met het Kempens Symfonisch Orkest en een trits gelegenheidsmedewerkers een liefdadigheidsopvoering van „Peter en de Wolf”. Dirigent Dirk Boij zal met een orkest van ruim 40 leden andermaal borg staan voor een hoogstaand muzikaal gebeuren. De opbrengst van dit enig concert gaat volledig naar de kinderen van Roemenië. Kinderen en volwassenen worden op zondag 14 januari om 15 uur in de Gildenzaal te Nijlen verwacht. Kaarten zullen via de scholen te koop aangeboden worden en zijn verder te verkrijgen tijdens de normale openingsuren in het tijdelijk gemeentehuis van Nijlen (Bevelsesteenweg), op de dienstkantoren in Bevel en Kessel en tenslotte in de gemeentelijke bibliotheek.

In 1959 werd de Universele Verklaring van de Rechten van het Kind opgesteld. En dus werd onlangs de „Conventie voor de rechten van het Kind” goedgekeurd. Het Gemeentelijk Unicef-Komitee sloot zich bij een verzoekschrift-actie aan, waarbij de Belgische regering verzocht wordt deze Conventie voor de Rechten van het Kind — voor ons land — te bekrachtigen. In het totaal werden 560 verzoekschriften uit Bevel, Kessel en Nijlen aan de nationale regering verzonden. Een en ander werd mogelijk door de actieve medewerking van alle scholen uit onze gemeente.

HET WORDT MENENS IN MECHELEN...

Stilaan maar zeker krijgt de Mechelse CVP-SP bestuurskoalitie het warm, zeer warm. Oorzaak? Men krijgt het door dat men niet kan blijven rommelen en spelen, dat een serieus beleid zich meer en meer opdringt. De door de vorige schepen van Financiën en Begroting (Kris van Esbroeck) zachtjesaan in evenwicht gebrachte begroting zal volgens dienstjaar 1990 toch alweer 350 miljoen in onevenwicht zijn, tenzij men „iets uit de mouw kan schudden”...

De begroting van de stad Mechelen, meer dan 3 miljard, bestaat voor nagenoeg 2/3 uit personeelslasten. Dat personeel is nagenoeg het best betaalde stadspersoneel van gans het land. En daar waar CVP-schepen Stevens eerst nog ruimte zag voor een loonsverhoging, zegt hij nu dat via een herwaardering van het personeelsstatuut, een betere motivering en een doorgedreven rationalisatie en reorganisatie (lees: afvloeiingen op termijn) het mogelijk moet zijn om het globale pakket aan uitgaven van stads- en OCMW-personeel maximaal ten hoogste te laten grenzen aan het peil van '89. Samen met de kollega's uit het kollege werkt hij nu intens aan een „grondig vernieuwend beleid” voor de eerstvolgende jaren, waarvan het plan ten laatste uiterlijk begin april '90 moet klaar zijn.

Enkele bedenkingen van onzentwege hierbij. Als de schepen spreekt van een „totaal vernieuwend beleid” dan bekent hij eigenlijk dat de CVP, die nagenoeg nooit weg was uit de koalitie, het altijd slecht heeft gedaan. Dan erkent de SP dat haar vorige burgemeester en schepenen totaal fout zijn geweest. Door te wachten tot begin april '90 geeft de schepen toe dat het afgelopen jaar niets is gedaan (buiten mee te reizen telkens wanneer KVM Europees ging lauweren oogsten) en dat hij enkele jaren terug met zijn hevige en fel verzet tegen voorlopige twaalfden fout zat, enz...

Op het andere derde van de begroting gaat men „eksperimenteren”: hier en daar wat eigendom verkopen, alternatieve beheers- en exploitatiestructuren zoeken (dus met instemming van de SP!), snoeien in de investeringen, samenbrengen van over de stadsgebieden verspreide diensten (centralisme!), en (cit.): „nieuwe belastingen en retributies wanneer nodig”. Verder haast het kollege zich om te schermen met cijfers van achterstallige subsidies (o.m. uit het recente fonds-Van den

Bossche), terwijl ze echter zelf knoeiend met de subsidies die het verstrekt. Zo stond schepen van Onderwijs Demeester met zijn mond vol tanden wanneer hem vanop de oppositiebanken de vraag werd gesteld waarvoor een aan een met migrantenwerking bezig zijnde inrichting gegeven som was bestemd. Ze was ingeschreven onder „lektuur e.d.”.

Ondertussen begint er echter steeds meer beroering te ontstaan i.v.m. de politieke vluchtelingen. Mechelen heeft zich immers op dat gebied een kwalijke reputatie opgebouwd: als middelgrote stad biedt men gastvrijheid aan zo'n 500 vluchtelingen (1/18 van het totaal van ons land), waarvan er slechts 1/4de met een erkenning op zak loopt. Als vanzelfsprekend heeft een reeds ernstig in moeilijkheden verkerend OCMW hieraan een ekstra-probleem, maar bovendien ziet het Blok hierin een buitengewone kans om de eigen stadsbevolking nog wat meer op te juttten, iets wat ook enkele CVP'ers en PVV'ers stilletjes doen. Het is duidelijk: meer dan werk te over voor Candries, Verlinden en Anciaux van de VU-fractie...!

Marc Hendrickx

VOLKSUNIEBAL IN KONINGSHOOIKT

In de vernieuwde zaal van Koningshooikt werd het 21ste VU-bal georganiseerd. Wij danken allen die meewerkten dan dit sukses. Voor hen die er niet bijwaren maar ook inkomkaarten kochten volgt de uitslag:

1. een fiets: nr. 372.
2. een elektrische frietketel: nr. 367
3. een elektrische warmwaterketel: nr. 1209.

Deze prijzen zijn af te halen bij: Jos Goris, Mechelbaan 19, 2578 Koningshooikt, tel. 482.13.16.

Nogmaals, dank u.

Hou nu reeds de datum vrij voor het 22ste VU-bal op zaterdag 1 december 1990.

DDR-JONGEREN

Tijdens het weekeinde van 7 tot 9 december nodigde de werkgroep Muur, zeg maar Volksuniejongeren, een veertiental DDR-jongeren uit naar Vlaanderen en dit naar aanleiding van de val van de Muur in Berlijn. Dit prachtig initiatief kreeg, terecht vind ik, uitvoerig aandacht in de pers. Zo kwam(en) de Volksunie(jongeren) met een positieve aktie in de publieke belangstelling!

Jammer vind ik dat dit initiatief voor het weekblad WIJ „slechts” een „doorde-weeks” gebeuren is en hierover weinig te lezen staat. De aktie van de werkgroep Vlaanderen 2000 enige tijd geleden, eveneens een lofwaardig initiatief, kreeg daarentegen een volledige pagina in WIJ!

Mieke Cuveliers, Gent

ENGELSE ZIEKTE (1)

Het werd hoog tijd dat WIJ eens een „omslagverhaal” besteedde aan de ziekte, die voortvloeit uit dezelfde oorzaken als het haast belachelijk geworden franskiljonisme.

Onder de titel „Tegen het Engerlands” geeft lic. Jaak Peeters als een van de oorzaken van de Engelse ziekte als doorslaggevend: de slordige taalkennis van vele Vlamingen (WIJ, 24 nov. j.l.).

Niet alleen onze ministers weten niet eens dat „mits” moet gevolgd worden door een vervoegde vorm van een werkwoord. Voortdurend hoort men op de BRT het woord „mits” gebruiken met een naamwoord. Een paar dagen geleden was het Jean-Luc, die in Nederland een perskonferentie gaf. Hij gebruikte het woord „kortelings”, waar hij bedoelde „eerland” of „binnenkort”. Het komt boers en armzalig over.

Helaas! VTM en BRT munten niet uit door hun keurige taal. De Engelse woorden „trend”, „iets runnen” enz. krijgen ingang zoals zelfs het Duits „überhaupt”.

Is dat iets anders dan slordigheid of zou het soms snobisme zijn? Nu zal een WIJ-lezer een beschuldigende vinger opsteken, maar het woord „snob”, zoals b.v. het woord „sport” geven een duidelijker beeld en behoort tot de 70 % niet Keltisch-Germaanse woorden van onze oertaal. Dit geldt voor alle moderne talen.

Om even terug te komen op het woord „snob”, dan denken we ook aan de onnozelheid van kunstgroepjes, die de wereld trachten te veroveren met muziek en zang en die oordelen dat zoiets beter kan onder een Engelse naam. Het komt al zo grappig over als een kapper, beenhouwer of wat vlijtig mens ook, die in Vlaanderen denkt één Engelse klant te winnen als hij op zijn raam „Hairsaloon”, „Butchur”, „Drug Store” enz. laat schilderen.

Kwaliteit bewijst men met daden, niet met woorden al dan niet in het Frans, het Engels, het Hottentots of wat ook.

P. Van Bachten, Nieuwpoort

ENGELSE ZIEKTE (2)

In een farde sigaretten Marlboro zitten momenteel 5 kaartjes met „Merry Christmas”-wensen.

Ik stuur al deze kaarten terug naar de firma in Brussel (PB 26, 1160 Brussel) met vermelding „Zalig Kerstfeest”.

Zolang Marlboro onze taal niet respecteert weiger ik elke reclame van deze firma in mijn zaak. Herhaalde malen heb ik de vertegenwoordigers van Marlboro op dit volksvreemd gedrag gewezen. Volgens hen ben ik de enige handelaar die protesteert.

Vlamingen slikken niet enkel de rook van Marlboro maar ook nog de stelselmatige verengelsing. Daar doe ik niet aan mee!

Fik Meulenbergs, Aarschot

De redactie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naarglang er plaats beschikbaar is. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redactie.

VRT OF BRTN?

Wederwoordje aan de heren Verleyen, Zaventem; Van den Steen, Mechelen en Raskin, Bilzen.

De franstalige RTB kon niet anders dan RTBf worden en niet RTBW omdat de franstalige Brusselaars niet als Walen willen beschouwd worden. Wij beschikken over een Vlaamse Gewestregering, maar de franstalige Belgen hebben een Waalse Gewestregering een een franstalige Gemeenschapsregering.

Onlangs nog deed een zekere politikus Dupré een oproep om alle franstalige Belgen Walen te noemen.

De Vlamingen treden naar buiten met Vlaanderen, maar niet België Nederlandstaligen. BRT wordt betaald met onze centen en zou het normaal zijn de benaming VRT te gebruiken.

In Oostenrijk spreekt men Duits, niet Oostenrijks, hier ook geen ORFD. Wie kijkt naar frans-, engels-, Duits- of nederlandstalige programma's is iemand die deze talen machtig is of die verder wil bijleren.

Wie in het buitenland woont en Nederlands spreekt, zal wel weten in welke landen men Nederlands spreekt.

Weten alle Vlamingen wel wat TVS — MTV — BBC of VARA en AVRO betekenen? Tot welk land behoort een auto met landskentekens CH — S of FL?

Heeft VTM hierdoor al schade geleden? Hoe is Happart in het buitenland bekend geraakt, de Voerstreek wist men toch ook niet liggen?

En zoals Vancoppenolle, St-Truiden schreef, gaat het om de internationale erkenning van Vlaanderen als natie. De taal hoeft in de benaming van een TV-zender niet noodzakelijk vermeld te worden.

M.S., Koksijde

VLAAMSE INGENIEURS?

Met toenemende verontwaardiging en schaamte nam ik de brochure door, die de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging aan haar leden zond om promotie te maken voor het industriegebied Keiberg in Zaventem. Bijna alle artikels (en veel reclame) staan er tweemaal in: éénmaal in het Nederlands en éénmaal in het Frans (en soms zelfs in de andere volgorde). Een deel van de informatie is gelukkig eentalig Nederlands... of Engels: zo ook de „Usefull Adresses” van de „Chamber of Commerce and Industry” en van de „Municipal Services”.

Bovendien vormt het wettelijke feit dat deze gemeente Vlaams is voor de mogelijke Waalse lezers verdoezeld: het artikel „Europ Info Centrum Vlaams-Brabant” is vertaald onder de kop „Un Euro Info Centra à Zaventem”!

Ik speel u deze informatie door met het verzoek druk uit te oefenen op de VU-mandatarissen om deze schandalige toestand recht te zetten.

J. Convents, Kampenhout

WIE WACHT?

Gisteren beluisterde ik via Radio Hilversum de visie van algemeen sekretaris Willy Kuijpers over het vluchtelingenprobleem in Europa.

Een goed gedocumenteerde en daardoor onthullende bijdrage. Kunnen aan dit programma „Vlaamse Connectie” niet meer VU'ers deel nemen? Wie wacht op wie? De VU heeft zoveel goede VU-dossiers. Denken we maar aan: Vlaams-Brabant, de milieuproblemen, het rijkswachtdossier enz...

D. Ghijs, Dilbeek

VERENIGDE NEDERLANDEN

Met de kreet „Wij zijn één Volk!” wordt de wens tot hereniging van Duitsland kenbaar gemaakt bij onze Oosterburen. Moet ons dat niet inspireren om ook bij ons de domme grenzen van 1830, die ten onrechte tussen Vlaanderen en Nederland werden opgetrokken, nog vóór 1993 af te breken?

Wij kunnen alleen maar goede Europeanen zijn als wij samen met Noord-Nederland als één Volk in de wereld staan. Het eerste objectief dat daartoe kan leiden is de onafhankelijke Vrijstaat Vlaanderen, van waaruit de hereniging van alle Nederlanden kan geboren worden. De Waalse gewesten en het Groot-Hertogdom zouden hierbij als federale partner kunnen meespelen. Met een bevolking van meer dan 24 miljoen zouden die Verenigde Nederlanden hun historische roeping in Europa weer als vroeger kunnen vervullen. Denk bijvoorbeeld eens terug aan de Gouden Tijd van de 17 Provinciën. Vlamingen en Nederlanders werden toen in heel Europa geëerd en aan vorstenhoven ontvangen. De zeer belangrijke rol van bemiddeling in de Europese eenmaking komt ons toe. Zijn we ervoor bereid?

Jaak Gilissen, Maasmechelen

ZELFSTANDIGHEID

Aan de vooravond van Kerstmis hebben de gebeurtenissen in Roemenië het wereldnieuws gedomineerd. Gevoelens van grote tevredenheid om de ingeslagen weg naar vrijheid wisselden af met gevoelens van diepe treurnis om diegenen die in een onzinnige slachting het leven lieten en het beloofde land niet meer kunnen binnentreden.

Voor ons, Vlamingen, is het nu gepast een eresaluut te brengen aan diegenen die de Vlaamse zelfstandigheid langs de wegen van de parlementaire democratie wisten te negociëren en tot stand te brengen. Zal hun verdienste ooit in brede lagen van de bevolking beseft worden en gewaardeerd?

J. Nelis, VU-schepen, Bocholt

VLUCHTELINGEN

Ik ben het volkomen oneens met uw stelling dat „ekonomische” vluchtelingen ook „politieke” vluchtelingen zijn. Zelfs als dat mocht waar zijn, zie ik nog niet in hoe de ongebreidelde assimilatie van alle vluchtelingen ter wereld in ons land — dat gelukkig niet meer zo „gastvrij” is — die sukkelaars ter plaatse kan helpen.

Beseft u eigenlijk wel hoeveel tienduizenden er reeds onwettig hier verblijven? Wat

moeten we doen? De grenzen openstellen of ter plaatse structurele hulp geven?

Hendrik Goris, Zulte

VOORUITGANG OF ONDERGANG?

„Geef ons een bloem, en wat gras dat nog groen is, de wereld moet nog eeuwigheid mee (?)”. Indien we zo verder boeren, zoals we nu bezig zijn, zal het een eeuwigheid van korte duur zijn. Laten wij, Vlaams-nationalisten, benevens kommunautaire problemen, het ook eens hebben over de milieuproblemen.

Steeds meer en meer worden wij gekonfronteerd met milieuschandalen, rampen en problemen. Korruptie en bedrog zijn schering en inslag: de mens volhardt in boosheid en dwaasheid. Het landschap wordt doorsneden, geschonden en ontsierd door (soms onnodige en nutteloze) auto- en snelwegen. Voor sommigen is „tijd en geld” het enige dat nog telt. Slechts wanneer alles zal vergiftigd en vernietigd zijn, zullen zij vaststellen dat geld niet eetbaar is. Wat zal er hen dan nog beletten van asfalt en beton te eten?

Onlangs nog kregen wij als „Sinterklaasgeschenk” de massale vissterfte in het kanaal Kortrijk-Bossuit erbij, alsook de benzine in de riolen te leper. Maar wat baten kaars en bril, als den uil niet zien en wil...

Henri Colson, Mesen (ingekort)

AMNESTIE

België, een land dat zich kristelijk noemt, heeft weer eens Kerstmis zonder Amnestie gevierd. Het feest van de haat gaat verder. Hoe is het mogelijk?

Misschien denkt Boudewijn I aan amnestie ter gelegenheid van zijn 60e verjaardag in 1990? Maar we maken ons geen illusies...!

Van dit België heeft Vlaanderen niets te verwachten. Wij duimen voor een *totaal zelfstandig Vlaanderen*, zodat er ook werk kan gemaakt worden van amnestie.

We zullen altijd blijven ijveren voor het ongedaan maken van de gevolgen van een laffe en onrechtvaardige repressie!

IJzerbedevaartkomitee, Maaseik

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING

PETRA P.V.B.A.

HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

**TUINAANLEG
+ ONDERHOUD**

Herman Walraevens
Aanleggen van terrassen,
klinkers en kasseien.

Tel.: 02/759.54.54
na 18 uur.

**KEUKENS - SANITAIR -
VERWARMING**

VAN DER CRUYS

Assesteenweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15

Toonzaal alle dagen open
van 9-19 u. Zondag gesloten.

Diependaels

- BINNENHUISINRICHTING
- SIERSCHOUWEN
- MEUBELEN — STOFFEN
- BEHANG

Kazernestraat 39
9620 ZOTTEGEM

091/60.13.37

MUNDO
chemicalien

KORTESTRAAT 15-19
B-2650 BOOM

☎ 03/888.69.35

AANBEVOLEN HUIZEN

NV BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103
TERNAT

Tel.: 02/582.13.12
02/582.04.10

Verdeler

VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 924-944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
korte termijn: AVIS

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

TUINAANLEG EN ONDERHOUD

Herman Walraevens
Aanleggen van terrassen,
klinkers en kasselen.

Tel. 02/759.54.54
na 18 uur.

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen tel. 03/236.45.31

Open van 10 tot 19 u.

Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekens,
speldjes, badges, enz.

**ESOX -
STAN PHILIPS**

Panorama 36
1810 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp
van uw puzzel

Daniël Cortier
02/428.69.84

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
B 9328 schoonaarde
dendermonde
052 / 42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

PVBA J. BORREMANS-COCK & KINDEREN

Algemene Bouwondernemingen

Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u
sleutel op de deur

GELD

Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe

Nieuw telefoonnummer:

053/80.10.09

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesens

Sint-Aarnoutstraat 12
8260 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken —
schilderen — behangen —
vloerbekledingen — parket —
louverdrape — luxaflex — ...

Meer info 76 12

Het bureau voor het computertijdperk

In dit tijdperk van voortschrijdende automatisering hoef je niet over bedrading te struikelen! Bij gesofistikeerde apparatuur passen gesofistikeerde bureaus en werktafels. BULO ontwikkelde daarom de "Elgo"-serie waarin know how, kwaliteit en voortreffelijk design met elkaar verweven zijn.

Technische kenmerken: verzonken en afgesloten kabelgoten met gescheiden kanalen voor alle soorten bedrading (telefonie, sterkstroom, dataverbindingen) vanuit alle richtingen (vloer, plafond, wand) en met voldoende ruimte voor opberging van stopkontakten en dgl. Aanbouw is mogelijk bij middel van schakelbladen in een hoek van 90 of 135 graden.

Afmetingen: hoogte 72 cm en diepte 92,8 cm.
Lengtes: 178,8 cm; 160,6 cm; 141,4 cm; 92,8 cm.
De zijpanelen zijn 60 cm diep.

BULO[®]

Onze toonzalen te Mechelen (de grootste in de Benelux) zijn open van 8.30 u tot 17.30 u. Ook op zaterdag.
Onze toonzalen te Brussel (Montoyerstraat 10) zijn eveneens open van 8.30 u tot 17.30 u. Vrijdag tot 16 u en op zaterdag gesloten.

Industriezone Noord II
2800 Mechelen

Tel. (015) 21 10 00 (28 l.)
Telex 29355 bulo b
Telefax (015) 20 99 59